احکام قرآنی

مرکز تحقیقات رایانه‌ای
قائمیه
اصفهان
السلام علیک یا صاحب الزمان
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.ir

مشخصات کتاب

سرشناسه :مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، 1388
عنوان و نام پدیدآور:احکام قرآنی/ واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان
مشخصات نشر:اصفهان:مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳88.
مشخصات ظاهری :نرم افزار تلفن همراه و رایانه
وضعیت فهرست نویسی :فیپا
یادداشت : کتابنامه: ص. [۱۰۹] - ۱۱۰؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع : سفره -- آداب و رسوم-- جنبه‌های قرآنی
موضوع : سفره -- آداب و رسوم اسلامی

امام خمینی

استفتائات قرآنی از امام خمینی (قدس سره)
1- سوال: در روزهای جمعه و در صف جماعت دیده می‌شود که بعضی از برادرها روزنامه می‌آورند و روی آن می‌نشینند و نماز می‌خوانند و مسلما در روزنامه آیات قرآن یا اسم خدا یا کلمه ((الله)) یا اسم ائمه (ع) می‌باشد، آیا نماز صحیح است یا خیر؟
امام خمینی: تا یقین به هتک و بی احترامی نداشته باشند نمازشان اشکال ندارد و بر دیگران لازم نیست به آنها بگویند.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 271، مساله 454. 2 - سوال: آیا انداختن آیات قرآن و اسماء خداوند تبارک و تعالی، بعد از تغییر شکل مثل پاره کردن و یا قطعه قطعه کردن آن به صورتی که موقع خواندن معنای آن مشخص نباشد جایز است یا خیر؟
امام خمینی: اگر بعد از تغییر شکل، آیات قرآن بر آن صدق نکند، اشکال ندارد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 305. 3 - سوال: آیا انداختن اسماء جلاله خداوند در زباله دان، بدون قصد اهانت جایز است یا نه، در صورتی که انداخته باشند حکمش چیست؟
امام خمینی: انداختن آن جایز نیست و باید آنرا از محل هتک و اهانت خارج کنند.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 306. 4 - سوال: انداختن روزنامه و مجلات در میان زباله با علم به اینکه در میان آن، اسماء جلاله و آیات قرآن نوشته شده است، چه حکمی دارد؟
امام خمینی: حکم همان است که در مساله قبلی گفته شد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 307. 5 - سوال: از آنجایی که در حال حاضر بیشتر روزنامه‌ها و مجلات کشور، مشتمل بر آیات قرآن است و معمولا افراد پس از مطالعه، آنها را به جاهای هتک آمیزی می‌اندازند لذا تقاضا می‌کنیم دستور فرمایید که این نشریات از چاپ آیات قرآن و کلماتی که احترام آنها لازم است خودداری کنند و اگر بهتر است در هنگام ضرورت سعی کنند آیات قرآن را نقل به معنا کنند و نه اینکه عینا چاپ نمایند؟
امام خمینی: چاپ و نشر ممنوع نیست، ولی از انداختن در جاهایی که

موجب هتک می‌شود، باید خودداری کنند.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 308. 6 - سوال: در روزنامه‌ها آیات زیادی از قرآن مجید و اسماء الله و اسماء انبیاء (ص) به چشم می‌خورد که بسیاری از مردم بطور اجتناب ناپذیر سر و کار با آن دارند و اجناسی در آن می‌پیچند و زیر دست و پا در محلهای نجس و کثیف که توهین است می‌اندازند و با عدم طهارت آنها را دست می‌زنند، آیا وظیفه هست به متصدیان تذکر بدهیم که فکری برای این بکنند؟
امام خمینی: چنین تکلیفی نیست ولی اگر در موردی توهین و بی احترامی می‌شود باید رفع توهین شود.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 309. 7 - سوال: اینجانب یکی از ایرانیان خارج از کشور هستم که هر چند وقت یکبار روزنامه‌های ایرانی برایم فرستاده می‌شود و مقدار زیادی از آنها را جمع کرده‌ام، چون آیات قرآن در آنهاست نمی‌دانم آنها را چه کنم آیا می‌توانم آنها را به دور بریزم و یا اینکه در دریا بیندازم؟
امام خمینی: اگر در آنها آیات قرآن و اسماء محترمه باشد باید طوری آنها را از بین برد که در صورت لزوم هتک نباشد مثل به دریا ریختن.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 310. 8 - سوال: در حال حاضر نام خداوند متعال و پیامبر (ص) و ائمه معصومین علیهم السلام و آرم جمهوری اسلامی در روزنامه‌ها و مجلات و کاغذهای اداری و... مشهود است و معمولا رعایت در حفظ احترام آن نمی‌گردد. حکم چیست؟
امام خمینی: از انداختن آنها در مواضع هتک آمیز اجتناب شود.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 311. 9 - سوال: در بعضی از شهرستانها کوپنهای باطل شده خواربار که بیشترشان آرم جمهوری اسلامی و یا آیه قرآن بر روی آنها می‌باشد، سوزانده می‌شود آیا این کار شرعا جایز است یا نه؟
امام خمینی: بنابر احتیاط از سوزاندن اجتناب نمایند.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 312. 10 - سوال: خواندن بعضی از آیه بعد از تکبیرة الاحرام و قبل از سوره حمد چه صورتی دارد؟
امام خمینی: قرائت قرآن به قصد قرآنیت نه ورود، مانع ندارد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 102. 11 - سوال: در نمازها

واجب است که در رکعت اول یا دوم یکی از سوره‌های قرآن کریم را بخوانیم، آیا هر سوره به جز 4 سوره که سجده واجب دارد می‌توانیم بخوانیم یا خیر؟ حتی بقره؟
امام خمینی: اختیار دارید.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 108. 12 - سوال: آیا در نوافل هم بعد از حمد در صورتی که بخواهد سوره‌ای بخواند، باید آن سوره را کامل بخواند یا می‌شود به چند آیه از یک سوره اکتفا کرد؟
امام خمینی: لازم نیست یک سوره کامله بخواند.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 157، مساله 107. 13 - سوال: آیا ادا کردن کلمات در نماز از مخرج واقعیشان واجب است؟
امام خمینی: باید کلمات طوری ادا شود که عرف عرب آن را صحیح بداند.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 158، مساله 113. 14 - سوال: اگر کسی در مورد قرائت صحیح در نماز اطلاعی نداشته و کسی برای او نگفته است و تا کنون نماز را از نظر قرائت صحیح حروف، غلط خوانده باید نمازهای قبلی را قضا نماید؟ و آیا این حکم در مورد عامه مردم که تا کنون نماز را غلط خوانده‌اند نیز صادق است؟
امام خمینی: اگر در وقت خواندن، آنها را صحیح می‌دانسته نمازش صحیح است.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 158، مساله 114. 15 - سوال: تکلیف کسی که تا به حال نمازش از نظر ادای مخارج صحیح حروف، اشکال داشته چیست؟ با توجه به این که در بعضی از رساله‌ها حکم به اعاده و یا قضا شده است؟
امام خمینی: اگر موقع خواندن نماز، قرائت خود را صحیح می‌دانسته و بعدا معلوم شده اشتباه بوده، نماز صحیح است و اعاده و قضا ندارد، اگر چه احوط استحبابی اعاده است.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 159، مساله 115. 16 - سوال: شخصی حمد و سوره و اذکار نماز را بلد بوده ولی مدتی نمازش را بدون رعایت مخارج حروف می‌خوانده و تذکر دیگران نیز در او تاثیری نداشته و حتی او را در مورد غلط بودن نمازش به شک نینداخته، ولی حالا که متوجه شده، این مساله برایش پیش آمده که آیا قضای نمازهایی که تا به حال خواند بر او واجب است یا نه؟

امام خمینی: در صورتی که از جهت غفلت و عدم التفات اشتباهی در قرائت و یا ذکر شده قضا واجب نیست.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 159، مساله 116. 17 - سوال: با توجه به این که برای تلفظ حروف ((ض)) در تجوید چند قول است، بفرمایید شما به کدام قول عمل می‌کنید؟ یک قول می‌گوید: که برخورد نوک زبان به دندان آسیا و یک قول می‌گوید: که بر خورد کناره بن زبان با دندان آسیا؟
امام خمینی: شناختن مخارج رحروف طبق قول علمای تجوید واجب نیست باید تلفظ هر حرف به نحوی باشد که در عرف صدق کند آن حرف ادا شد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 160، مساله 119. 18 - سوال: آیا خواندن تشهد یا قرآن در هنگام نیم خیز در نماز جماعت واجب است یا خیر؟
امام خمینی: واجب نیست.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 506. 19 - سوال: اگر کسی در ماه مبارک رمضان آیه قرآن و یا حدیث را که می‌خواهد از قول امام معصوم نقل کند، غلط بخواند و قصدش این بوده صحیح بخواند لیکن در ضمن که می‌خواند متوجه می‌شود دارد غلط می‌خواند، آیا وقتی که فهمید غلط می‌خواند اگر ادامه بدهد روزه‌اش باطل می‌شود یا نه؟ و در صورتی که متوجه روزه‌اش نباشد حکم روزه‌اش چیست؟
امام خمینی: اگر غلط خواندن موجب تغییر معنی شود و آن معنی غلط را بخواهد نسبت به خدا و رسول دهد حرام است و موجب بطلان روزه می‌شود.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 309، مساله 18. 20 - سوال: اگر کسی به خاطر انجام کار خیری مثل تلاوت قرآن وضو بگیرد ولی بعد از آن از انجام آن منصرف شود آیا وضوی او باطل است یا نه؟
امام خمینی: وضو بعد از آنکه صحیحا واقع شد، باطل نمی‌شود.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 73. 21 - سوال: نوشتن ((نام خدا)) به آن صورت که نوشته شده، توضیح دهید که آیا مس کردن آن حرام است یا نه؟
الف: الله
ب: خدا

پ: بسمه تعالی
ت: الله بدون حرکت
ث: نام خدا را درمیان شعری بنویسند و حروف آن جدا باشد.
ج: پاک کردن و سوزاندن یا با جوهر از بین بردن.
چ: ا...
ح: اگر قسمتی از آن مس شود چطور؟ نام امامان را که روی اشخاص است، نوشتن و دور انداختن چطور؟ آیه قرآن بدون حرکت، مس کردن بدون وضو چگونه است؟
امام خمینی: مس کتابت قرآن و اسماء باری تعالی یا جزیی از آنها به هر لغت و کیفیت که باشد بدون طهارت جایز نیست و از بین بردن آنها به نحوی که موجب هتک نشود اشکال ندارد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 47، مساله 79. 22 - سوال: آیا مس کردن نقش آرم جمهوری اسلامی ایران که روی نامه‌ها و بلیطهای اتوبوس و... می‌باشد حرام است؟
امام خمینی: بدون طهارت، جایز نیست علی الاحوط.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 80. 23 - سوال: افرادی که اسمشان: عبدالله، حبیب الله و... است اگر بدون وضو آن را بنویسند و یا مس کنند چه حکمی دارد؟
امام خمینی: مس اسم الله بدون طهارت جایز نیست.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 82. 24 - سوال: آیا مس و به دست کردن انگشتری که بر روی آن نوشته شده است (الله بصیر بالعباد) و یا قرآن مجید در جیب بدون وضو برای یاد خدا درست است یا نه؟
امام خمینی: مانعی ندارد ولی بدون وضو مس نکند.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 83. 25 - سوال: آیا مس کردن کلماتی از قرآن مانند ابلیس، شیطان، کفار، ابولهب، و... در صورتی که شخص وضو نداشته باشد حرام است؟
امام خمینی: جایز نیست.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 84. 26 - سوال: اگر کسی جنب باشد و سوره‌هایی که خواندنش برای او حرام است به فکرش خطور کند و هر چه سعی کند از فکرش نرود آیا گناهی کرده است؟
امام خمینی: مجرد خطور در ذهن حرام نیست.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 110. 27 - سوال: آیا بچه نابالغی که مس میت کرده می‌تواند با وضوی تنها مس خط قرآن یا اسم خداوند نماید؟
امام خمینی: بچه نابالغ تکلیف ندارد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 118. 28 - سوال: کسی که آب نداشته یا آب برای او ضرر داشته و تیمم بدل از غسل جنابت کرد، آیا می‌تواند نماز را با جماعت بخوانند و می‌تواند به مسجد برود؟ و حکم او در خواندن قرآن چیست؟ امام خمینی: مانعی ندارد و حکم کسی را دارد که غسل کرده است.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 251. 29 - سوال: بعد از غسل جنابت وضو برای نماز لازم نیست، آیا با این غسل می‌توان نافله نماز را هم خواند یا قرآن را مس نمود؟
امام خمینی: می‌توان نماز نافله و سایر کارهای مشروط به طهارت را انجام دهد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 64، مساله 145. 30 - سوال: اینجانب می‌توانم عربی بخوانم ولی معنی آن را درک نمی‌کنم ولی انگلیسی را به خوبی متوجه می‌شوم بر اساس حدیث نبوی که هر کس یک آیه از قرآن در ماه مبارک رمضان بخواند مانند مطالعه تمامی قرآن است. آیا اگر به انگلیسی هم خوانده شود. همین طور است؟ اگر کسی قرآن به عربی بخواند و معنی آن را نفهمد باز هم ثواب خواهد داشت؟
امام خمینی: ثواب قرآن منوط به درک معانی آن نیست اگر چه خوب است سعی شود تا معنی آن را درک نماید تا از ارشاد و علوم آن بهره مند گردد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 103. 31 - سوال: آیا می‌توان اعمال شب قدر را به زبان غیر عربی انجام داد؟
امام خمینی: مانعی ندارد ولی قرائت سوره و آیات قرآن و ادعیه ماثوره به نیت تحصیل ثواب مخصوص، منوط به قرائت متن عربی است.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 337، مساله 104. 32 - سوال: آیا به کسی که قرائت نماز او صحیح نیست ولی در مقام اصلاح است می‌شود نیابت حج واگذار کرد؟

امام خمینی: اگر در وقت عمل قرائت خود را درست کند و صحیح بخواند مانع ندارد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 448، مساله 38. 33 - سوال: خواندن آیات قرآن به صورت سرود آهنگ دار جایز است یا نه؟
امام خمینی: اگر مطرب باشد جایز نیست.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 14، مساله 32. 34 - سوال: آخر بعضی از کلمات مکسور است آیا می‌توانیم در نماز آنها را به صورتی اشباع کنیم که صدای یاء تولید شود؟ مثلا ((مغضوب)) را ((مغضوبی)) بخوانیم؟
امام خمینی: باید به کسره خوانده شود و اگر کمی اشباع شود بدون تبدیل به یاء مانع ندارد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 159، مساله 117. 35 - سوال: در بعضی از کلمات نماز مانند: ((علیهم))، ((غیر)) و ((لیله))، حرف ما قبل یاء را به صورت مکسوره می‌خوانند مانند: ((علیهم)) و ((غیر)) در صورتی که در زبان عرب، یاء ما قبل مکسور را به صورت اشباع باید خواند و این چنین تلفظی از نظر لغت صحیح نیست، به هر حال منتظر نظر شریف حضرت عالی هستیم.
امام خمینی: باید به فتحه خوانده شود و چنانچه به نحوی بخواند که نزد عرف عرب صحیح باشد اشکال ندارد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 160، مساله 118. 36 - سوال: می‌خواستم بدانم اصلا استخاره با تسبیح یا قرآن یا استخاره ذات الرقاع از نظر اسلام در مسایل مهم زندگی مثل ازدواج و تصمیم گیریهای مهم صحیح است یا نه؟
امام خمینی: مشورت با خداوند متعال و استخاره از طریق ماثوره برای رفع تحیرات اشکال ندارد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 2، ص 28، مساله 73. 37 - سوال: آیا استخاره درست است؟ و وقتی که یک عمل خیری پیش آمد و استخاره کردیم و بد آمد، استخاره ملاک عمل است و باید به آن اعتقاد داشت؟ و آیا واقعا استخاره درست می‌گوید؟
امام خمینی: ((استخاره)) از اصول اعتقادی نیست که اعتقاد به آن لازم باشد و در مورد تحیر به قصد رجاء مانع ندارد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 2، ص 28، مساله 74. 38 - سوال: آیا در همه موارد می‌توان با قرآن استخاره کرد یا موارد خاص دارد، فی المثال در مورد طلاق گرفتن یا نگرفتن می‌شود استخاره کرد یا نه؟ و دیگر اینکه اگر شخصی استخاره کند و به آن عمل نکند چگونه است؟
امام خمینی: استخاره الزام نمی‌آورد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 2، ص 29، مساله 76. 39 - سوال: عده‌ای با خواندن زیارت و دعا و شرکت در مجالس عزاداری مخالفت می‌کنند و می‌گویند قرآن خواندن در صورت نفهمیدن معانی آیات، فایده‌ای ندارد و یا خواندن قرآن در مجالس ترحیم نیز مخالفت می‌نمایند. نظر امام چیست؟
امام خمینی: خواندن زیارت و ادعیه ماثوره و عزاداری برای سید مظلومان و صلوات بر پیغمبر و آل او از افضل قربات و آدم ساز است. و قرائت قرآن از مستحبات و اهدا ثواب آن به اموات موجب مثوبت است.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 2، ص 30، مساله 78. 40 - سوال: تبدیل قرآن و کتب وقف شده در مساجد به احسن چه صورت دارد؟
امام خمینی: تا موقعی که قابل استفاده است فروش و تبدیل آن جایز نیست.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 2، ص 370، مساله 88. 41 - سوال: احتراما معروض می‌دارد: بعضی از اشخاص خیر، قرآن کریم را به صورت جزوه به مساجد برای قرائت اهداء می‌کنند و در جلد جزوه‌ها، وقفنامه یا عکس واقف را می‌چسبانند. بعضی از اشخاص، این وقفنامه یا عکس اشخاص را پاره می‌کنند و بیرون می‌ریزند، در شرع مقدس اسلام این کار چه حکم دارد؟
امام خمینی: اهدای جزوه‌ها مانعی ندارد و کسی حق ندارد وقفنامه را پاره کند و بیرون بریزد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 2، ص 383، مساله 119. 42 - سوال: لطفا بفرمائید:
1 - کسی که نذر کرده است چند عمل را با هم انجام بدهد. مثلا سه روز هم وضو بگیرد و هم با وضو باشد و مثلا سه جزء قرآن بخواند و به فقیر هم اطعام کند، حال اگر یکی از اینها را انجام ندهد مثلا قرآن را نخواند در حالی که می‌توانسته بخواند چه کار باید بکند؟ آیا باید نذر خود را بهم بزند و کفاره بدهد؟ کفاره‌اش چقدر است؟

2 - کسی که موقع نذر کردن و خواندن صیغه به تمام جوانب مساله توجه نداشته، مثلا توجه نداشته که وضو همیشگی در طول این مدت امکان ندارد و مواردی برایش پیش بیاید که طبق نذر عمل نکند تکلیف چیست؟
امام خمینی: 1 - حنث نذر شده و کفاره مخالفت نذر داد که در رساله ذکر شده است. 2 - اگر نذری که کرده امکان عمل به طبق آن نبوده نذر صحیح نبوده است.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 2، ص 478، مساله 57. 43 - سوال: حمد و سوره و آیه‌ای که در نماز خوانده می‌شود آیا به قصد انشاء باید خوانده شود یا به قصد حکایت؟
امام خمینی: باید به قصد حمد و سوره قرآن بخواند.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 156، مساله 103. 44 - سوال: حکم نمازگزار نسبت به قرائت چیست؟ آیا در هنگام قرائت باید قصد کند که مخاطب قرار دادن خداوند در مثل ((ایاک نعبد و ایاک نستعین...)) یا فقط به قصد قرآن بخواند؟ و خواندن به قصد دعا جایز نیست؟
امام خمینی: باید به قصد قرائت واجبه در نماز بخواند.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 157، مساله 104. 45 - سوال: در نماز واجب برای توجه بیشتر یا جبران عدم توجه، می‌توان سوره مبارکه ((حمد)) را دوباره قرائت کرد؟
امام خمینی: به قصد قرائت قرآن، نه به قصدجزء، مانع ندارد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 157، مساله 106. 46 - سوال: اگر کسی قرائت نماز را به خوبی نمی‌داند مثلاً ((ح)) را ((ه)) بخواند یا به عکس یا ... آیا واجب است در نماز جماعت شرکت کند؟
امام خمینی: شرکت در نماز جماعت واجب نیست، باید سعی کند قرائت را به نحو صحیح یاد بگیرد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 161، مساله 123. 47 - سوال: اگر شخصی در نماز ظهر سهوا حمد و سوره را بلند بخواند یا در نماز مغرب سهوا حمد و سوره را آهسته بخواند نمازش باطل است یا صحیح؟
امام خمینی: در فرض مرقوم نماز صحیح است.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، ص 157، مساله 109.

احکام قرآنی بانوان در استفتائات از حضرت آیت الله العظمی امام خمینی (قدس سره)
1 - آیا خواندن آیاتی از چهار سوره قرآن که سجده دارد در هنگام حیض کفاره دارد یا نه؟ و اگر سهوا انجام شده باشد باید چه کند؟
امام خمینی: کفاره ندارد.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 170. 2 - خواندن بیش از هفت آیه از قرآن کریم برای زن حایض مکروه است. با توجه به اینکه در ماه مبارک رمضان خواندن قرآن فضیلت بسیار دارد. آیا حایض بود مانع از خواندن قرآن است؟
امام خمینی: در غیر چهار سوره عزائم مانع نیست.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 171. 3 - آیا خانم های نابینا به هنگام عادت ماهانه می‌توانند قرآن را بخوانند با توجه به این که قرآن برای آنها بصورت برجسته نوشته شده و بایستی آن را در خواندن لمس کنند؟
امام خمینی: نباید لمس کنند.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 172. 4 - آیا زن حایض می‌تواند هفت آیه از غیر سوره‌های سجده دار را بخواند و تکرار کند؟
امام خمینی: غیر از سوره‌های سجده، از باقی سوره‌های قرآن اشکال ندارد. اگر چه بیش از هفت آیه خواندن برای حایض مکروه است.

استفتائات امام خمینی (ره)، ج 1، مساله 173. 5 - اگر گردنبندی منقش به آرم جمهوری اسلامی باشد، در این صورت می‌توان از آن استفاده نموده و به گردن آویخت و به آن دست زد؟
امام خمینی: استفاده از آن مانع ندارد ولی بنابر احتیاط، بدون طهارت آن را مس نکنند.

استفتائات ج 1، ص 47، مسئله 81. 6 - هنگامی که در مراسم صبحگاهی مدرسه یکی از خواهران، قرآن را با صوت تلاوت می‌کند، دبیران مرد صدای وی را می‌شنوند، آیا بطور کلی تلاوت قرآن در صورت شنیدن نامحرم توسط خواهران گناه است؟
امام خمینی: اشکال ندارد مگر آنکه موجب تحریک و مفسده باشد.

کتاب احکام بانوان، ص 24. 7 - قضای نماز آیات بر زن حائض در چه زمانی واجب است و تفصیلی که حضرت امام در مسئله (6) بحث نماز آیات در تحریر الوسیله فرموده‌اند کدام است؟
امام خمینی: منظور معظم له از تفصیل در غیر مستوعب، ظاهرا این است که اگر بمقدار درک نماز پاک بوده با این که بعد از پاک شدن می‌توانسته یک رکعت آن را درک نماید واجب می‌باشد و الا واجب نیست.

کتاب احکام بانوان، ص 75. 8 - زنانی که عادت ماهانه خود را می‌گذرانند و از خواندن نماز معذورند، آیا می‌توانند در نماز جماعت، در غیر مسجد شرکت کنند؟
امام خمینی: می‌توانند در اجتماع برای نماز شرکت کنند و بظاهر متابعت نمایند، ولی نباید نماز بگذارند.

کتاب احکام بانوان، ص 76. 9 - آیا زن حائض می‌تواند در کلاس درس شرکت کند و آیات و روایات را یادداشت نماید؟
امام خمینی: اگر کلاس در مسجد نباشد اشکال ندارد و نوشتن نام خداوند متعال و آیات قرآن اگر بدنش به آنها مس نشود، اشکال ندارد.

کتاب احکام بانوان، ص 80. 10 - آیا زن حائض می‌تواند به مزار شهداء برود و فاتحه بخواند؟
امام خمینی: رفتن به قبرستان و مزار شهداء و فاتحه خواندن برای زن حائض اشکال ندارد. فقط آن مقدار که دستور داده‌اند این است که زن حائض و شخص جنب مکروه است، در بالین شخص محتضر، یعنی کسی که در حال جان دادن است حاضر شوند، ولی در باقی جاها مانند هنگام غسل دادن و کفن کردن و دفن میت اشکالی ندارد.

کتاب احکام بانوان، ص 80. 11 - آیا زن حائض و یا جنب می‌تواند دعای کمیل و یا دعای توسل بخواند؟
امام خمینی: زن حائض و شخص جنب می‌تواند دعای کمیل و توسل بخواند، ولی در دعای کمیل چون جمله ((افمن کان مومنا کمن کان فاسقا لایستوون)) از سوره‌ای است که سجده واجب دارد، همین جمله را نمی‌تواند بر زبان آورد و خواندن باقی دعای کمیل اشکالی ندارد و بایستی بدنش هنگام خواندن دعای کمیل و توسل به اسم خداوند متعال یا پیامبران نرسد.

کتاب احکام بانوان، ص 81.

استفتائات قرآنی از آیت الله خامنه‌ای (مد ظله)
1 - کسی که دائما شک در وضویش دارد، چگونه می‌تواند به مسجد برود و قرآن بخواند و یا بزیارت قبور معصومین علیهم السلام مشرف شود؟
آیت الله خامنه‌ای: شک در بقای طهارت بعد از وضو اعتبار ندارد این شخص تا یقین به شکسته شدن وضویش پیدا نکند می‌تواند نماز و قرآن بخواند. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 41، سؤال 128) 2 - حکم مس ضمایری که به سوی ذات باری برگشت دارند، مثل ضمیر جمله ((بسمه تعالی)) چیست؟
آیت الله خامنه‌ای: ضمیر حکم لفظ جلاله را ندارد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 46، سؤال 151) 3 - در نوشتن اسم جلاله معروف شده که به جای ((الله)) ((ا...)) و ((اله)) می‌نویسند، حکم کسانی که این دو کلمه را ((الف و اله)) را بدون وضو مس نمایند، چیست؟
آیت الله خامنه‌ای: همزه و نقاط، حکم لفظ جلاله را ندارد، بخلاف کلمه (اله) که همان حکم را دارد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 46، سؤال 152) 4 - در محل کارم در مراسلاتشان کلمه ((الله)) را به ((ا...)) تبدیل می‌کنند آیا این کار شرعا جایز است؟
آیت الله خامنه‌ای: شرعا مانعی ندارد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 46، سؤال 153) 5 - آیا جایز است به مجرد احتمال لمس افراد بی وضو اسم جلاله ((الله)) را از نوشتن آن خودداری شود و یا بصورت ((ا...)) نوشته شود؟
آیت الله خامنه‌ای: مانع ندارد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 46، سؤال 154) 6 - نابینایان برای خواندن از خط برجسته بنام خط ((بریل)) که با لمس انگشتان خوانده می‌شود، استمداد می‌گیرند می‌دانیم که این خط از نقاط ششگانه تشکیل شده است، لطفا به سوال زیر جواب مرحمت فرمائید: آیا بر نابینایان لازم است در موقع فراگیری قرائت قرآن و در وقت لمس اسامی طاهره که با خط برجسته نوشته شده، وضو داشته باشند؟
آیت الله خامنه‌ای: نقاط برجسته که علامتند برای حروف اصلی حکم حروف اصلی را ندارند و دست زدن به آنها - در مواردی که بعنوان علامت حروف قرآن کریم و اسماء طاهره استفاده می‌شود - نیاز به طهارت ندارد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 46، سؤال 155) 7 - حکم افرادی که وضو ندارند و اسامی اشخاص مثل ((عبدالله)) و ((حبیب الله)) را لمس می‌کند، چیست؟

آیت الله خامنه‌ای: برای کسانی که وضو ندارند مس لفظ جلاله جایز نیست گرچه جزئی از اسم مرکب باشد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 47، سؤال 156) 8 - آیا برای زن حایض جایز است گردن بندی را بگردن داشته باشد که اسم مبارک پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم بر آن نقش شده است؟
آیت الله خامنه‌ای: آویختن آن بگردن اشکال ندارد، بشرطی که اسم مبارک با بدن تماس نداشته باشد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 47، سؤال 157) 9 - آیا حرمت دست زدن به کتابت قرآن مجید برای شخص بی وضو، مختص به مصحف شریف است، یا شامل کتابها و لوحه‌ها (تابلوها) و دیوارها نیز می‌گردد؟
آیت الله خامنه‌ای: حرمت اختصاص به مصحف شریف ندارد، بلکه عمومیت دارد و تمامی کلمات و آیات قرآنی را هر چند در کتاب، جریده، مجله، تابلو، یا نقش دیوار باشد، شامل می‌شود. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 47، سؤال 158) 10 - خانواده موقع خوردن برنج برای تبرک ظرفی را بکار می‌برند که آیات قرآنی، مثل آیة الکرسی روی آن نوشته شده است، آیا این کار اشکال دارد؟
آیت الله خامنه‌ای: اشکال ندارد، ولی شخص بی وضو نباید آیات قرآن را لمس نماید. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 47، سؤال 159) 11 - کسانی که بوسیله ماشین تایپ تحریر، اسماء جلاله یا آیات قرآنی، و یا اسامی معصومین را می‌نویسند، آیا واجب است وضو داشته باشند؟
آیت الله خامنه‌ای: این کار مشروط به طهارت نیست، ولی نوشته را نباید بدون وضو لمس نمود. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 48، سؤال 160) 12 - آیا لمس کردن آرم جمهوری اسلامی ایران که روی نامه‌ها و تکت (بلیط) اتوبوس ها و سرویس های عمومی نقش شده است، حرام است؟
آیت الله خامنه‌ای: اگر از نگاه عرف اسم جلاله خوانده شده و برداشت شود، دست زدن به آن، بدون طهارت، حرام است، و در غیر اینصورت اشکال ندارد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 48، سؤال 161) 13 - آیا آرم جمهوری اسلامی ایران، از اسماء جلاله بحساب می‌آید یا نه؟ و چاپ آن بر سر برگ اوراق اداری و استفاده از آن در مکاتبات و غیره چه حکمی دارد؟
آیت الله خامنه‌ای: کتابت و چاپ لفظ جلاله، و آرم جمهوری اسلامی ایران، در مکاتبات اشکال ندارد، بنابر احتیاط آرم جمهوری اسلامی همان احکام لفظ جلاله را دارد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 48، سؤال 162) 14 - قسمت بالای برخی از اوراق رسمی دوائر، با آرم جمهوری اسلامی ایران زینت داده می‌شود، و نیز بعضی شفاخانه‌ها (بیمارستانها) و درمانگاهها بالای ارواق شان عبارت ((هو الشافی)) را می‌نویسند، اگر این اوراق بعد

از رفع نیازآلوده بخون شود و یا به گوشه پرتاب گردد، حکمش چیست؟
آیت الله خامنه‌ای: تزئین اوراق مکاتبات به لفظ جلاله و آنچه در حکم آن است، اشکالی ندارد، آنچه واجب است اجتناب از هتک و نجس کردن آنست. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 48، سؤال 163) 15 - استفاده از تکت پست (تمبر) که بر روی آن آیات قرآنی چاپ شده، و یا چاپ لفظ جلاله و اسماء الله و آیات قرآنی و یا چاپ آرم موسسات، که مشتمل بر آیات قرآن کریم است در روزنامه‌ها و مجلات و نشریاتی که همه روزه منتشر می‌شوند چه حکمی دارد؟
آیت الله خامنه‌ای: طبع و نشر آیات قرآنی و اسماء جلاله و امثال آن اشکالی ندارد، ولکن بر کسی که بدستش می‌رسد، واجب است، رعایت احکام شرعی آن را داشته، از هتک و تنجیس، و لمس کردن آن، بدون وضو اجتناب کند. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 48، سؤال 164) 16 - در بعضی روزنامه‌ها اسم جلاله یا آیات قرآن را می‌نویسند، آیا پیچاندن غذا با آن، یا نشستن بر آن و یا استفاده از آن بجای سفره، و یا انداختن آن در زباله جایز است؟ با توجه به اینکه خلاصی از آن در غیر این موارد دشوار است؟
آیت الله خامنه‌ای: بهره برداری از این گونه روزنامه‌ها، بگونه‌ای که عرف آن را هتک، برای آن چیزهای که حرام است هتک آن، مثل لفظ جلاله، و آیات نوشته شده بر آن، ندانسته، و در معرض تنجیس نباشد، مانع ندارد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 49، سؤال 165) 17 - انداختن تکت های پستی (تمبر) که محتوی اسم جلاله است، درآشغال دانی چه حکمی دارد؟ و آیا لمس آن بدون وضو صحیح است؟
آیت الله خامنه‌ای: دست زدن به نوشته لفظ جلاله بدون وضو یا نجس کردن آن یا انداختن آن در اماکنی که موجب هتک و اهانت گردد، جایز نیست. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 49، سؤال 166) 18 - آیا لمس کردن کلماتی که در انگشترها نقش شده است، جایز است؟
آیت الله خامنه‌ای: اگر از کلماتی باشد که شرط جواز مس آن، طهارت است، بدون طهارت، دست زدن به آن جایزنیست. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 50، سؤال 167) 19 - آیا برای دکان داران و مغازه داران جایز است که آنچه را که می‌فروشند با روزنامه بپوشانند در حالیکه به یقین می‌دانیم، در روزنامه‌ها اسم جلاله وجود دارد، و آیا دست زدن به آن بدون وضو جایز است؟
آیت الله خامنه‌ای: پوشاندن اشیای فروشی، با روزنامه‌ها، اگر هتک به اسم خدا و آیات قرآن و اسامی ائمه علیهم السلام بحساب نیاید، اشکال ندارد، ولکن برای شخص بی وضو، در صورتی که از بودن اسم جلاله مطلع است، دست زدن به آن جایز نیست. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 50، سؤال

168) 20 - درج کردن اسامی انبیاء علیهم السلام و آیات قرآن، در روزنامه‌ها، چه حکمی دارد؟ با این احتمال که ممکن است روزنامه به آتش انداخته شود، و یا زیر دست و پا واقع گردد؟
آیت الله خامنه‌ای: نوشتن آیات قرآنی و اسامی معصومین علیهم السلام در روزنامه‌ها و مجلات و غیر آن مانع شرعی ندارد، ولی اجتناب از هتک و نجس کرد و لمس آن بدون وضو واجب است. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 50، سؤال 169) 21 - انداختن چیزی که مشتمل بر اسماء الله باشد، در جویها و نهرها چه حکمی دارد؟ و آیا این عمل اهانت شمرده می‌شود؟.
آیت الله خامنه‌ای: اگر انداختن آنها در انهار و جویبارها از نگاه عرف اهانت نباشد، مانع ندارد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 50، سؤال 170) 22 - اوراق امتحانی که بعد از تصحیح در زباله انداخته می‌شوند و یا آتش زده می‌شوند، آیا شرط است اطمینان حاصل شود که اسماء الله و اسامی معصومین علیهما السلام در آنها نباشد؟ و آیا انداختن اوراق سفید اسراف شمرده میشود یا خیر؟
آیت الله خامنه‌ای: تفحص (جستجو) واجب نیست، اگر احراز نشود وجود اسماء جلاله در ورقه، انداختن آن در زباله، اشکال ندارد، و اما اوراقی که در یک طرف آن نشوته می‌شود و امکان بهره برداری از آنها وجود داشته باشد و یا در صنعت کارتن سازی از آن می‌شود استفاده کرد، چون در دور انداختن و سوزاندن آن شبهه اسراف و تبذیر وجوددارد، خالی از اشکال نیست. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 50، سؤال 171) 23 - اسامی مبارکه که احترامش واجب و دست زدن به آن بدون وضو حرام است کدامند؟
آیت الله خامنه‌ای: مس اسماء ذات باری و اسماء صفات خاصه الهی، بدون وضو جایز نیست، بنابر احتیاط، اسامی انبیای عظام و ائمه معصومین علیهم السلام داخل در حکم اسماء الله است. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 51، سؤال 172) 24 - القاب و اسامی ائمه معصومین و انبیاء علیهم السلام چه حکمی دارد؟
آیت الله خامنه‌ای: بنابر احتیاط، مس آن بدون وضو، جایز نیست. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 51، سؤال 173) 25 - پیش ما در سفارت، از زمان تاسیس آن مقدار زیادی از جراید متنوعی که از طرف موسسات داخلی فرستاده شده، جمع گردیده است و چون اغلب صفحات آن محتوی اسماء الله و مشابه آن می‌باشد، در جهت حل مشکل حفاظت آن، ما را راهنمائی فرمائید.
آیت الله خامنه‌ای: دفن آن در زمین، یا گذاشتن آن در صحرا، اگر هتک بحساب نیاید، مانعی ندارد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 51، سؤال

174) 26 - روش های شرعی محو کردن اسماء مبارک و آیات قرآن در موقع نیاز چیست؟ سوزاندن اوراقی که در آن اسم جلاله، و آیات قرآنی، نوشته شده باشد، در موقع ضرورت، از باب حفظ اسرار، چه حکم دارد؟.
آیت الله خامنه‌ای: دفن کردن و یا تبدیل نمودن کاغذ آن به خمیر بوسیله آب اشکال ندارد، ولی سوزاندن آن اشکال دارد، و در صورتی که هتک شود، جایز نیست، مگر در آن موقعی که ضرورت اقتضاء کند، و بریدن آیات قرآنی و اسماء مبارک هم امکان نداشته باشد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 52، سؤال 175) 27 - بریدن اسماء مبارکه و آیات قرآنی به اندازه‌های بسیار زیاد بصورتی که حتی دو حرف آن بهم متصل نمانده و قابل خواندن نباشد، چه حکم دارد؟ و آیا در محو کردن اسماء مبارکه و آیات قرآن و اسقاط حکم شان تغییر دادن صورت خطی آن، با کم و زیاد کردن حروف، کافی است؟
آیت الله خامنه‌ای: بریدن، اگرموجب محو کتابت لفظ جلاله وآیات قرآنی نگردد، کافی نیست همچنان که، تغییر صورت خطی آن سبب زوال حکم شرعی حروفی که به قصد نوشتن لفظ جلاله بکار رفته، نمی‌شود، بلی بعید به نظر نمی‌رسد، در تغییر صورت حروف حکم امحاء بر آن جاری شود، هر چند احتیاط در اجتناب از آنست. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 52، سؤال 176) 28 - کسی که فاقد آب است و یا استعمال آب برایش ضرر دارد، اگر - بدل از غسل جنابت - تیمم نمود آیا برای او داخل شدن در مسجد و نماز جماعت جایز است؟ خواندن قرآن چه حکمی دارد؟
آیت الله خامنه‌ای: تا زمانیکه عذر مجوز تیمم برداشته نشده، و یا تیمم او باطل نشده باشد، انجام تمام اعمال مشروط بطهارت برایش، جایز است. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 64، سؤال 219) 29 - حکم کسی که غسل جنابت را در نماز صبح انجام نداده و تیمم می‌کند به اعتقاد اینکه اگر غسل کند مریض می‌شود چیست؟
آیت الله خامنه‌ای: اگر به اعتقاد او غسل برایش ضرر دارد، تیمم اشکالی ندارد و نماز با آن صحیح است. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 71، سؤال 224) 30 - از آنجایی که استفاده از قلم مو در نقاشی و نقشه کشی معمول است، و انواع خوب و مرغوب آن از کشورهای غیر اسلامی وارد می‌شود و غالبا از موی خنزیز ساخته می‌شود، و در دست همگان قرار می‌گیرد، بخصوص در مراکز تبلیغی و فرهنگی، حکم شرعی استفاده از این نوع قلم موها چیست؟ و ثانیا اینکه حکم نوشتن آیات قرآن و احادیث شریف با آن چگونه است؟
آیت الله خامنه‌ای: موی خنزیر نجس است، و استفاده از آن در اموری که طهارت در آن شرعا معتبر است، جایز نیست اما به کارگیری آن در اموری که مشروط به طهارت نیست اشکال ندارد، مویی (که در ساخت قلم مو

بکار می‌رود) که معلوم نباشد از موی خنزیر ساخته شده یا نه، به کارگیری آن حتی در اموری مشروط به طهارت اشکال ندارد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 82، سؤال 287) 31 - تا چه وقت جایز است از لودسپیکر (بلندگو) های موجود در مساجد که صدای آن از بیرون مسجد شنیده می‌شود، استفاده بعمل آید؟ پخش سرودهای انقلابی و قرآن کریم قبل از اذان چه حکمی دارد؟.
آیت الله خامنه‌ای: در اوقاتی که برای همسایگان و باشندگان محله باعث آزار و اذیت نباشد. اگر برای چند دقیقه قبل از اذان قرائت قرآن کریم پخش شود، اشکالی ندارد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 122، سؤال 411) 32 - آیا برایم جایز است که وصیت کنم بعد از مردنم در مسجد محله که در آن سعی بسیاری را مبذول داشته‌ام دفن شوم؟ چون دوست دارم که در آن مسجد چه در داخل مسجد و چه در صحن آن دفن شوم.
آیت الله خامنه‌ای: اگر در وقت جاری کردن صیغه وقف، دفن مرده‌ها استثناء نشده باشد، دفن مرده در آن جایز نیست و وصیت شما در این مورد اعتبار ندارد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 123، سؤال 418) 33 - با ملاحظه نظر حضرت امام قدس سره در تفسیر سوره مبارکه حمد در ارجحیت لفظ ((ملک)) بر مالک، در موقع خواندن این سوره مبارکه در نمازهای واجب و غیر واجب، آیا صحیح است به دو طریقه قرائت شود؟.
آیت الله خامنه‌ای: احتیاط در این مورد اشکال ندارد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 141، سؤال 473) 34 - بنابر رای بعضی از مفسرین، تعدادی از سوره‌های قرآن کریم مثل سوره فیل و قریش و انشراح و ضحی، سوره واحد و کامل شمرده نمی‌شود آنان می‌گویند: کسی که یکی از این سوره‌ها مثل سوره فیل را در نماز می‌خواند بر او به صورت حتمی واجب است که بعد از آن، سوره قریش را بخواند و همچنان در رابطه با سوره‌های انشراح و ضحی که باید با هم خواند شود پس اگر شخصی سوره فیل یا سوره انشراح را به تنهائی در نمازش بخواند و جاهل به مسئله باشد وظیفه‌اش چه خواهد بود؟.
آیت الله خامنه‌ای: در صورتی که جاهل به مسئله بوده است نمازهای گذشته او که در آن اکتفاء به خواندن یکی از سوره‌های فیل و ایلاف و یا سوره‌های ضحی و انشراح می‌کرده، محکوم به صحت است. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 143، سؤال 479) 35 - آیا در نماز واجب است بعد از حمد یک سوره کامل خوانده شود؟ یا تلاوت مقداری از قرآن کریم کافیست؟ و در فرض اول آیا بعد از قرائت سوره جایز است آیات قرآنی خوانده شود؟.
آیت الله خامنه‌ای: در نمازهای واجب یومیه قرائت آیاتی از قرآن کریم از سوره کامل مجزی نیست، ولکن قرائت بعض آیات پس از قرائت سوره

کامل به عنوان قرآن اشکالی ندارد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 144، سؤال 484) 36 - در صورتی که قاری حاضر نباشد و آیات سجده از رادیو و ضبط صوت شنیده شود تکلیف شرعی چیست؟.
آیت الله خامنه‌ای: شنیدن آیات سجده از نوار فیته (ضبط) موجب سجده نمیگردد، و اما در وقت شنیدن آن از رادیو یا بلندگو به صورت پخش مستقیم و زنده، بنابر احتیاط سجده واجب است. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 150، سؤال 509) 37 - وظیفه شرعی شخصی - بخصوص مدرس قرآن کریم - که می‌بیند امام جماعت از لحاظ قواعد تجوید دچار اشتباه می‌گردد، چیست؟ در حالی که این شخص در معرض تهمت زیادی به سبب عدم مشارکت در جماعت قرار گرفته است.
آیت الله خامنه‌ای: اگر قرائت امام جماعت در نظر مأموم صحیح نباشد و نتیجه آن درست نبودن نماز وی از دید مأموم باشد، اقتداء بوی جایز نیست ولکن ممانعتی از مشارکت شکلی (ظاهری) بخاطر غرض عقلائی وجود ندارد. (اجوبة الاستفتائات ج 1، صفحه 174، سؤال 602)

آیت الله اراکی

استفتائات قرآنی از آیت الله اراکی (قدس سره)
1 - سوال: نابینایان جهت خواندن و نوشتن از خط برجسته نابینایی معروف به خط (بریل) بوسیله لمس کردن انگشتان دست استفاده می‌کنند، با عنایت به این که این خط قراردادی مطابق حروف الفبای خاص از شش نقطه تشکیل گردیده، سوال این است که آیا نابینایان هنگام آموزش قرائت قرآن و دست گذاشتن بر اسمای متبرکه به خط نابینایان نیاز به وضو دارند؟
آیت الله اراکی: مس کتابت خط قرآن بدون وضو جایز نیست و فرقی نیست بین انواع خطوط و همچنین است حکم در اسمای متبرکه.

استفتائات آیت الله اراکی، ص 10، مساله 4. 2 - سوال: آیا خواندن سوره جمعه و منافقین از روی مصحف در روز جمعه در نماز ظهر جمعه و سایر نمازها اشکال دارد؟
آیت الله اراکی: اشکال ندارد، اگر چه احوط برای کسی که قادر است از حفظ بخواند آن است که از روی مصحف نخواند.

استفتائات آیت الله اراکی، ص 21، مساله 2. 3 - سوال: آیا می‌توان قرآن را از مسجدالحرام جهت قرائت بیرون برد و مجددا به مسجد باز گرداند؟
آیت الله اراکی: در صورتی که اطلاق وقفیت احراز نشود جایز نیست.

استفتائات آیت الله اراکی، ص 149، مساله 24. 4 - سوال: ((در مناسک حج)) تکلیف کسی که قرائت او صحیح نیست چنانچه در تصحیح نکردن قرائت مقصر باشد چیست؟
آیت الله اراکی: در تصحیح کردن قرائت نباید کوتاهی کند و در مقام تصحیح قرائت خود برآید و تا مادامی که قرائت او درست نشده نماز را به همان قسم که می‌تواند، بخواند و احتیاطا نایب هم بگیرد و اگر می‌تواند به جماعت هم بخواند.

استفتائات آیت الله اراکی، ص 23، مساله 64. 5 - سوال: در وقف نامه آمده است، معلمی که بچه را تعلیم می‌دهد باید روزی دو جزء قرآن بخواند آیا مباشرت لازم است یا می‌تواند نایب بگیرد؟
آیت الله اراکی: بعید نیست استفاده مباشرت نه استنابه.

استفتائات آیت الله اراکی، ص 150، مساله 80. 6 - سوال: حفظ کردن قرآن کریم و فراموش کردن آن از نظر فقهی چه حکمی دارد؟
آیت الله اراکی: اگر منظور حرمت فراموش کرده است، ثابت نیست. 7 - سوال: فروختن قرآن کریم به کافر جایز است یا خیر و بطور کلی آیا کافر مالک قرآن کریم می‌شود یا نه؟ (با توجه به این که در حال حاضر جهت آشنایی بیشتر جهانیان با قرآن کریم این کتاب مقدس به زبانهای مختلف چاپ و در اختیار ملل مختلف جهان قرار می‌گیرد) فروختن قرآن به کفار بدین منظور چه حکمی دارد؟
آیت الله اراکی: چنانچه قرآن را به آنها بدهند و پول در مقابل واگذاری گرفته شود، بی اشکال است. 8 - سوال: خرید و فروش قرآن کریم چه حکمی دارد؟ و به چه نحو می‌بایست انجام گیرد؟
آیت الله اراکی: بهتر است خرید و فروش نشود و پول در مقابل واگذاری گرفته شود. 9 - سوال: با توجه به این که قرائت قرآن به خودی خود مستحب است، کراهت قرائت آن برای اشخاصی چون جنب، حائض و نفساء به چه معناست؟ (به معنی کم شدن ثواب است یا بهتر بودن ترک آن؟)
آیت الله اراکی: هر دو وجه امکان دارد و شاید در بعضی موارد، وجه دوم استظهار شود.

احکام قرآنی بانوان در استفتائات از حضرت آیت الله العظمی اراکی (قدس سره)

1 - استماع صدای زن نامحرم به هنگام تلاوت قرآن با صوت و لحن در امر آموزش تجوید و صوت و لحن چه حکمی دارد؟

آیت الله اراکی: استماع صوت اجنبیه و همچنین استماع آن با عدم تلذذ و ریبه اشکال ندارد.

استفتائات آیت الله اراکی، ص 255، مساله 6.

آیت الله گلپایگانی

استفتائات قرآنی از آیت الله گلپایگانی (قدس سره)
1 - در وضوی قبل از وقت که داعی، نماز در وقت است، اگر به قصد قرائت قرآن و غیره وضو بگیرد می‌فرمایید، چنانچه به نحو داعی بر داعی باشد مانعی ندارد. آیا منظور این است که فعلا به قصد قرائت قرآن وضو بگیرد و در نظر داشته باشد که اگر وضو باقی بود، در وقت با همان وضو نماز بخواند، تا در آنجایی که داعی وضو، نماز بعد از دخول وقت نیست و راسا برای غایات دیگر وضو می‌گیرد، جایز نباشد که در وقت با آن نماز بخواند؟ مساله را مشروحا بیان فرمایید.
آیت الله گلپایگانی: مقصود این است که اگر کسی به داعی آنکه در وقت نماز بخواند، پیش از وقت به قصد غایات دیگری وضو بگیرد که داعی او بر وضو به این قصد نماز در وقت باشد وضویش صحیح است و می‌تواند در وقت با آن نماز بخواند و همچنین اگر پیش از وقت مستقلا، به قصد یکی از غایات وضو گرفت و تا بعد از دخول وقت وضو باقی باشد، نماز با آن وضو صحیح و بی اشکال است.

مجمع المسایل، ج 1، ص 57، مساله 3. 2 - اگر جنب، قرآن همراه داشته باشد اشکال دارد یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: اشکال ندارد، ولی مس خط قرآن مجید حرام و مس جلد و اوراق و حواشی آن مکروه است.

مجمع المسایل، ج 1، ص 71، مساله 19. 3 - به جهت اینکه نام مبارک خداوند و ائمه اطهار علیهم السلام زیر دست و پا نیفتد، آیا می‌شود با قلم آنها را محو و نابود کرد یا نه؟ و یا در صورت محو باز احترام سابق را دارد یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: اگر بطوری محو شود که به هیچ وجه نمایان نباشد، حکم آن اسماء، مرتفع می‌شود.

مجمع المسایل، ج 1، ص 79، مساله 47. 4 - اسامی مقدسی که نام اشخاص می‌باشد مانند: محمد، علی، حسن، حسین، رسول، نبی، عیسی، فاطمه، زهرا، و امثال اینها اگر روی سنگ قبر، حجاری گردد و یا در روزنامه‌ها و کاغذهای مراسلاتی نوشته شود، آیا می‌توان بی وضو به آنها دست زد یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: بی وضو دست زدن به این اسامی جایز است. مع ذلک

احترام آن اسامی - اگر چه مقصود، اشخاص عادی هستند - خوب است.

مجمع المسایل، ج 1، ص 79، مساله 46. 5 - اطفال در کتب یا مدرسه، دست بی وضو، بر خطوط قرآن می‌گذراند آیا برای آموزگار اشکالی دارد یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: معلم باید دستور ترک آن را بدهد و اگر دید منع کند.

مجمع المسایل، ج 1، ص 528، مساله 58. 6 - آیا مس آیه‌ای از قرآن که منسوخ شده است، بدون طهارت جایز است یا خیر؟
آیت الله گلپایگانی: آنچه قرآن باشد مس آن بی طهارت جایز نیست، خواه حکم منسوخ باشد یا نباشد و قرآن منسوخ التلاوه نداریم، با فرض وجود نیز، مس آن بی طهارت جایز نیست.

مجمع المسایل، ج 1، ص 80، مساله 48. 7 - کلمه‌ای که ضمیر مستتر دارد و مرجعش خدا است، مس آن بدون طهارت جایز است یا خیر؟
آیت الله گلپایگانی: اگر کلمه قرآن است، مس آن بی طهارت جایز نیست و در غیر آن اولی و احوط، ترک آن است.

مجمع المسایل، ج 1، ص 80، مساله 49. 8 - اگر روی ورقه‌ای ترجمه آیه‌ای از قرآن نوشته باشد و در آخر ترجمه این طور نوشته باشد (قرآن کریم) یعنی می‌خواهد به مردم بفهماند که آن مطلب فارسی در قرآن کریم است، زیر دست و پا افتادن این ورقه چه صورتی دارد؟ و همچنین بسمه تعالی و بسم رب الشهداء؟
آیت الله گلپایگانی: زیر دست و پا انداختن آنها بی حرمتی و حرام است.

مجمع المسایل، ج 1، ص 80، مساله 50. 9 - کفن هایی که به آنها آیات قرآن نوشته شده است، اغلب می‌گویند که نباید به بدن میت پوشید و باید همانطور زیر سر میت گذاشت و یا آنکه روی میت کشیده شود. و عده دیگر می‌گویند، اول کفن سفید که آیات قرآن ندارد و بعد کفنی که آیات قرآن دارد پوشیده شود، حال اگر چلوار یافت نشود آیا به تنهایی ممکن است کفن نوشته به آیات را بر میت پوشید یا خیر؟ و با این وصف بی احترامی به آیات قرآن نمی‌شود؟
آیت الله گلپایگانی: احتیاطا باید بطوری کفنهای نوشته شده به آیات قرآن و دعا به بدن میت پوشانده شود که یقین به نجس شدن آنها حاصل نشود، بلکه در معرض نجس شدن هم نباشد. به این نحو که وقتی میت در قبر قرار می‌گیرد، نوشته طرف چپش باشد.

مجمع المسایل، ج 1، ص 93، مساله 37. 10 - جملاتی از قرآن مجید و ادعیه که بر کفن می‌نویسند گرچه شسته شود ولی آثارش بماند اشکال دارد یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: مانعی ندارد، ولی مراعات کنند که زیر بدن میت واقع نشود.

مجمع المسایل، ج 1، ص 93، مساله 39. 11 - آیا گذاشتن قرآن در قبر همراه میت با عقیده پاک ولو وصیت خود او باشد. جایز است یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: اگر طوری است که از آلوده شدن به رطوبات محفوظ باشد و هتک نباشد، به قصد تبرک مانعی ندارد.

مجمع المسایل، ج 1، ص 97، مساله 59. 12 - انصات و سکوت در موقع تلاوت کلام الله مجید، واجب است یا مستحب؟ و ضمنا هتک قرآن کریم بهر عنوان حرام است و در این عصر مرسوم شده که در مجالس فاتحه که قاری پشت بلندگو قرآن می‌خواند، صدای آن در کوچه و خیابان می‌رود و مردم در حال معامله و رفت و آمد و گفتگو می‌باشند و در خود مجلس نیز مردم، سرگرم خوردن چای و قهوه و صحبت می‌باشند، خواندن قرآن صرفا جنبه اعلان دارد که اینجا مجلس ترحیم است و بهره دیگری منظور نمی‌گردد. چنانچه حضرت آیت الله خود مستحضرید حال آیا این نوع تلاوت، هتک حرمت نیست؟ نظر مبارک را مرقوم فرمایید.
آیت الله گلپایگانی: استماع قرآن مستحب است و توجه و اتعاظ به مواعظ الهی نیز از مستحبات موکده است و هتک بودن قرائت قرآن در فرض مرقوم، معلوم نیست، ولی هر چه رعایت ادب و حفظ توجه مردم و تعظیم از مجلس قرائت قرآن مجید شود، سزاوار است.

مجمع المسایل، ج 1، ص 110، مساله 106. 13 - کسی که در برنامه‌های مذهبی، اهل عمل نیست ولی مسلمان است، اگر بالین او و سر قبر او قرآن بخوانند، فقط برای خواننده ثواب دارد یا برای میت هم ثوابی دارد؟
آیت الله گلپایگانی: قرائت قرآن و اهداء ثواب آن به میت مومن، اگر چه معصیت کار باشد، برای او مفید است.

مجمع المسایل، ج 1، ص 111، مساله 113. 14 - اسامی مبارکه خداوند متعال مثل ((الله))... که روی زیلوهای مسجد نشوه شده و مردم بدو توجه بر روی آن پا می‌گذارند یا دست بی وضو بر آن می‌مالند از بین بردن آن لازم است یا نه؟ و محو کردن با وقف منافات دارد یا نه؟

آیت الله گلپایگانی: کسانی که بی التفات و بدون وضو به آن دست می‌گذارند، معذورند ولی اگر زیر پا افتاده باشد چون موجب هتک احترام اسم خداوند متعال است لازم است آن را به نحوی که خود زیلو پاره نشود محو نمایید.

مجمع المسایل، ج 1، ص 145، مساله 72. 15 - در موقع خواندن حمد و سوره در نماز مراعات کردن همزه‌های وصل در درج کلام لازم است یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: بلی اسقاط همزه وصل در حال وصل لازم است.

مجمع المسایل، ج 1، ص 165، مساله 151. 16 - (آیا) در بین اذان و اقامه جایز است فصل به کلمات آدمی و بعضی از دعاها یا عباراتی مثل اینکه بین دو ((حی علی الصلوه)) بگوید: ((ان الصلوه تنهی عن الفحشاء و المنکر)) یا نمی‌شود و فقط همین عبارات اذان و اقامه را باید گفت؟
آیت الله گلپایگانی: فصل بین اذان و اقامه به کلمات آدمی، ننماید و قرآن یا دعا اگر طولانی نشود مضر نیست لکن به قصد ورود نخوانند.

مجمع المسایل، ج 1، ص 161، مساله 135. 17 - شخص جنب با تیمم بدل از غسل آیا می‌تواند درنگ در مساجد نماید و بیش از هفت آیه از قرآن بخواند یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: اگر عذرش غیر ضیق وقت باشد، می‌تواند و اگر ضیق وقت است، به مقدار اشتغال به نماز فقط می‌تواند در مسجد درنگ کند و نسبت به قرائت غیر سوره غزائم هم، با این تیمم رفع کراهت نمی‌شود.

مجمع المسایل، ج 1، ص 51، مساله 93. 18 - اگر کسی بواسطه جهل به مسئله بجای سوره ((قل هو الله احد)) چند آیه از قرآن بخواند، نمازش چه صورت دارد؟
آیت الله گلپایگانی: در فرض سوال، نماز باطل است و قضای آن را باید بجا آورد.

مجمع المسایل، ج 1، ص 167، مساله 161. 19 - به نظر حضرت عالی چرا نماز را حتما به عربی صحیح باید خواند، ولی نیت آن را به هر زبانی می‌توان گفت؟
آیت الله گلپایگانی: نیت امری است قلبی و به زبان آوردن آن لازم نیست و قرائت و اذکار به حکم خدا و رسول باید به همان الفاظ مخصوصه عربی خوانده شود.

مجمع المسایل، ج 1، ص 169، مساله 172. 20 - بعد از حروف مد اگر حرف بعد از آنها را به خاطر وقف کردن، ساکن تلفظ نماییم مثل: ((نستعین))، ((رحیم))، ((مستقیم)) آیا مد واجب است یا مستحب؟
آیت الله گلپایگانی: در فرض سوال مد واجب نیست.

مجمع المسایل، ج 1، ص 168، مساله 167. 21 - اگر شخص روزه داری قرآن را غلط درس دهد و عده‌ای از روزه داران نیز کلام او را گوش دهند آیا روزه او و کسانی که گوش می‌دهند باطل می‌شود یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: اما قاری قرآن، اگر خبر دهد که آنچه را می‌خواند قرآن است و از روی عمد و علم غلط قرائت کند روزه‌اش باطل می‌شود و اما اگر غلط بخواند بدون اینکه خبر دهد قرآن است پس بطلان روزه او محل اشکال است و احتیاطا چنین قرائتی را ترک کند و اما اگر به گمان صحت، غلط بخواند پس روزه‌اش باطل نمی‌شود، و اما مستمعین، روزه شان باطل نمی‌شود، مگر آنکه خبر دهند به این که آنچه خوانده می‌شود قرآن است با این که علم دارند غلط است.

مجمع المسایل، ج 1، ص 264، مساله 10. 22 - کلماتی مانند ((یوم)) و ((فوق)) و ((فرعون)) در قرآن و غیر قرآن مثل ادعیه هست که بعضی به ضمه - البته بدون اشباع - می‌خوانند حال اگر در حال نماز باشد مثل این که: ((مالک یوم الدین)) را این طور بخوانند آیا موجب بطلان می‌شود یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: صحت آن بدون اشباع بعید نیست اگر چه فتحه کاملا ظاهر نشده، لکن چنانچه فتحه را کاملا اظهار کنند اوفق به قواعد و احسن است ولی با اشباع، غلط است.

مجمع المسایل، ج 1، ص 167، مساله 165. 23 - غلط خواندن قرآن در ماه مبارک رمضان، روزه را باطل می‌کند یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: روزه را باطل نمی‌کند.

مجمع المسایل، ج 1، ص 266، مساله 17. 24 - اشخاصی که سواد ندارند و یاد گرفتن تجوید قرائت برایشان مشکل است و همچنین بعد از یاد گرفتن هم به واسطه عدم توجه، زود فراموش می‌نمایند، در اینصورت بهمان نحو عبارتی که بدون غلط باشد بخوانند چه صورت دارد؟
آیت الله گلپایگانی: اگر طوری بخوانند که غلط باشد و قدرت بر یاد گرفتن داشته باشند نمازشان باطل است، ولکن محسنات تجویدی را لازم نیست مراعات کنند.

مجمع المسایل، ج 1، ص 170، مساله 173. 25 - نظر به این که حضور در نماز جماعت بر کسی که نمی‌تواند حمد و سوره را صحیح بخواند واجب است، تکلیف زن در این خصوص با در نظر گرفتن اینکه شوهر، اجازه حضور به جماعت ندهد چیست؟
آیت الله گلپایگانی: با فرض عدم تمکن از یاد گرفتن نماز صحیح، احتیاط لازم آن است که نماز را به جماعت بخواند و در این صورت اطاعت شوهر لازم نیست.

مجمع المسایل، ج 1، ص 233، مساله 14. 26 - اگر کسی در موقع خواندن سوره ((قل هو الله احد)) نون ((ساکن)) را در لام ((له)) و همچنین در تشهد، نون ((ان)) را در لام ((لا)) ادغام نکرد، نمازش چه صورت دارد؟
آیت الله گلپایگانی: نمازهایی که به این نحو خوانده، صحیح است، ولی از این به بعد ادغام را در مواضع مذکور رعایت نماید.

مجمع المسایل، ج 1، ص 167، مساله 163. 27 - مرسوم است یک نفر باسواد را اجیر می‌کنند تا قرآن و بعضی از کتب دینی را به اطفال تعلیم نماید آیا جایز است اولیای اطفال اجرت او را از زکوة مال خودشان حساب کنند یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: چنانچه کسی او را جهت تعلیم قرآن به اطفال مومنین اجیر نماید، جایز است که مال الاجارة را به عنوان سهم سبیل الله از زکوة بدهد، لکن اگر او را فقط برای طفل خود اجیر کند، پرداخت اجرت از زکوة مشکل است.

مجمع المسایل، ج 1، ص 417، مساله 35. 28 - شخصی که قرائت و یا اذکار واجب نمازش صحیح نیست آیا جایز است که نیابت حج را قبول نماید و بعد از اینکه خودش نماز طواف را خواند دیگری را نیز نایب کند یا نه؟ و بر فرض عدم جواز چون جاهل به مساله بوده و چنین کاری کرده تکلیفش چیست؟
آیت الله گلپایگانی: استیجار چنین شخصی خلاف احتیاط است و در فرض بعد هم احوط این است که از مستاجر استرضا کند و یا وجه را مسترد دارد.

مجمع المسایل، ج 1، ص 443، مساله 16. 29 - آیا کسی که قرائت نماز او و همچنین اعراب تلبیه او صحیح نیست می‌تواند به نیابت دیگری حج به

جا آورد یا نه؟ و به فرض عدم جواز، آیا می‌تواند اجیر شود و لکن شرط کند برای نماز و تلبیه، کسی را اجیر نماید یا این که تحت نظر معلم تلبیه بگوید یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: در فرض سوال اگر با تلقین معلم بتواند صحیح بخواند نیابت او جایز است و در غیر این صورت، محل اشکال است.

مجمع المسایل، ج 1، ص 447، مساله 33. 30 - شخصی در منزل شراب می‌خورد و گاهگاهی در همان منزل، از قرآنی که در خانه دارد تلاوت می‌کند، به او گفته می‌شود در برابر این قرآن معصیت نکن، می‌گوید به کسی مربوط نیست، من هم شراب می‌خورم و هم قرآن می‌خوانم، حال ایا می‌شود این قرآن را از او گرفت یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: در فرض مرقوم گرفتن قرآن مجید از او جایز نیست، همین قدر که او را نهی از منکر کنید و آیات را در حرمت خمر به او تذکر دهید، به تکلیف خود عمل کرده‌اید.

مجمع المسایل، ج 1، ص 530، مساله 65. 31 - آیا قرآن بوسیله کسی نوشته شده یا اینکه نوشته بود و در فرض اول بوسیله چه کسی نوشته شده است؟
آیت الله گلپایگانی: توسط نویسنده گان وحی که در راس آنان حضرت امیر المومنین علی (ع) بوده، نوشته شده است.

مجمع المسایل، ج 1، ص 570، مساله 121. 32 - شخصی در اوایل تکلیفش، در نماز سوره ((قل هو الله احد)) می‌خوانده و از جهت جهل و تقصیر هاء ((هو)) را به لام ((قل)) و واو ((هو)) را به ((الله)) متصل می‌نموده که ((قله و الله)) می‌شد در این صورت نمازهایی که با این کیفیت خوانده قضا دارد یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: با تمکن از تصحیح، احتیاط لازم آن است که نمازهایی که به این نحو خوانده قضا نماید.

مجمع المسایل، ج 1، ص 170، مساله 174. 33 - هر گاه کسی در بسم الله از جهتی شک نمود که صحیح گفته یا نه حتی از جهت جهل و اخفاف، در این صورت، اعاده آن چه صورت دارد؟
آیت الله گلپایگانی: اگر بعد از فراغ از کلمه، شک در صحت نماید اعتنا نکند و اگر در حین ادا، با شک در صحت ادا شود، تکرار کند، و در هر دو صورت اگر رجاء بسم الله را تکرار نماید اشکال ندارد.

مجمع المسایل، ج 1، ص 170، مساله 175. 34 - بنده در نماز در رکعت اول بعد از حمد، سوره توحید را می‌خوانم و در رکعت دوم همیشه بعد از حمد، بسم الله می‌گویم و هر سوره‌ای که بر زبانم جاری شد می‌خوانم، معین نمی‌کنم که بسم الله برای این سوره بالخصوص باشد، در این صورت نمازهایم باطل بوده و باید قضا کنم؟ یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: نه نظر حقیر خلاف احتیاط واقع شده و احتیاطا قضا لازم است ولی می‌توانید در این مساله به کسی که تعیین بسم الله لازم نمی‌داند و یا جهل به حکم را موجب اعاده نمی‌داند رجوع کنید.

مجمع المسایل، ج 1، ص 166، مساله 159. 35 - اگر کسی به واسطه جهل به مساله به جای سوره ((قل هو الله احد)) چند آیه از قرآن بخواند نمازش چه صورت دارد؟
آیت الله گلپایگانی: در فرض مساله نماز باطل است و قضای آن را باید به جا آورد.

مجمع المسایل، ج 1، ص 167، مساله 161. 36 - در قنوت نماز، از سوره‌های قرآنی می‌شود یک سوره تمام و یا چند آیه از یک سوره خواند یا فقط دعاهای وارده را باید نمازگزار، در قنوت بخواند؟
آیت الله گلپایگانی: اگر بخواهد به قصد ورود بخواند، باید دعاهایی که وارد شده بخواند ولی اگر غیر اینها از قرآن یا دعاهایی دیگر را به قصد قربت مطلقه بخواند، اشکال ندارد.

مجمع المسایل، ج 1، مساله 437. 37 - کسی جهت روضه یا قرآن یا دعا یا استخاره، قرار بگذارد که این قدر اجرت می‌گیرم چه صورت دارد؟
آیت الله گلپایگانی: اجرت گرفتن در مقابل عملی که بر او واجب نیست، مثل روضه یا قرآن یا استخاره یا دعا برای غیر، ظاهرا اشکال ندارد. -------
----
مجمع المسایل، ج 2، ص 56، مساله 136. 38 - آیا جایز است مبلغی را به قرآن خوانی، به عنوان مزد داد تا یک قرآن برای امواتش ختم کند و قرآن خوان می‌تواند بگوید من فلان مقدار می‌گیریم و یک قرآن ختم می‌کنم یا خیر؟
آیت الله گلپایگانی: مزد گرفتن قرآن خوان مانع ندارد، بلی چنانچه او قربه الی الله قرآن بخواند و شما هم قربه الی الله وجه بدهید، بهتر است.

مجمع المسایل، ج 2، ص 60، مساله 151. 39 - شخصی وصیت کرده که باقیمانده ثلث مالش در شبهای جمعه صرف تلاوت قرآن شود این کار

مشکل است، چون باقیمانده ثلث زیاد است و اگر این پول برای فقط قرآن خواندن، آن هم فقط در شبهای جمعه مصرف شود، مشکل است. در این صورت اجازه می‌فرمایید که این پول صرف سخنرانیها و گفتن تفسیر قرآن و غیره بشود یا خیر؟
آیت الله گلپایگانی: در مورد سوال: باقیمانده ثلث باید طبق وصیت نامه صرف قرآن خوانی در شبهای جمعه بشود، و اجازه و اذن بر خلاف وصیت صحیح نیست.

مجمع المسایل، ج 2، ص 296، مساله 847. 40 - شخصی وصیت کرده مال الاجارة دکان ملکی او را، بعد از فوتش تا ده سال ماهی چهل تومان به شخص معینی بدهد جهت نماز و روزه و قرآن، ولی یکی از ورثه می‌خواهد سهم خودش را اخذ کند و بهر کسی که میل دارد بدهد، آیا اجازه می‌دهید یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: خلاف وصیت نامه جایز نیست، به نحوی که وصیت نموده باید عمل نماید و اگر نزاع موضوعی در بین باشد، مرافعه شرعیه لازم است.

مجمع المسایل، ج 2، ص 297، مساله 849. 41 - شخصی فوت نموده و نسبت به ثلث اموال خود وصیت کرده و مصارفی هم جهت صوم و صلوه از ثلث تعیین نموده و بقیه از ثلث اموال را مقرر نموده که در تعلیم و تربیت اولاد صغار صرف شود که قرآن یاد بگیرند و عین عبارت وصیت نامه به این شرح است (مابقی ثلث را در تعلیم و تربیت صغار صرف نمایید تا قرآن خوان شوند) در خلال این مدت در عمل به وصیت نامه از طرف ورثه با وصی مخالفت شده و در نتیجه گذشت زمان، موضوع تعلیم و تربیت صغار که فعلا کبار شده‌اند منتفی شده در حالی که همان صغار که فعلا کبیرند می‌گویند، از عبارت وصیت نامه که فوقاً اشاره شد، اینطور استنباط می‌شود که مبلغ باقیمانده از ثلث حق ما است و باید به ما برسد، چه در تعلیم و تربیت ما صرف شود یا نشود. در این صورت نظر مبارکتان را مرقوم فرمایید که این باقیمانده از ثلث باید به آنها پرداخت شود یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: ظاهرا مقدار باقیمانده ثلث، ملک همه ورثه است و باید کما فرض الله بین آنها تقسیم شود، ولی اگر امکان دارد که صرف تعلیم قرآن بهمان صغاری که فعلا کبار شده‌اند بشود و همه ورثه رضایت بدهند بهتر است.

مجمع المسایل، ج 2، ص 305، مساله 870. 42 - شخصی در حدود شصت سال قبل وصیت کرده که منافع دو قطعه زمین الی الابد در مواردی صرف

کنند و در وصیت نامه که با امضاء و مهر علماء رسیده با این لفظ و این ترتیب ذکر کرده که یک عشر از منافع حق وصی و بیست تومان برای روضه خوانی و بیست تومان برای اعانه زوار کربلا و مشهد الرضا، نفری یک تومان و دوازده ختم قرآن به مبلغ سه تومان یعنی هر ختم قرآن دو قرآن و نیم و باقیمانده آن را نصف کنند، نصف آن را کفاره ماه رمضان و غیره بدهند و نصف دیگر را رد مظالم، چنانچه ملاحظه می‌فرمایید موارد صرف منافع، باستثناء حق وصی، باقیمانده سایر مصارف به پول تعیین شده و غیر این هم بیست تومان چه نسبتی با تمام منافع آن دو قطعه زمین داشته و فعلا مال الاجارة بیشتر شده، اکنون منافع به چه نسبتی باید به مصرف برسد و آیا می‌توانیم پس از دادن عشر به وصی، بیست تومان قدیم را تقویم کنیم و قیمت آنرا از مال الاجارة فعلی صرف روضه خوانی و همین مقدار را صرف اعانه وار نماییم و قیمت سه تومان قدیم را برای قرائت قرآن بدهیم و اگر زیاد آمد به مصرف کفاره و رد مظالم برسانیم و یا اینکه باید سهام تعیین شود و بنابر این سهم مصرف کفاره و رد مظالم چقدر است؟
آیت الله گلپایگانی: در فرض مساله به نظر حقیر، لازم است تفحص نمایید که معلوم شود، بیست تومان در آن زمان با تمام مال الاجارة چه نسبت داشته و فعلا به همان نسبت روضه خوانی بنمایید و هکذا در سایر موارد وصیت، ظاهرا تعیین ممکن است.

مجمع المسایل، ج 2، ص 307، مساله 876. 43 - شخصی سوره معینه‌ای را نذر کرده که در نماز معینی بخواند و عمدا آن سوره را ترک کرده آیا کفاره بر او لازم است یا نه؟ آیت الله گلپایگانی: در صورتی که نذر صحیح نموده باشد، کفاره بر او لازم است.

مجمع المسایل، ج 2، ص 318، مساله 900. 44 - قرآن خطی که وقف خاص است و باید مورد استفاده اولاد معینی قرار بگیرد، با داشتن متولی شرعی زیر، ماذونا قرآن را پیش عمرو، موسس کتابخانه‌ای به عنوان ودیعت نهاده تا از مطالب مندرجه در ظهر قرآن مذکور و خصوصیات آن استفاده نموده، بعد به طرف رد کند و موسس مزبور سهوا آنرا جزء مصحفهای کتابخانه قرار داده و در تحت شماره بیرون آورده است، آیا بر واسطه و یا متولی شرع، حق مطالبه آن هست یا نه و جای است با عدم رضایت متولی و وقف خاص بودن در کتابخانه عمومی مورد استفاده قرار بگیرد.
آیت الله گلپایگانی: در فرض سوال که مصحف شریف مذبور وقف خاص بوده، باید مطابق وقف عمل شود و نگاه داشتن آن بر خلاف وقف و اذن

متولی جایز نیست.

مجمع المسایل، ج 2، ص 359، مساله 1033. 45 - یک جلد کلام الله مجید را کسی وقف به محل معینی نموده است، ولی چون کلام الله در آن محل خیلی جمع شده، این قرآن بکلی از استفاده افتاده است، در این صورت، جایز است انتقال به محل دیگری بدهند یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: در صورتی که هیچ مورد استفاده نمی‌باشد، ببرند محل دیگر که از آن استفاده شود اشکالی ندارد.

مجمع المسایل، ج 2، ص 413، مساله 1186. 46 - هر گاه قرآن یا کتابی در دست کسی باشد و او ادعای ملکیت نماید، در صورتی که بر آن کتاب یا قرآن نوشته شده که وقف است، آیا به همین نوشته وقفیت، ثابت می‌شود یا نه؟
آیت الله گلپایگانی: در مورد سوال وقفیت ثابت نمی‌شود و خرید و فروش آن جایز است، بلی ظاهر این است که وجود آن نوشته نقص حساب می‌شود، پس اگر بر مشتری مخفی بوده و بعد مطلع شده اختیار فسخ دارد.

مجمع المسایل، ج 2، ص 440، مساله 1254. 47 - دفن اوراق قرآن و کتب موقوفه که مورد استفاده نیستند، چه صورت دارد؟
آیت الله گلپایگانی: برای حفظ از هتک مانعی ندارد.

مجمع المسایل، ج 2، ص 447، مساله 1274. 48 - شخصی دارایی خود را از منقول در مقابل مقداری نبات به کسی صلح نموده و در ضمن عقد خارج لازم شرط شده که مادام الحیوة اختیار فسخ و حق تصرف در وسایل داشته باشد و بعد الفوت مورد صلح را متصالح صرف وجوه بریه بنماید، از قبیل صوم و صلاه و نماز وحشت و روضه خوانی و تلاوت قرآن مجید و ذغال به فقرا و احسان و ارحام و افطاریه و در هر حال خدا را حاضر و ناظر بداند و این صلح نامه چند ماه قبل از فوت شخص مصالح نوشته شده و حج هم بر او واجب بوده، تکلیف چیست؟
آیت الله گلپایگانی: در فرض سوال، صلح صحیح است و نسبت به اختیار فسخ که در ضمن عقد دیگر شرط شده اگر غرض آن بوده که مصالح وکالت داشته باشد، صلح اول را اقاله نماید، می‌تواند طبق وکالت اقاله کند و شرط دیگر که صرف مال الصلح در مصارف مذکوره است، لازم الوفا است. و چون وجوه بریه که در شرط ذکر شده چنانچه ظاهر عبارت است، شامل استنابه حج برای او نیز است و ذکر صوم و ذکر صلوات و

غیره از قبیل مثال است، حج میقاتی برای او استنابه نماید.

مجمع المسایل، ج 3، ص 124، مساله 27. 49 - قرآن قیمتی که به خط کوفی نوشته شده و تمام ورقهای آن پوست آهو می‌باشد، آیا حبوه محسوب است یا خیر؟
آیت الله گلپایگانی: ظاهرا اینگونه قرآن که قیمت زیاد دارد و جزء نفایس محسوب است، حبوه نیست و همه ورثه در آن شریک هستند.

مجمع المسایل، ج 3، ص 180، مساله 27. 50 - حضرت آیت الله العظمی گلپایگانی چون این جانب سید عبدالرضا... موفق به حفظ تمام قرآن مجید شده‌ام و مدت سه سال است که از تشویق حضرت مستطاب عالی بهره مند هستم بعد از تشکر... برای تشویق سایر طلاب، مقتضی است کتبا هم حقیر را به دست خط شریف تشویق فرمایید.
آیت الله گلپایگانی: موفقیت جنابعالی در حفظ تمام قرآن مجید موجب خوشوقتی و کمال تقدیر است انشاء الله تعالی، با تلاوت مکرر آن نمی‌گذارید فراموشتان شود، امیدوارم خداوند متعال همانطور که توفیق حفظ متن قرآن را به شما عطا فرموده توفیق فرا گرفتن معارف و علوم قرآن مجید را به شما عنایت فرمایند. 51 - آیت الله گلپایگانی: مسجد از جمله مشترکات است و همه مسلمین حق دارند در آن نماز و دعا و قرآن بخوانند و تدریس و وعظ و افتاء و مانند اینها انجام دهند، کسی که سبقت گرفته در مکانی از مسجد جهت یکی از امور مذکوره، حق اولویت دارد و برای دیگری جایز نیست با او مزاحمت کند. بلی چنانچه در مسجد بین نماز خواندن و غیر آن تزاحم واقع شود، اولویت با نماز است.

مجمع المسایل، ج 3، ص 95، مساله 70. قابل ذکر است که این متن تحت عنوان مساله آورده شده است.

احکام قرآنی بانوان در استفتائات از حضرت آیت الله العظمی گلپایگانی (قدس سره)
1 - شخصی می‌میرد، مجلس عزاداری مردانه و زنانه در یک حیاط تشکیل می‌شود، زنی باسواد در مجلس زنانه قرآن و روضه و مصیبت و نوحه بخواند، بطوری که مردهایی که آنجا هستند صدای او را بشنوند چه صورت دارد؟
آیت الله گلپایگانی: با اینکه خداوند متعال می‌فرماید ((فاسئلوهن من وراء حجاب)) خوب است که مجلس زنانه طوری باشد که کاملا مراعات عفت شود.

مجمع المسایل ج 1، ص 111، مساله 112. 2 - آیا مرد می‌تواند در یک جلسه‌ای که گروهی از بانوان و دختران مسلمان هستند قرآن را تعلیم دهد و همچنین خود استاد که با صوت قرآن را می‌خواند در موقع پس گرفتن درس، آیا بانوان و دختران با صوت می‌توانند قرآن را برای استاد بخوانند تا اینکه اشکالات آنها از لحاظ اعراب و قواعد تجوید برطرف شود و یا آنکه خواندن خانمها و دختران با صوت اشکال شرعی دارد یانه؟
آیت الله گلپایگانی: چنانچه تعلیم قرآن کریم مستلزم ارتکاب محرم نباشد اشکال ندارد ولی بانوان و دختران نزد نامحرم قرآن را با صدای بلند نخوانند و همچنین با صوت خواندن مرد چنانچه موجب تلذذ بانوان باشد اشکال دارد. خوب است معلم بانوان زن باشد تا موجب ارتکاب خلاف شرع نشود و ارتکاب خلاف شرع به عنوان تعلیم قرآن، خلاف شرع دیگراست.

مجمع المسایل ج 2، ص 230، مساله 652.

آیت الله خویی

استفتائات قرآنی از آیت الله خوئی (قدس سره)
1 - آیا زایل نمودن و از بین بردن خالکوبی کلمات قرآن و اسم جلاله که بر بدن انسان باشد، واجب است یا نه؟ و در صورتی که از بین بردن آن، احتیاج به عمل جراحی داشته باشد و شخص قادر بر آن نیست و یا زحمت زیاد دارد، آیا واجب است بعد از هر حدث اکبر و اصغر غسل و وضو بگیرد یا نه؟
آیت الله خوئی: واجب نیست فورا غسل و وضو بگیرد، اما اگر خالکوبی روی پوست بدن باشد. مس آن جایز نیست.

صراط النجاه ص 28، سوال 40. 2 - آیا بر والدین و یا مکلفین، واجب است از تخلی طفل رو به قبله یا پشت به آن جلوگیری نمایند و همچنین آیا واجب است، طفل را از دست گذاشتن بر روی کلمات قرآن و اسماء پروردگار منع نمایند؟
آیت الله خوئی: واجب نیست.

صراط النجاه، ص 38، سوال 70. 3 - کفن نمودن میت، بر کفنی که بر روی آن آیات قرآن نوشته شده است جایز است یا خیر؟
آیت الله خوئی: در صورتی که احتمال داده نشود از ناحیه میت نجاستی به کفن برسد جایز است.

صراط النجاه، ص 57، سوال 128. 4 - آیا مس اسم جلاله (الله) یا اسماء پروردگار، در صورتی که تغییر کند و یا حرفی از آن کم و یا زیاد شود و یا رنگ بر روی آن ریخته شود، جایز است یا نه؟ انداختن آن در جایی که احتمال اهانت دارد مثل جاده و خاکروبه چه صورتی دارد؟
آیت الله خوئی: مس آن بدون طهارت جایز نیست، ولی مس بر رنگی که روی آن ریخته شده است اشکال ندارد ولی قرار دادن آن در جایی که موضع اهانت است جایز نیست.

صراط النجاه، ص 59، سوال 136. 5 - آیا مس ضمیری که با الله برمی‌گردد مانند ((ه)) در ((بسمه تعالی)) که اشاره به خداوند دارد، جایز است یا نه؟
آیت الله خوئی: جایز نیست.

صراط النجاه، ص 59، سوال 137. 6 - اگر قاری قرآن اشتباها و خطأ، در نمازهای واجب و یا در غیر نماز، آیات را غلط بخواند، آیا جایز است که تنها به خواندن همان کلمه اکتفا کند و یا اینکه واجب است دوباره تمام آیه را بخواند؟ و یا فرق است بین قرائت واجبه‌ای که در نماز است و بین قرائت واجبه‌ای که در غیر نماز است؟
آیت الله خوئی: بطوری که مقتضای صدق جمله است، اعاده نماید.
صراط النجاه، ص 77، سوال 173. 7 - آیا مد واجب در مثل (جاء) و (جی) و (سوء) قاعده‌اش این است، باید همزه‌ای که قبل از آن حرف مد است، در یک کلمه باشد، آیا فرق نمی‌کند که در وسط آن کلمه مانند، ملایکه و یا در آخر کلمه باشد، لطفا بیان فرمایید؟
آیت الله خوئی: بله، رابطه‌اش همین است که بیان نمودید.

صراط النجاه، ص 80، سوال 183. 8 - آیا اگر آیه سجده را از ضبط صوت و یا مانند آن بشنویم، سجده واجب است یا نه؟
آیت الله خوئی: واجب نیست.

صراط النجاه، ص 83، سوال 195. 9 - اگر آیات سجده را از رادیو و مثل آن بشنویم، آیا سجده واجب است یا نه و آیا بین پخش مستقیم و غیر مستقیم آن فرق است یا خیر؟
آیت الله خوئی: در صورتی که پخش آن به صورت مستقیم نباشد، سجده واجب نیست.

صراط النجاه، ص 85، سوال 203. 10 - در نماز جماعت مستحب است، مامومین بعد از حمد بگویند ((الحمدلله رب العالمین)) آیا جایز است، امام جماعت این آیه را برای مامومین بلند بخواند و آیا می‌توانند به صورت دسته جمعی یکباره بگویند، ((الحمدلله رب العالمین)) یا نه؟
آیت الله خوئی: بلند گفتن این آیه ولو به صورت دسته جمعی، اشکال ندارد.

صراط النجاه، ص 105، سوال 265. 11 - بعضی از افراد، قرآنهای چاپ قدیم را به عنوان آثار قدیمی به اروپاییها و آمریکاییها به قیمتی گزاف می‌فروشند، آیا جایز است یا خیر؟
آیت الله خوئی: فروش قرآن به کفار جایز نیست.

صراط النجاه، ص 247، سوال 667. 12 - آیا گوش دادن به تلاوت قرآن عبدالباسط که قرآن را به صورت نغمه و آواز می‌خواند، جایز است یا نه؟

آیت الله خوئی: اشکال ندارد.

صراط النجاه، ص 369، سوال 1011. 13 - غناء اگر به صورت لهو و باطل باشد، حرام است، آیا از این عبارت فهمیده می‌شود که غناء به مفهوم شرط، بر دو قسم است؟
آیت الله خوئی: بله غنا بر حسب معنای لغوی بر دو قسم است. غنا هر صوت نیکویی را شامل می‌شود.

صراط النجاه، ص 372، سوال 1022. 14 - آیا سوزاندن ورقهایی که در آن قرآن و اسماء معصومین علیهم السلام نوشته شده است جایز است یا خیر؟
آیت الله خوئی: سوزاندن آن جایز نیست، بلکه باید آنرا در محل پاک دفن نمایند و یا اینکه در آب جاری بریزند.

صراط النجاه، ص 437، سوال 1201. 15 - فرمودید اگر محرمات که غیر از ورق قرآن است، اگر در توالت و یا جایی که در آن فاضلاب می‌رود افتاد، باید آنرا بیرون بیاوریم و اگر ممکن نباشد باید از آن توالت و یا چاه فاضلاب استفاده ننمایند، لطفا بفرمایید مقصود از محرمات چیست؟
آیت الله خوئی: مقصود از محرمات احادیث ائمه و کتب فقهی و تربت امام حسین علیه السلام و باقی ائمه علیهم السلام می‌باشد.

صراط النجاه، ص 437، سوال 1202. 16 - آیا جراید و مجلاتی که اسم خدا و آیات قرآن در آن باشد، می‌شود در مکانهای کثیف انداخت یا نه؟
آیت الله خوئی: جایز نیست.

صراط النجاه، ص 439، سوال 1207. 17 - کلمه (تولی) که در سوره عبس است، آیا درباره پیامبر است و یا غیر پیامبر و اگر مقصود، غیر از پیامبر است، منظور قرآن از آن شخص کیست؟
آیت الله خوئی: از نظر اهل سنت مقصود پیامبر است، ولی از نظر شیعه، مقصود مردی از بنی امیه است.

صراط النجاه، ص 462، سوال 1296. 18 - نظر شما درباره آیه ((واذ اخذ ربک من بنی آدم من ظهورهم ذریتهم...)) چیست؟ آیا آیه را باید به ظاهرش معنا کرد و یا اینکه برای آن باطنی فرض کنیم، زیرا بعضی از مفسرین گفته‌اند بعید است خداوند فرزندان آدم را از پشت او خلق کرده باشد. لذا برای آیه معنایی غیر از معنای ظاهر فرض کرده‌اند، لطفا

بفرمایید منظور خداوند از این آیه چیست؟
آیت الله خوئی: در دلالت آیه بر معنای ظاهر هیچ اشکالی نیست و استبعادی ندارد، زیرا خداوند قادر است هر عملی را انجام دهد.

صراط النجاه، ص 263، سوال 1299. 19 - چه می‌فرمایید در رابطه با آیه ((فنسی و لم نجد له عزما)) که می‌فرماید: حضرت آدم فراموش کرد، در حالی که ما معتقدیم معصومین علیهم السلام نسیان و فراموشی در آنان راه ندارد؟
آیت الله خوئی: مقصود از نسیان، ترک امر خداوند است به خیال اینکه لازم بوده عمل نماید. بخصوص بعد از آنکه شیطان برای آدم و حواء قسم یاد کرد که من شما را نصیحت می‌کنم، چنانچه خداوند در قرآن بیان نموده است.

صراط النجاه، ص 463، سوال 1301. 20 - آیا ترتیب سوره‌های قرآن و آیات سوره‌ها به همین صورت که الان در قرآن وجود دارد، در زمان پیامبر (ص) نیز همینطور بوده و یا اینکه بعد از پیامبر (ص) به این صورت ترتیب یافته است؟
آیت الله خوئی: بله ترتیب آیات به همین صورت بوده است، ولی ترتیب سوره‌ها این چنین نبوده و بعد از زمان پیامبر (ص) به این صورت ترتیب یافته است.

صراط النجاه، ص 469، سوال 1321. 21 - آیا تفسیر قرآن به قرآن و فهمیدن معنای بعضی از آیات قرآن، بوسیله بعضی دیگر صحیح است یا خیر؟
آیت الله خوئی: بهترین تفسیر، تفسیر قرآن به قرآن است، زیرا به خوبی می‌شود معنای بعضی از آیات را بوسیله آیات دیگر فهمید. والله العالم.

صراط النجاه، ص 469، سوال 1322. 22 - اینکه نقل شده است مرحوم آیت الله العظمی خویی فرموده‌اند، کسانی که حافظ قرآن می‌باشند، واجب است آنرا حفظ کرده و فراموش ننمایند. لطفا بفرمایید آیا چنین نقلی صحت دارد و آیا نظر شما نیز موافق است یا خیر؟
آیت الله تبریزی: بله، احتیاطا لازم است آنچه از قرآن حفظ کرده است، بوسیله تکرار و مانند آن محافظت نماید تا فراموش نکند. والله العالم.

صراط النجاه، ص 557، سوال 1551. قابل توجه است که این سوال را از محضر حضرت آیت الله العظمی تبریزی نموده‌اند. 23 - اگر کسی مقداری

از آیات قرآن را که حفظ کرده بود فراموش کند (در فراموشی چه مقصر باشد یا نه) آیا واجب است دوباره آنرا حفظ کند؟
آیت الله خوئی: حفظ کردن دوباره واجب نیست، اگر چه احتیاط وجوب حفظ است. والله العالم.

صراط النجاه، ص 557، سوال 1552. این سوال از محضر حضرت آیت الله العظمی تبریزی می‌باشد.

احکام قرآنی بانوان در استفتائات از حضرت آیت الله العظمی خوئی (قدس سره)

1- سؤال: آیا از آیه ((الرجال قوامون علی النساء)) حکم شرعی تکلیفی غیر از حرمت خروج از خانه بدون اجازه شوهر استفاده می‌شود یا نه؟

آیت الله خوئی: این آیه در مقام بیان حرمت خروج زن بدون اجازه شوهر نیست، بله حرمت خروج و غیر آن از حقوقی است که شوهر بر زن دارد و آن از دلایلی دیگر فهمیده می‌شود و این آیه در مقام بیان تقدم و برتری اجتماعی مرد بر زن است.

احکام عملی قرآن

1 - نجس کردن خط و ورق قرآن حرام است و اگر نجس شود باید فورا آن را آب بکشند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 139)

آیت الله تبریزی: نجس کردن خط و ورق قرآن در صورتی که مستلزم هتک باشد، بی اشکال حرام است. 2 - اگر جلد قرآن نجس شود باید آن را آب بکشند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 140)

آیت الله تبریزی: اگر جلد قرآن نجس شود، در صورتی که بی احترامی بقرآن باشد، باید آن را آب بکشند. 3 - گذاشتن قرآن روی عین نجس، مانند خون و مردار اگر چه آن عین نجس، خشک باشد حرام است، و برداشتن قرآن از روی آن واجب می‌باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 141)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 4 - نوشتن قرآن با مرکب نجس، اگر چه یک حرف باشد حرام است. و اگر نوشته شود باید آن را آب بکشند، یا بواسطه تراشیدن و مانند آن کاری کنند که از بین برود و اگر چنانچه از بین نمی‌رود باید آن را آب بکشند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله142)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 5 - باید از دادن قرآن به کافر خودداری کنند، و اگر قرآن در دست اوست در صورت امکان از بگیرند، ولی چنانچه مقصود از دادن قرآن و یا داشتن قرآن، تحقیق و مطالعه در دین باشد و نیز انسان بداند که کافر با دست تر قرآن را لمس نمی‌کند اشکالی ندارد (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 143)

آیت الله تبریزی: اگر مستلزم هتک باشد، حرام است. 6 - اگر ورق قرآن یا چیزی که احترام آن لازم است - مثل کاغذی که اسم خدا یا پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم یا امام علیه السلام بر آن نوشته شده - در مستراح بیفتد بیرون آوردن و یا آب کشیدن آن اگر چه خرج داشته باشد واجب است، و اگر بیرون آوردن آن ممکن نباشد بنابر احتیاط واجب به آن مستراح نروند تا یقین کنند آن ورق پوسیده است. و نیز اگر تربت سیدالشهداء علیه السلام در مستراح بیفتد و بیرون آوردن آن ممکن نباشد،

باید تا وقتی که یقین نکرده‌اند که بکلی از بین رفته به آن مستراح نروند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 144)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 7 - استعمال بادگیر قلیان و غلاف شمشیر و کارد و قاب قرآن اگر از طلا یا نقره باشد، اشکال ندارد و همچنین عطردان و سرمه دان و مثل اینها. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 235)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 8 - برای شش چیز وضو گرفتن واجب است:
اول: برای نمازهای واجب، غیر از نماز میت.
دوم: برای سجده و تشهد فراموش شده، اگر بین آنها و نماز حدثی از او سرزده مثلا بول کرده باشد.
سوم: برای طواف واجب خانه کعبه.
چهارم: اگر نذر یا عهد کرده یا قسم خورده باشد که وضو بگیرد.
پنجم: اگر نذر کرده باشد که جایی از بدن خود را به خط قرآن برساند.
ششم: برای آب کشیدن قرآنی که نجس شده یا بیرون آوردن آن از مستراح و مانند آن، در صورتی که مجبور باشد، دست یا جای دیگر بدن خود را به خط قرآن برساند. ولی چنانکه معطل شدن به مقدار وضو، بی احترامی به قرآن باشد باید بدون اینکه وضو بگیرد، قرآن را از مستراح و مانند آن بیرون آورد یا اگر نجس شده آب بکشد و تا ممکن است از دست گذاشتن به خط قرآن خودداری کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 318)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 9 - مس نمودن خط قرآن، یعنی رساندن جایی از بدن به خط قرآن برای کسی که وضو ندارد، حرام است. ولی اگر آن را به زبان فارسی یا به زبان دیگر ترجمه کنند مس آن اشکال ندارد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 319)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 10 - جلوگیری بچه و دیوانه از مس خط قرآن واجب نیست، ولی اگر مس نمودن آنان بی احترامی به قرآن باشد، باید از آنان جلوگیری کنند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله320)

آیت الله تبریزی: بنابر احتیاط حرام است و بهتر آن است که اسم مبارک پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم و امام و حضرت زهرا (س) را هم مس

ننماید. 11 - مستحب است انسان برای نماز میت و زیارت اهل قبور و رفتن به مسجد و حرم امامان علیهم السلام وضو بگیرد، و همچنین برای همراه داشتن قرآن و خواندن و نوشتن آن و نیز کسی که وضو دارد دوباره وضو بگیرد، و اگر برای یکی از این کارها وضو بگیرد، هر کاری را که باید با وضو انجام داد، می‌تواند به جا آورد، مثلا می‌تواند با آن وضو نماز بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 324)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 12 - پنج چیز بر مجنب حرام است:
اول: رساندن جایی از بدن به خط قرآن یا به اسم خدا، و اسامی مبارکه پیامبران و امامان علیهم السلام که بنابر احتیاط واجب حکم اسم خدا را دارد.
دوم: رفتن در مسجد الحرام و مسجد پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم اگر چه از یک در داخل و از در دیگر خارج شود.
سوم: توقف در مساجد دیگر، ولی اگر از یک در داخل و از در دیگر خارج شود، یا برای برداشتن چیزی برود مانعی ندارد. و احتیاط واجب آن است که در حرم امامان هم توقف نکند، اگر چه اولی آن است که حکم مسجدالحرام و مسجد پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم را در حرم امام علیه السلام رعایت نماید.
چهارم: گذاشتن چیزی در مسجد.
پنجم: خواندن سوره‌ای که سجده واجب دارد و آن چهار سوره است.
اول: سوره سی و دوم قرآن ((الم تنزیل)).
دوم: سوره چهل و یکم ((حم سجده)).
سوم: سوره پنجاه و سوم ((والنجم.))
چهارم: سوره نود و ششم ((اقرأ)).
و اگر یک حرف از این چهار سوره را هم بخواند حرام است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 356)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 13 - نه چیز بر مجنب مکروه است:
اول و دوم: خوردن و آشامیدن، ولی اگر وضو بگیرد مکروه نیست.
سوم: خواندن بیشتر از هفت آیه از سوره‌هایی که سجده واجب ندارد.
چهارم: رساندن جایی از بدن به جلد و حاشیه و بین خطهای قرآن.
پنجم: همراه داشتن قرآن.
ششم: خوابیدن، ولی اگر وضو بگیرد یا بواسطه نداشتن آب، بدل از غسل، تیمم کند، مکروه نیست.

هفتم: خضاب کردن به حنا و مانند آن.
هشتم: مالیدن روغن به بدن.
نهم: جماع کردن، بعد از آن که محتلم شده، یعنی در خواب منی از او بیرون آمده است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 357)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 14 - غسل جنابت به خودی خود مستحب است و برای خواندن نماز واجب و نماز آن واجب می‌شود. ولی برای نماز میت و سجده شکر و سجده‌های واجب قرآن، غسل جنابت لازم نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 358)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 15 - کسی که جنب است اگر بر جایی از بدن او آیه قرآن یا اسم خداوند متعال نوشته شد باشد، حرام است دست به آن نوشته بگذارد، و اگر بخواهد غسل کند باید آب را طوری به بدن برساند که دست او به نوشته نرسد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله391)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 16 - برای کسی که بعد از مس میت غسل نکرده است، توقف در مسجد و جماع و خواندن سوره‌های که سجده واجب دارد مانعی ندارد، ولی برای نماز و مانند آن باید غسل کند و وضو هم بگیرد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 532)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 17 - مستحب است برای راحت شدن محتضر بر بالین او سوره مبارکه یس، و الصافات و احزاب و آیة الکرسی و آیه پنجاه و چهارم از سوره اعراف یعنی آیه ((ان ربکم الله الذی خلق السماوات)) و سه آیه آخر سوره بقره، بلکه هر چه از قرآن ممکن است بخوانند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 539)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 18 - مستحب است کسی که میّت را در قبر می‌گذارد با طهارت و سر برهنه و پا برهنه باشد و از طرف پای میت از قبر بیرون بیاید، و غیر از خویشان میّت، کسانی که حاضرند، با پشت دست خاک بر قبر بریزند و بگویند: ((اِنّا لله واِنّا اِلَیْهِ راجِعوُن)) اگر میت زن است کسی که با او محرم می‌باشد او را در قبر بگذارد و اگر محرمی نباشد خویشانش او را در قبر بگذارند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 628)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 19 - مستحب است قبر را مربع یا مربع مستطیل بسازند و به اندازه چهار انگشت از زمین بلند کنند و نشانه‌ای روی آن بگذارند که اشتباه نشود و روی قبر آب بپاشند، و بعد از پاشیدن آب کسانی که حاضرند، دستها را بر قبر بگذارند و انگشتها را باز کرده در خاک فرو برند و هفت مرتبه سوره مبارکه ((اِنّا اَنْزَلْناه)) بخوانند و برای میّت طلب آمرزش کنند و این دعا را بخوانند:
((اللّهُمَّ جافِ الاْرْضَ عَنْ جَنْبَیْهِ وَاصْعَدْ اِلَیکَ روُحَهُ وَلَقِّهِ مِنْکَ رِضْواناً وَاَسْکِنْ قَبْرَهُ مِنْ رَحْمَتکَ ما تُغْنِیهِ بِهِ عَنْ رَحْمَةِ مَنْ سِواکَ.)) (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 629)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 20 - مستحب است انسان در مرگ خویشان، مخصوصاً در مرگ فرزند صبر کند و هر وقت میّت را یاد می‌کند: «اِنّا لله وَاِنّا اِلَیْهِ راجِعُونَ» بگوید، و برای میّت قرآن بخواند و سر قبر پدر و مادر از خداوند حاجت بخواهد و قبر را محکم بسازد که زود خراب نشود. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 632)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 21 - گفتن «الله اکبر» در اول هر نماز، واجب و رکن است و باید حرف الله و حروف اکبر و دو کلمه «الله» و «اکبر» را پشت سرهم بگوید و نیز باید این دو کلمه به عربی صحیح گفته شود و اگر به عربی غلط بگوید یا مثلاً ترجمه آن را به فارسی بگوید صحیح نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 970)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 22 - اگر انسان بخواهد «الله اکبر» را به چیزی که بعد از آن می‌خواند مثلاً به بسم الله الرّحمن الرّحیم بچسباند بهتر است حرف "ر" اکبر را پیش بدهد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 972)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 23 - اگر وقت نماز تنگ باشد یا انسان ناچار شود که سوره را نخواند مثلاً بترسد که اگر سوره را بخواند دزد یا درنده یا چیز دیگری به او صدمه بزنند، نباید سوره را بخواند و اگر در کاری عجله داشته باشد می‌تواند سوره را نخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1000)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 24 - اگر عمداً

سوره را پیش از حمد بخواند، نمازش باطل است و اگر اشتباهاً سوره را پیش از حمد بخواند و در بین آن یادش بیاید باید سوره را رها کند و بعد از خواندن حمد، سوره را از اوّل بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1001)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 25 - اگر حمد و سوره یا یکی از آنها را فراموش کند و بعد از رسیدن به رکوع بفهمد، نمازش صحیح است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1002)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 26 - اگر در نماز، یکی از چهار سوره‌ای را که آیه سجده دارد عمدا بخواند، نمازش باطل است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1004)

آیت الله تبریزی: بنابر احتیاط، نمازش باطل است. 27 - اگر اشتباها مشغول خواندن سوره‌ای شود که سجده واجب دارد، چنانچه پیش از رسیدن به آیه سجده بفهمد، باید آن سوره را رها کند و سوره دیگر بخواند و اگر بعد از خواندن آیه سجده بفهمد باید در بین نماز، بنابر احتیاط با اشاره، سجده آنرا بجا آورد و به همان سوره که خوانده اکتفا نماید. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1005)

آیت الله تبریزی: بعد از نماز، باید سجده آنرا بجا آورد. 28 - اگر در نماز آیه سجده را بشنود و با اشاره سجده کند، نمازش صحیح است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1006)

آیت الله تبریزی: بنابر احتیاط، به سجده اشاره نماید و بعد از نماز سجده آنرا بجا آورد. 29 - اگر بعد از حمد مشغول خواندن سوره ((قل هو الله احد)) یا سوره ((قل یا أیها الکافرون)) شود نمی‌تواند آن را رها کند و سوره دیگر بخواند، ولی در نماز جمعه و نماز ظهر روز جمعه، اگر از روی فراموشی، به جای سوره جمعه و منافقین؛ یکی از این دو سوره را بخواند تا به نصف نرسیده می‌تواند آن را رها کند و سوره جمعه و منافقین را بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1009)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 30 - اگر در نماز جمعه یا نماز ظهر روز جمعه، عمداً سوره ((قل هو الله احد)) یا سوره ((قل یا أیها الکافرون)) بخواند؛ اگرچه به نصف نرسیده باشد بنابر احتیاط واجب، نمی‌تواند آن را رها کند و سوره جمعه و منافقین را بخواند. (رساله

آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1010)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 31 - اگر در نماز، غیر سوره ((قل هو الله احد)) و ((قل یا أیها الکافرون)) سوره دیگری بخواند تا به نصف نرسیده می‌تواند رها کند و سوره دیگری بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1011)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 32 - اگر در نماز مقداری از سوره را فراموش کند یا از روی ناچاری مثلاً به واسطه تنگی وقت یا جهت دیگر، نشود آن را تمام کند، آن سوره را رها کند و سوره دیگری بخواند، اگرچه از نصف گذشته باشد یا سوره‌ای را که می‌خوانده ((قل هوالله احد)) یا ((قل یا أیها الکافرون)) باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1012)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 33 - اگر کسی در خواندن حمد و سوره، بیشتر از معمول صدایش را بلند کند مثل آنکه آنها را با فریاد بخواند، نمازش باطل است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1017)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 34 - اگر یکی از کلمات حمد یا سوره را نداند یا عمدا آنرا نگوید یا به جای حرفی حرف دیگر بگوید مثلا به جای "ض"، "ظ" بگوید یا جایی که باید بدون زیر و زبر خوانده شود زیر و زبر بدهد یا تشدید را نگوید، نماز او باطل است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1021)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 35 - اگر زیر و زبر کلمه‌ای را نداند باید یاد بگیرد، ولی اگر کلمه‌ای را که وقف کردن آخر آن جایز است همیشه وقف کند، یاد گرفتن زیر و زبر آن لازم نیست و نیز اگر نداند مثلا کلمه‌ای به ((س)) است یا به ((ص)) باید یاد بگیرد و چنانچه دو جور یا بیشتر بخواند مثل آنکه در ((اهدنا الصراط المستقم)) مستقیم را یک مرتبه با سین و یک مرتبه با صاد بخواند، نمازش باطل است. مگر آنکه هر دو جور قرائت شده باشد و به امید رسیدن به واقع، بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1023)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 36 - اگر در کلمه‌ای واو باشد و حرف قبل از واو در آن کلمه پیش داشته باشد و حرف

بعد از واو در آن کلمه همزه "ء" باشد مثل کلمه سوء، بهتر است آن واو را مدّ بدهد یعنی آن را بکشد و همچنین اگر در کلمه‌ای الف باشد و حرف قبل از الف در آن کلمه زبر داشته باشد و حرف بعد از الف در آن کلمه همزه باشد مثل جاء، بهتر است الف آن را بکشد و نیز اگر در کلمه‌ای "ی" باشد و حرف قبل از "ی" در آن کلمه زَبَر داشته باشد و حرف بعد از "ی" در آن کلمه همزه باشد مثل جیء، بهتر آن است "ی" را با مدّ بخواند و اگر بعد از این واو و الف و "ی" به جای همزه "ء" حرفی باشد که ساکن است یعنی زیر و زَبَر و پیش ندارد باز هم بهتر آن است که این سه حرف را با مدّ بخواند مثلاً در ((ولا الضّالّین)) که بعد از الف حرف لام ساکن است بهتر آن است که الف آن را با مدّ بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1023)

آیت الله تبریزی: چنانچه بدستوری که گفته شد رفتار نکند، بنابر اظهر، نماز صحیح است. 37 - اقوی این است که لازم نیست در نماز وقف به حرکت و وصل به سکون را مراعات نماید و معنی وقف به حرکت آن است که زیر یا زبر یا پیش آخر کلمه‌ای را بگوید و بین آن کلمه و کلمه بعدش فاصله دهد مثل بگوید الرحمن الرحیم و میم الرحیم را زیر بدهد و بعد قدری فاصله دهد و بگوید مالک یوم الدین، و معنی وصل به سکون این است که زیر یا زبر یا پیش کلمه‌ای را نگوید و آن کلمه را به کلمه بعد بچسباند مثل آنکه بگوید الرحمن الرحیم و میم الرحیم را زیر ندهد و فورا مالک یوم الدین را بگوید. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1025)

آیت الله تبریزی: احتیاط مستحب آنست که در نماز وقف بحرکت و وصل به سکون ننماید. 38 - هر گاه شک کند که آیه یا کلمه‌ای را درست گفته یا نه اگر به چیزی که بعد از آن است مشغول نشده، باید آن آیه یا کلمه را به طور صحیح بگوید و اگر به چیزی که بعد از آن مشغول شده چنانچه آن چیز رکن باشد مثل آنکه در رکوع شک کند که فلان کلمه از سوره را درست گفته یا نه، باید به شک خود اعتنا نکند و اگر رکن نباشد مثلا موقع گفتن ((الله الصمد)) شک کند که ((قل هو الله احد)) را درست گفته یا نه، باز هم می‌تواند به شک خود اعتنا نکند. ولی اگر احتیاطا آن آیه یا کلمه را به طور صحیح بگوید اشکال ندارد و اگر چند مرتبه هم شک کند، می‌تواند چند بار بگوید اما اگر به وسواس برسد و باز هم بگوید بنابر احتیاط واجب باید نمازش را دوباره بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1037)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 39 - مستحب است در رکعت اول پیش از خواندن حمد بگوید: ((اعوذ بالله من الشیطان

الرجیم))، و در رکعت اول و دوم نماز ظهر و عصر برای غیر امام جماعت ((بسم الله)) را بلند نگوید و حمد و سوره را شمرده بخواند و در آخر هر آیه وقف کند، یعنی آنرا به آیه بعد نچسباند و در حال خواندن حمد و سوره به معنای آیه توجه داشته باشد. اگر نماز را به جماعت می‌خواند بعد از تمام شدن حمد امام و اگر فرادی می‌خواند، بعد از آنکه حمد خودش تمام شد، بگوید:
((الحمدلله رب العالمین)) و بعد از خواندن سوره ((قل هوالله احد)) یک یا دو یا سه مرتبه ((کذلک الله ربی)) یا سه مرتبه ((کذلک الله ربنا)) بگوید و بعد از خواندن سوره کمی صبر کند، بعد تکبیر پیش از رکوع را بگوید یا قنوت را بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1038)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 40 - مستحب است در تمام نمازها در رکعت اول سوره ((انا انزلناه)) و در رکعت دوم سوره ((قل هو الله احد)) را بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1039)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 41 - مکروه است انسان در تمام نمازهای یک شبانه روز سوره ((قل هو الله احد)) را نخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1040)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 42 - در نماز، خواندن سوره ((قل هو الله احد)) به یک نفس، مکروه است. چنانکه خواندن مد هم با یک نفس، مکروه است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1041)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 43 - سوره‌ای را که در رکعت اول خوانده، مکروه است که در رکعت دوم بخواند ولی اگر سوره ((قل هو الله احد)) را در هر دو رکعت بخواند، مکروه نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1042)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 44 - قرآن خواندن در سجده مکروه است. و نیز مکروه است برای برطرف کردن گرد و غبار، جای سجده را فوت کند. و اگر در اثر فوت کردن دو حرف از دهان بیرون آید نماز باطل است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1113)

آیت الله تبریزی: بنابر احتیاط، نماز باطل است. 45 - در چهار سوره از قرآن مجید آیه سجده است. در سوره‌های - والنجم"53" - اقراء "96" - تنزیل "32" - حم سجده "41" - و هر گاه انسان آیه سجده را بخواند یا گوش کند باید فورا به سجده رود، و اگر فراموش کرد، هر زمان یادش آید سجده واجب است و اگر گوش ندهد، بلکه آیه سجده به گوشش بخورد، بنابر احتیاط واجب باید سجده کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1114)

آیت الله تبریزی: ظاهر این است که در شنیدن بدون اختیار، سجده واجب نیست، اگر چه بهتر سجده نمودن است. 46 - اگر انسان موقعی که آیه سجده را می‌خواند، از دیگری هم بشنود باید دو سجده انجام دهد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1115)

آیت الله تبریزی: بنابر احتیاط واجب، باید دو سجده نماید. 47 - در غیر نماز اگر در حال سجده آیه سجده را بخواند یا به آن گوش بدهد، باید سر از سجده بردارد و دوباره سجده کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1116)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 48 - اگر آیه سجده را از رادیو، تلویزیون یا ضبط صوت بشنود باید سجده کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1117)

آیت الله تبریزی: سجده واجب نیست ولی اگر شخصی در ایستگاه رادیو، آیه سجده را بقصد اینکه از قرآن است بخوانید و انسان بوسیله رادیو گوش دهد، سجده واجب است. 49 - بنابر احتیاط واجب در سجده واجب قرآن، نمی‌شود بر چیزهای خوراکی و پوشاکی سجده کرد. ولی سایر شرایطی که در سجده نماز لازم است در این سجده واجب نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1118)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 50 - در سجده واجب قرآن باید طوری عمل کند که بگویند سجده کرده یعنی نیت و صورت ظاهری سجده کفایت می‌کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1119)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 51 - هر گاه در سجده قرآن پیشانی را بقصد سجده به زمین بگذارد، اگر چه ذکر نگوید

کافی است و گفتن ذکر مستحب است و بهتر است بگوید: ((لا اله الا الله حقاً حقاً، لا اله الا الله ایماناً و تصدیقاً، لا اله الا الله عبودیةً ورقاً سجدت لک یارب تعبداً و رقاً، لا مستنکفاً و لا مستکبراً بل انا عبدٌ ذلیلٌ ضعیفٌ حائفٌ مستجیرٌ. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1120)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 52 - سجده واجب قرآن، تکبیرة الاحرام، تشهد و سلام ندارد لیکن احتیاط واجب آن است که پس از سر برداشتن از سجده، تکبیر بگوید. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1121)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 53 - مستحب است انسان بعد از نماز مقداری مشغول تعقیب یعنی خواندن ذکر و دعا و قرآن شود و بهتر است پیش از آنکه از جای خود حرکت کند و وضو و غسل و تیمّم او باطل شود، رو به قبله تعقیب را بخواند و لازم نیست تعقیب به عربی باشد؛ ولی بهتر است چیزهایی را که در کتابهای دعا دستور داده‌اند بخواند و از تعقیبهائی که خیلی سفارش شده است، تسبیح حضرت زهرا (سلام الله علیها) است که باید به این ترتیب گفته شود: 34 مرتبه الله اکبر، 33 مرتبه الحمد لله، 33 مرتبه سبحان الله. و می‌شود سبحان الله را پیش از الحمد لله گفت ولی بهتر است بعد از الحمد لله گفته شود. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1144)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 54 - خواندن قرآن در نماز، غیر از چهار سوره‌ای که سجده واجب دارد و در احکام جنابت گفته شد و نیز دعا کردن در نماز، اشکال ندارد، ولی احتیاط واجب این است که به عربی باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1157)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 55 - در نماز، اگر در بین خواندن آیه‌ای شک کند که آیه پیش از آنرا خوانده یا نه و یا وقتی آخر آیه را می‌خواند شک کند که اول آنرا خوانده یا نه باید به شک خود اعتنا نکند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1191)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 56 - قرآن، انگشتر و شمشیر میت و لباسی را که پوشیده یا برای پوشیدن گرفته و دوخته است، اگر چه نپوشیده باشد، مال پسر بزرگتر است. و اگر میت از آن چهار چیز، بیشتر از یکی دارد مثلا دو قرآن یا دو انگشتر دارد، چنانچه

مورد استعمال است یا برای استعمال مهیا شده، مال پسر بزرگتر است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 2855)

آیت الله تبریزی: احتیاط واجب آن است که پسر بزرگ، در آنها با ورثه دیگر صلح کند، اگر چه بعید نیست همه آنها مال او باشد. 57 - اگر پسر بزرگ میت بیش از یکی باشد مثلا از دو زن او در یک وقت دو پسر به دنیا آمده باشد. باید لباس و قرآن و انگشتر و شمشیر میت را به طور مساوی بین خودشان قسمت کنند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 2856)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 58- اگر معروف یا منکر از اموری باشد که شارع مقدس به آن اهمیت زیاد می‌دهد مثل اصول دین یا مذهب و حفظ قرآن مجید و حفظ عقاید مسلمانان یا احکام ضروریه، باید ملاحظه اهمیت شود، و مجرد ضرر، موجب واجب نبودن نمی‌شود، پس اگر توقف ضروریه اسلام بر بذل جان و مال، واجب است بذل آن. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 2867)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد.

احکام متفرقه قرآنی

1 - کسی که بول یا غایط پی در پی از او خارج می‌شود، بعد از وضو گرفتن، جایز است که نوشته قرآن را مس نماید، اگر چه در غیر حال نماز باشد. (رساله آیت الله تبریزی - مساله 317) 2 - خواندن و همراه داشتن قرآن و رساندن جایی از بدن را به ما بین خطهای قرآن و نیز خضاب کردن به حنا و مانند آن، برای حائض مکروه است. (رساله آیت الله تبریزی - مساله 483) 3 - اگر میت وصیت کرده باشد که دعا یا قرآن یا انگشتری را با او دفن کنند، برای بیرون آوردن اینها نمی‌توانند قبر را بشکافند. (رساله آیت الله تبریزی - مساله 650) 4 - در رکعت اول و دوم نمازهای واجب یومیه، انسان باید اول حمد و بعد از آن - بنابر احتیاط - یک سور تمام بخواند و سوره والضحی و الم نشرح و همچنین سوره فیل و لایلاف در نماز یک سوره حساب می‌شود. (رساله آیت الله تبریزی - مساله 987) 5 - اگر در نماز مقداری از سوره را فراموش کند، یا از روی ناچاری، مثلا بواسطه تنگی وقت یا جهت دیگر نشود آنرا تمام نماید، می‌تواند آن سوره را رها کند و سوره دیگر بخواند اگر چه از دو ثلث هم گذشته باشد، یا سوره‌ای را که می‌خوانده (قل هو الله احد) یا (قل یا ایها الکافرون) باشد. (رساله آیت الله تبریزی - مساله 1000) 6 - آوازی که مخصوص مجالس لهو و بازیگری است، غنا و حرام می‌باشد. و نوحه یا روضه یا قرآن را با آواز لهوی نباید بخوانند، اگر آنرا با صدای خوب بخوانند اشکال ندارد. (رساله آیت الله تبریزی - مساله 2826)

استفتائات قرآنی از آیت الله تبریزی (قدس سره)
1 - در موقع نماز ظهر یا مغرب و عشاء جلسه قرآن در مسجد ادامه پیدا می‌کند اگر تزاحم بین نماز جماعت و جلسه قرآن پیش آمد، کدام یک مقدم است؟
آیت الله تبریزی: نماز مقدم است والله العالم. 2 - آیا پدر می‌تواند فرزند خود را بخاطر سرپیچی در یادگیری قرآن، تأدیب نماید یا خیر؟
آیت الله تبریزی: سزاوار است پدر کاری کند که فرزند رغبت به تعلّم قرآن پیدا کند. والله العالم. 3 - آیا پدر می‌تواند یادگرفتن قرآن را بر فرزند واجب نماید و اگر گفت من راضی نیستم کوتاهی نمایی، بر فرزند واجب می‌شود یا خیر؟
آیت الله تبریزی: بر فرزند واجب نیست اطاعت کند، لکن سزاوار است رضایت پدر را جلب نماید. والله العالم. 4 - اگر کسی حافظ کل یا قسمتی از قرآن باشد و عملی را که موجب حدّ است مرتکب شود، این حفظ قرآن موجب تخفیف حدّ یا گذشت از حدّ می‌شود یا خیر؟
آیت الله تبریزی: حفظ قرآن، مُسقط حدّ نیست؛ ولی اگر موجب حدّ به اقرار ثابت شد، حاکم می‌تواند با رعایت مصلحت عفو کند. والله العالم. 5 - آیا با توهین و فحاشی به قرآن (العیاذ بالله) مسلمان مرتد می‌شود یا نه و تکلیف کسانی که می‌بینند او مکررّ توهین می‌کند چیست؟
آیت الله تبریزی: چنانچه از روی عصبانیتی باشد که فاقد قصد بوده، باید توبه کند - ولی محکوم به کفر نیست - و اگر از روی اختیار باشد و به انکار رسالت برگردد، مرتد است و احکام مرتد بر او جاری می‌شود. والله العالم. 6 - اگر کسی قسم دروغ به قرآن، عمداً خورد و بعداً پشیمان شد وظیفه او چیست؟
آیت الله تبریزی: باید استغفار کند. والله العالم. 8 - اگر کسی که چشم درد دارد و مطالعه برای چشم او ضرر دارد، ولی به جهت علاقه به قرآن هر روز مقداری تلاوت می‌کند؛ آیا تلاوت قرآن برای او جایز است یا نه؟
آیت الله تبریزی: مانعی ندارد. والله العالم. 9 - آیا گرفتن اجرت در برابر تلاوت قرآن، جایز است یا نه؟
آیت الله تبریزی: اجیر شدن بر قرائت قرآن، مانعی ندارد. والله العالم. 10 - تلاوت آیات قرآن بصورت سرودِ همراه با آهنگ، جایز است یا خیر؟
آیت الله تبریزی: این عمل وهن به قرآن حساب می‌شود و جایز نیست. والله العالم. 11 - کسی علاقه زیادی به تلاوت قرآن دارد، ولی آن را غلط می‌خواند و سعی دارد که غلط نخواند، لطفاً بفرمایید خواندن بهتر است یا

ترک آن؟
آیت الله تبریزی: خواندن قرآن بهتر است و لازم است قصدش این باشد، آن مقدار که صحیح می‌خواند از قرآن است. والله العالم. 12 - یاد دادن قرآن به فرزند غیر ممیّز، جایز است یا خیر؟
آیت الله تبریزی: جایز بلکه اولی است. والله العالم. 13 - اگر بچه غیر بالغی یکی از سوره‌هایی که سجده واجبه دارند بخواند، آیا برای آن کسانی که آنرا می‌شنوند، سجده واجب است یا خیر؟
آیت الله تبریزی: واجب است. والله العالم. 14 - اگر کسی نذر کند که اگر مشکلش بر طرف شد، هر روز 3 جزء قرآن را تلاوت نماید؛ ولی اکنون با توجّه به شغلش مقدور نیست، وظیفه او چیست؟ آیا لازم است که کار خود را تعطیل نموده و به تلاوت قرآن بپردازد یا نه؟
آیت الله تبریزی: اگر در حال نذر، همین شغل را داشت، باید به هر مقداری که می‌تواند تلاوت کند ولو در ساعات فراغت از کار باشد و آن ایامی که نمی‌تواند با کار کردن تلاوت نماید، مانعی ندارد. والله العالم. 15 - تشکیل جلسات قرآن در مکان غصبی چه صورتی دارد؟
آیت الله تبریزی: غصب حرام است، چه در مکان غصبی قرآن بخواند، یا کار دیگر انجام دهد. 16 - اگر هیئت امناء مسجد یا حسینیه بگویند که ما راضی نیستیم کلاس قرآن در مسجد یا حسینیه برگزار نمایید، آیا رعایت نظر آنها لازم است یا نه؟
آیت الله تبریزی: چنانچه کلاس قرآن با نماز در مسجد یا عزاداری در حسینیه مزاحمت ندارد، لازم است هیئت امنائی که تولیت شرعی دارند، ممانعت نکنند و در صورت مزاحمت، آنها می‌توانند ممانعت کنند. والله العالم. 17 - اگر کسی مبلغی را به دیگری قرض دهد و با او شرط کند و بگوید به شرطی به تو می‌دهم که تو نیز در مقابل، قرآن را به فرزندان من تعلیم دهی، آیا عمل به این شرط بر گیرنده واجب است یا نه؟
آیت الله تبریزی: واجب نیست، والله العالم. 18 - آیا سوزاندن قرآنهایی که ورق ورق شده و قابل نگهداری و استفاده نیست، جایز می‌باشد؟ آیا می‌شود آنرا سوزاند و خاکستر آنرا دفن کرد یا خیر؟ در صورتی که کسی چنین کرده باشد تکلیفش چیست؟
آیت الله تبریزی: جایز نیست والله العالم. سوزاندن ورقهای قرآن جایز نیست، باید خود ورقها را دفن کرده یا در آب جاری انداخت و چنانچه شخصی این کار - سوزاندن ورقهای قرآن - را انجام داده باید استغفار کند. والله العالم. 19 - اخیراً لباسهایی وارد شده که بر روی آن اسماء جلاله (الله) نوشته شده است، آیا پوشیدن چنین لباسهایی جایز است یا خیر؟ و در صورت مثبت بودن، تکلیف کسی که آنرا می‌پوشد چیست؟
آیت الله تبریزی: پوشیدن لباسهای مزبور فی نفسه مانعی ندارد، لکن

کسی که محدث است، نباید بدن خود را به اسم جلاله برساند. والله العالم. 20 - شخصی قسم خورده تا مدت یکسال هر روز به بالای قبر پدرش برود و یک جزء قرآن را تلاوت نماید، ولی بعدها به سبب زمستان و سرما و یا گرمای بیش از حد، قدرت خواندن بالای قبر را ندارد، آیا می‌تواند در منزل آن مقدار را قرائت نماید و همچنین آیا می‌تواند شبهای تابستان به بالای قبر رفته و تلاوت نماید یا خیر؟

آیت الله تبریزی: آن مقدار که بر او حرجی نیست، باید در روز نزد قبر پدر یک جزء قرآن بخواند و در مواردی که حرجی است، خواندن قرآن در منزل لازم نیست. 21 - در صورتی که پدر به فرزند بگوید راضی نیستم قرآن بخوانی یا در جلسه قرآن شرکت کنی، آیا بر فرزند لازم است گوش به حرف پدر بدهد یا نه؟

آیت الله تبریزی: اطاعت او در فرض مذکور واجب نیست. والله العالم. 22 - اگر کسی قرآنی را به دیگری هدیه بدهد، آیا می‌تواند آنرا پس بگیرد یا نه؟

آیت الله تبریزی: اگر برای نیل بثواب هدیه داده است، نمی‌تواند آنرا پس بگیرد. والله العالم. 23 - کسی که قرآنی را به دیگری فروخته و بعد از مدتی آمده و می‌گوید آن نسخه خطی بوده و من ضرر کرده‌ام، آیا بر خریدار لازم است آن را برگرداند یا خیر؟

آیت الله تبریزی: اگر در وقت معامله مغبون بوده و ایضاً اثبات نماید و ادعا کند که غبن را نمی‌دانسته و بعد از علم بغبن اغماض از آن نکند، می‌تواند عقد را فسخ نماید. والله العالم. 24 - زمینی را برای ساخت حسینیه اهداء نمودند و به جهت وجود حسینیه نیاز به ساخت حسینیه نیست، آیا می‌شود در آن زمین دارالقرآن احداث کرد یا خیر؟

آیت الله تبریزی: اگر آن زمین وقف بر حسینیه نشده و ساختن حسینیه موردی نداشته باشد مانعی ندارد و اگر وقف بر ساختن خصوص حسینیه شده، می‌توانند آنرا مبادله کند با زمینی در مکان دیگر که ساختن حسینیه در آن مورد حاجت است. و اگر مبادله ممکن نباشد، آن زمین را می‌فروشند و با ثمن آن زمین دیگر را می‌خرند و مباشر این اعمال متولی شرعی وقف باید باشد و در فرض نبودن متولی شرعی، باید از حاکم شرع اجازه بگیرند. والله العالم. 25 - آب انبارهایی که قبلاً مورد استفاده اهالی بوده و اکنون نیازی به آن نیست، آیا اجازه می‌فرمایید در آن مکان، دارالقرآن جهت جوانان احداث نمود یا خیر؟

آیت الله تبریزی: مانعی ندارد. والله العالم. 26 - آیا از پولی که در محرم و ماه رمضان برای خرج مسجد و عزاداری جمع آوری می‌گردد، می‌شود جهت هیأت قرآن و کلاسهای مسجد، قرآن و تخته سیاه و لوازم دیگر خرید یا خیر؟

آیت الله تبریزی: اگر برای خصوص عزاداری و خرج جمع آوری شده، باید در مصارف مسجد و عزاداری صرف شود. 27 - آیا مسجدی که خراب شده است، می‌شود قرآنها و مفاتیح آنرا در مسجد دیگری در شهر یا روستا، مورد استفاده قرار داد و از آن مسجد خارج نمود؟
آیت الله تبریزی: مانعی ندارد. والله العالم. 28 - اگر مسجدی خراب شده است و در آن قرانهایی وجود دارد و بودن قرآن در آن مسجد موجب هتک حرمت قرآن باشد، آیا افراد اجازه دارند جهت حفظ قرآنها، آن را در منازل خود برده و احیاناً تلاوت نمایند؟
آیت الله تبریزی: اگر محرز باشد که وقف است باید به مسجد دیگر ببرند، بلکه اگر وقف بودن آن محرز نشود، باز بنابر احتیاط به مسجد دیگر برده شود. والله العالم. 29 - اگر کسی قرآنی را بدون رضایت صاحب آن غصب نموده، آیا در صورت قرائت تلاوت آن، ثوابی بر قرائت او مترتب می‌شود یا نه؟
آیت الله تبریزی: وزر غصب با آن قرائت از بین نمی‌رود، والله العالم. 30 - اگر حیوان حلال گوشتی، صفحاتی از قرآن را ببلعد، وظیفه صاحب حیوان چیست؟
آیت الله تبریزی: اگر بعد از هضم شدن صفحات قرآن بفهمد وظیفه‌ای ندارد و اگر قبل از آن بفهمد، سزاوار است حیوان را ذبح کند و صفحات قرآن را بیرون آورد. والله العالم. 31 - شخصی وصیت کرده تا قرآنهایی که مدتها آنرا می‌خوانده است با او در قبر بگذارند، آیا عمل به این وصیت جایز است یا نه؟
آیت الله تبریزی: مانعی ندارد گرچه استیذان از ولد اکبر است. والله العالم. 32 - لطفاً بفرمایید وظیفه ما، در برابر کسی که علناً قرآن را اهانت و فحش می‌دهد چیست؟
آیت الله تبریزی: جواب این سؤال در ذیل مسئله 5 ذکر گردید. والله العالم. 33 - در صورتی که قرآن یا صفحه‌ای از آن در اثر آفتاب و یا باران، خطوط آن از بین رفته و قابل خواندن نباشد و فقط سیاهی خطوط مقداری معلوم باشد آیا در موقع لمس و مس آن، حکم قرآن جاری می‌شود؟
آیت الله تبریزی: اگر حروف قرآن محو شده و بصورت مرکب پخش شده در آمده باشد مانعی ندارد. والله العالم. 34 - خواندن قرآن با صدای بلند در مکانهای عمومی در صورتی که باعث آزار و اذیت دیگران شود چه حکمی دارد؟
آیت الله تبریزی: در اوقاتی که مردم نیاز به استراحت دارند، ایجاد مزاحمت برای مردم اشکال دارد. والله العالم. 35 - اگر مسلمانی معتقد به تحریف قرآن باشد، حکم آن چیست؟ آیا اعتقاد به تحریف، انکار ضروری

دین محسوب می‌شود؟
آیت الله تبریزی: اعتقاد به تحریف قرآن باطل است ولکن انکار ضروری دین حساب نمی‌شود. والله العالم. 36 - اگر شخصی دیگری را اجیر نموده تا یک ختم قرآن برای پدر او قرائت نماید و در مقابل اجرتی را دریافت نماید و بعد از ختم قرآن از پرداخت اجرت خودداری می‌کند، آیا در مقابل اجرت ضامن است یا خیر؟
آیت الله تبریزی: ضامن است. والله العالم. 37 - اگر کسی دیگری را اجیر نماید تا او یک ختم قرآن برای پدر او تلاوت نماید، اما مبلغ را تعیین نکردند و اکنون بعد از قرائت، اجیر تقاضای مبلغ زیادی را دارد که موجر آنرا پرداخت نمی‌نماید، لطفاً وظیفه اینجانب را مشخص فرمایید.
آیت الله تبریزی: اجرت المثل را مستحق است و با فرض اختلافِ اجرت المثل، اقلّ آنرا مستحق است. والله العالم. 38 - قرآنی را مدتی قبل در یکی از پارکها پیدا کردم و آنرا برداشتم، لطفاً بفرمایید تکلیف من نسبت به آن چیست؟
آیت الله تبریزی: اگر از پیدا شدن صاحبش یأس دارد، آنرا بفقیری که احتیاج به قرآن دارد از طرف صاحبش صدقه بدهد. والله العالم. 39 - میّتی وصیت نموده که بعد از فوت او سه ختم قرآن و حج و مبلغی به مسجد کمک نمایند، آیا ورثه می‌توانند ختم قرآن را مقدم بدارند؟
آیت الله تبریزی: اگر ثلث میّت برای انجام هر سه کار کافی باشد، یا درفرض عدم کفایت، سایر ورثه اجازه دهند وصیت نافذ است و به آن عمل می‌شود و اگر پاسخگو نباشد چنانچه حج بر میّت واجب بوده لازم است مصارف حج را از ثلث مال بدهند و اگر چیزی زیاد آمد بر دو کار دیگر توزیع گردد و اگر ثلث مال به حج هم کفایت ندهد، باید اجرت اصل حج را در فرضی که حج به استطاعت واجب شده است. از اصل ترکه بپردازند. والله العالم. 40 - آیا قرائت سوره‌های طویل، مثل بقره در نمازهای واجب، سبب خروج از حالت نمازگزار نمی‌شود؟ حتّی اگر هر رکعت یکساعت طول بکشد؟
آیت الله تبریزی: قرائت سوره‌های طولانی در نماز جایز است. والله العالم. 41 - لطفاً نظرتان را درباره قرائت قرآنی که همراه با ریا و خودنمایی باشد بیان فرمایید؟
آیت الله تبریزی: اگر مراد از خود نمایی در تلاوت قرآن این باشد که دیگران بفهمند که او قرائت قرآن بلد است یا صدای خوبی دارد، ریا محرّم نیست و مانعی ندارد، والله العالم. 42 - آیا نماز خواندن بر سجاده یا قالیچه‌هایی که بر آنها آیات قرآن نوشته شده است چه صورتی دارد، در حالی که در موقع نشستن و به سجده رفتن، آیات قرآن زیر پا قرار می‌گیرد؟

آیت الله تبریزی: قرار دادن آیات قرآن در زیر پا، مصداق هتک قرآن و حرام است و چنانچه این هتک هنگام سجود واقع شود، نماز وی اشکال دارد. والله العالم. 43 - آیا فروش قرآن به کفار و اهل کتاب جایز است یا نه؟ بخصوص، اگر بدانیم آنان قصد توهین به قرآن را ندارند، بلکه جهت مطالعه آنرا تهیّه کرده‌اند؟
آیت الله تبریزی: بنابر احتیاط، فروش قرآن به غیر مسلمان جایز نیست و معامله با آن باطل است، البته قراردادن قرآن در دسترس کافر به قصد هدایت و ارشاد وی با اطمینان به این جهت که کتاب مجید مورد هتک نیست، مانعی ندارد والله العالم. 44 - قرائت قرآن از رو در نمازهای واجب، جایز است یا خیر؟
آیت الله تبریزی: خواندن حمد و سوره در نماز از روی نوشته مانعی ندارد، ولکن خواندن از روی نوشته مکروه است. والله العالم. 45 - آیا اجازه می‌فرمایید از سهم امام علیه السلام قرآن خریداری شده و به هیئتهای قرآن هدیه نماییم؟
آیت الله تبریزی: مواردی که ضرورت باشد و از وجوه دیگر تأمین نشود، به اجازه خاص احتیاج است. والله العالم. 46 - قرّاء معروفی که سوره یا آیاتی از قرآن را با صورت زیبا می‌خوانند و آنرا بر روی نوار کاست یا ویدئو ضبط می‌کنند، آیا قاری می‌تواند امتیاز آن را خرید و فروش کند یا خیر؟ و آیا باید دیگران در موقع تکثیر از او اجازه بگیرند یا نه؟
آیت الله تبریزی: حق الضبط و نظایر آن شرعاً ثابت نیست. والله العالم. 47 - کسی که قرآن را غلط می‌خواند، آیا امر به معروف و تذکر به او واجب است یا نه؟
آیت الله تبریزی: در صورتی که احتمال بدهد قصد قرآنیت را در موارد صحیح قرائت نموده است، مورد مزبور از موارد امر بمعروف و نهی از منکر نیست. والله العالم. 48 - شخصی قرآنی را از کسی به امانت گرفته بود و اکنون صاحب آن قرآن فوت نموده است، تکلیف این شخص چیست؟
آیت الله تبریزی: قرآن مزبور جزء ما ترک میّت است. 49 - کسی که نذر نموده است در صورت مشروف شدن به بیت الله الحرام، یک ختم قرآن در زیر ناودان طلا بجا آورد، ولی بعد از تشرف بدلیل تعمیرات، امکان قرائت در آن مکان ممکن نشد، لطفاً بفرمائید وظیفه او چیست؟
آیت الله تبریزی: قرآن را در نزدیک همان محل بخواند. 50 - کسی که قاری قرآن است و دایماً جهت قرائت او را به شهرهای مختلف دعوت می‌کنند، تکلیف نماز و روزه او چیست؟
آیت الله تبریزی: اگر عمل مزبور شغل شمرده شود و سفر مقدمه عمل باشد باید نماز را تمام بخواند و روزه را هم بگیرد، در صورتی که سفر اتفاقی نباشد و حداقل هفته‌ای یکروز سفر کند. و الله العالم. 51 - اگر

نماز گزار در حین انجام نماز بشنود که خواننده‌ای آیات سجده تلاوت می‌نماید، وظیفه او چیست؟
آیت الله تبریزی: بنابر احتیاط وظیفه او سجود به اشاره است و بعد از اتمام نماز سجده را انجام دهد. والله العالم. 52 - اگر نماز خود را به سبب گوش دادن به صدای قرآن، طولانی‌تر نماید، آیا به نماز او ضرر می‌رساند یا نه؟
آیت الله تبریزی: گوش دادن به قرائت قرآن در اثناء اشتغال به نماز مانعی ندارد، ولی سزاوار است که نماز را تا حد امکان با حضور قلب بجا آورد و منافی آنرا ترک کند. والله العالم. 53 - آیا قرآن خواندن در مجلس ترحیم تارک الصلوة و یا منکر الصلوة جایز است یا خیر؟
آیت الله تبریزی: مانعی ندارد. والله العالم. 54 - اگر به قصد خواندن قرآن با آب مسجدی وضو بگیرد و در آن مسجد نماز نخواند، آیا صحیح است یا خیر؟
آیت الله تبریزی: در صورتی که عموم وقف احراز نشود، قرائت قرآن یا انجام عبادت دیگری در مسجد با همان طهارت در صحت وضو کافی است، والله العالم. 55 - شخص جنب اگر قرآن همراه داشته باشد، اشکال دارد یا نه؟
آیت الله تبریزی: همراه داشتن قرآن برای جنب جایز است. والله العالم. 56 - آیا اصلاح کلمات یا حرکات چاپی و یا رسم الخط قرآن که غلط نوشته شده باشد جایز است یا خیر؟
آیت الله تبریزی: اگر قرآن ملک غیر یا وقف باشد، اصلاح خطاء چاپی یا استنساخ آن جایز نیست مگر با رضایت مالک یا اذن متولّی. والله العالم. 57 - در بعضی از شهرستانها رسم است که هنگام تلاوت قرآن توسط قاری در مجالس ترحیم، افراد شرکت کننده با صدای بلند به بازماندگان تسلیت می‌گویند، همچنین بازماندگان جواب آنان را می‌دهند، آیا این عمل جایز است؟ لطفاً حکم آنرا بیان فرمایید.
آیت الله تبریزی: عمل مزبور مانعی ندارد. والله العالم. 58 - اگر بصورت غیر عمد، قرآن از دست انسان به زمین بیفتد؛ وظیفه ما چیست؟ آیا کفاره لازم است یا نه؟
آیت الله تبریزی: در فرض مزبور کفاره‌ای ندارد. والله العالم. 59 - اگر میّت وصی را ملزم به یک ختم قرآن نموده باشد و او کسی را جهت تلاوت اجیر نماید و اجیر قرآن را ختم کند و وصی از پرداخت اجرت خودداری نماید، آیا بوصیت میّت عمل شده یا خیر؟ در صورت نپرداختن ثوابی به میّت می‌رسد یا نه؟
آیت الله تبریزی: به وصیت عمل شده است ولیکن وصی ضامن اجرت است. والله العالم. 60 - اگر کسی معتقد باشد که معانی قرآن بر قلب

مبارک پیامبر نازل شده است و آن حضرت با این کلمات آن معانی را بیان فرموده‌اند و کلمات فعلی صادر از ناحیه پیامبر است نه خداوند، آیا این اعتقاد موجب ارتداد صاحب آن می‌شود یا نه؟ وظیفه ما در مقابل چنین شخصی چیست؟
آیت الله تبریزی: چنین اعتقادی گرچه باطل است ولکن موجب ارتداد نیست. والله العالم. 61 - گاو شیرده‌ای مقداری قرآن را بلعیده است، لطفاً بفرمایید وظیفه صاحب آن گاو چیست به خصوص در صورتی که ذبح آن موجب خسارت و ضرر زیاد بر صاحب گاو شود؟
آیت الله تبریزی: جواب این سؤال ذیل سؤال 30 بیان شد والله العالم. 62 - دانش آموزانی که در کلاسهای قرآن در مدرسه شرکت می‌کنند اما وضوی آنان تمام شرایط را دارا نیست، لطفاً بفرمایید مسّ قرآن توسط آنان چه حکمی دارد، وظیفه مربیان آن چیست؟
آیت الله تبریزی: مسّ قرآن برای افراد نابالغ ولو وضویشان باطل باشد، مانعی ندارد و مربی قرآن به آنها یاد بدهد که با وضوی صحیح قرآن را مسّ کنند، والله العالم. 63 - کسانی که اسماء جلاله یا آیاتی از قرآن را بر روی بدن خود خالکوبی نموده‌اند، لطفاً بفرمایید تکلیف این افراد نسبت به طهارت و جنابت و مسّ بدن خود، بدون وضو چیست؟
آیت الله تبریزی: چنانچه ماده‌ای که با آن خالکوبی شده زیر پوست باشد، مسّ آن قسمت بدون وضو مانعی ندارد و بعد از جنابت و حدث لازم نیست فوراً غسل کند یا وضو بگیرد. والله العالم. 64 - لطفاً بفرمایید گرفتن اجرت در مقابل تعلیم قرآن جایز است یا نه؟
آیت الله تبریزی: اجرت گرفتن برای تعلیم قرآن محل اشکال است، لکن قبول هدیه و اجرت گرفتن برای مقدمات در صورتی که مقدمات مالیّت عرفی داشته باشند، مانعی ندارد. 65 - آیا خادم مسجد می‌تواند به بهانه مزاحمت کلاسهای قرآن برای او، از تشکیل این کلاسها جلوگیری نماید؟
آیت الله تبریزی: چنانچه در عقد اجاره با متولی شرط نکرده باشد که در اوقات خاصه که اوقات استراحت اوست، جلسه در مسجد تشکیل نشود، نمی‌تواند جلوگیری کند. 66 - آیا قبول هدایا از قبیل قرآن از حکام و سلاطین جائر مانند (فهد) جایز است یا خیر؟
آیت الله تبریزی: فی نفسه مانع ندارد. والله العالم. 67 - تزیین قرآن به اشیاء گرانقیمت به نحوی که باعث محبوس ماندن قرآن جهت محافظت گردد چه حکمی دارد؟ (مانند تزیین به طلا و سنگهای قیمتی و کارهای هنری روی قرآن به نحوی که موجب حبس گردد؟)
آیت الله تبریزی: مانعی ندارد. والله العالم. 68 - اخیراً مشاهده شده که قرآنهای با قطع‌های بسیار کوچک جهت جا کلیدی یا آویزان کردن زیر آینه اتومبیل مورد استفاده قرار می‌گیرد، لطفاً حکم این عمل را بیان فرمایید؟

آیت الله تبریزی: برای حرز و تبرک مانعی ندارد در صورتیکه شؤون قرآن حفظ شود. 69 - همراه داشتن قرآن یا قسمتی از آن در توالت چه حکمی دارد؟ لطفاً انجام این عمل به صورت عمد و یا غیر عمد را بیان فرمایید.
آیت الله تبریزی: همراه داشتن قرآن مانعی ندارد، لکن اولی آن است همراه نداشته باشد. 70 - تفسیر و تأویل آیات قرآن، بدون اینکه مستندی از آیات و روایات معصومین علیهم السلام داشته باشد. آیا تفسیر به رأی محسوب می‌گردد یا خیر؟
آیت الله تبریزی: در فرضی که خلاف ظاهر نباشد، تفسیر به رأی نیست. والله العالم. 71 - تخریب ابنیه و مکانهایی که بر روی آنها آیات قرآن نوشته یا حک شده است (به قصد تعمیر) چه حکمی دارد؟ در صورت تخریب با خاک و باقیمانده آنها به چه نحو عمل شود؟
آیت الله تبریزی: تخریب چنین ابنیه‌ای مانعی ندارد و خاک و باقیمانده آن را باید دفن کنند یا در آبی بریزند که حل شود. والله العالم. 72 - شخصی نذر کرده مقداری قرآن تلاوت نماید، آیا در ادای این نذر هنگام خواندن باید کلمات تلفظ شود؟ آیا خواندن بانگاه و گذراندن معانی در قلب بدون تلفظ به زبان، مجزی است یا خیر؟
آیت الله تبریزی: باید به نحوی بخواند که صدای آنرا خودش بشنود. نگاه کردن به قرآن و خطور الفاظ آن به ذهن، تلاوت نیست. والله العالم. 73 - اگر کسی در نماز بعد از حمد، سوره‌ای را شروع کرد و متوجه شد که بعضی آیات آنرا فراموش کرده است وظیفه او چیست؟
آیت الله تبریزی: باید سوره دیگر بخواند. 74 - اگر شخصی قرآنی را به دیگری اهداء نماید و در موقع اهداء شرط نماید که هر روز مقداری قرآن تلاوت کند، آیا برگیرنده هدیه قبول شرط لازم است؟ اگر بعد از گرفتن هدیه به شرط عمل نکند چه حکمی دارد؟
آیت الله تبریزی: می‌تواند هدیه را قبول نکند ولی اگر قبول کرد باید به شرط عمل کند و در صورتی که به قصد قربت هدیه نکرده باشد، چنانچه گیرنده به شرط عمل نکرد، دهنده می‌تواند رجوع کند و هدیه‌اش را پس بگیرد. والله العالم.

احکام قرآنی بانوان در استفتائات از حضرت آیت الله تبریزی (قدس سره)
1 - شنیدن صدای قرآن زن نامحرمی که مرد او را نمی‌شناسد و قصد ریبه ندارد جایز است یا خیر؟
آیت الله تبریزی: گوش دادن به صدای زن نامحرم، چنانچه با قصد التذاذ نباشد مانعی ندارد، والله العالم. 2 - آیا مرد می‌تواند مهریه همسر خود را فقط یک جلد کلام الله مجید قرار دهد؟
آیت الله تبریزی: مانعی ندارد ولکن باید اوصاف آن تعیین شود و یا قرآن معیّن خارجی را مهر قرار دهد. والله العالم. 3 - آیا زوج می‌تواند مهریه همسر خود را آموزش تلاوت قرآن قرار دهد و در صورت مثبت بودن، اگر مرد تلاش خود را انجام داد ولی زن به جهت کُند ذهن بودن یا کمبود استعداد، نتوانست یاد بگیرد، وظیفه زوج چیست؟
آیت الله تبریزی: مهر قرار دادن آموزش قرآن مانعی ندارد و اگر زن بجهت کمبود استعداد نتوانست یاد بگیرد، بهمان مقدار که یاد گرفته ولو چند سوره کوچک باشد کافیست. والله العالم. 4 - زنی در حال تلاوت قرآن است و از طرفی شوهر تقاضای مقاربت دارد، آیا بر زن لازم است تلاوت را ترک کرده و تقاضای همسر را اجابت نماید یا خیر؟
آیت الله تبریزی: تمکین کردن زن از شوهر واجب است و اشتغال به عمل مستحب، عذر در ترک آن نیست. والله العالم. 5 - آیا زن می‌تواند در موقع اجراء عقد نکاح با شوهر شرط کند که در امر تدریس کماکان ادامه بدهد و در جلسات مختلف شرکت کند یا نه؟
آیت الله تبریزی: شرط عمل مباح در ضمن عقد، صحیح و نافذ است. والله العالم. 6 - زن ناشزه اگر قرآن تلاوت نماید، تلاوت او چه صورتی دارد؟
آیت الله تبریزی: قرائت شخص مزبور حکم خاصی ندارد، والله العالم. 7 - آیا زن در ایام استحاضه می‌تواند قرآن تلاوت نماید و میزان آن چقدر است؟
آیت الله تبریزی: تلاوت قرآن در ایام استحاضه مانعی ندارد. والله العالم. 8 - اگر زنی بوسیله خوردن قرص از حیض خود جلوگیری نماید، آیا می‌تواند با آن حال قرآن بخواند یا خیر؟
آیت الله تبریزی: مانعی ندارد. والله العالم. 9 - در شنیدن صدای قرآن زن نامحرم با صوت، آیا بلوغ یا عدم بلوغ نامحرم در حکم تاثیر دارد یا نه؟
آیت الله تبریزی: گوش دادن به صدای زن نامحرم چنانچه به قصد التذاذ جنسی نباشد، مانعی ندارد. و در این حکم بین بلوغ نامحرم و عدم بلوغ او فرقی نیست. والله العالم. احکام قرآنی بانوان

1 - مستحاضه قلیله اگر بخواهد غیر از نماز کاری انجام دهد که شرط آن وضو داشتن است مثلاً بخواهد جایی از بدن خود را به خط قرآن برساند بنابر احتیاط واجب، باید وضو بگیرد. زیرا وضویی که برای نماز گرفته کافی نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 428)

آیت الله تبریزی: بنابر احتیاط نمی‌تواند در حال اختیار جایی از بدن خود را بخط قرآن برساند و در حال اضطرار جایز است، ولی بنابر احتیاط باید وضو بگیرد. 2 - اگر مستحاضه، غسلهای واجب خود را بجا آورده باشد، رفتن به مسجد و توقف در آن و خواندن سوره‌ای که سجده واجب دارد و نزدیکی شوهر با او حلال می‌شود، اگر چه کارهای دیگری را که برای نماز واجب است، مثل وضو و عوض کردن پنبه و دستمال را انجام نداده باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 429)

آیت الله تبریزی: بعید نیست که این کارها بدون غسل نیز جایز باشد، اگر چه احتیاط مستحب در ترک است. 3 - اگر زن در استحاضه کثیره یا متوسطه بخواهد پیش از وقت نماز جایی از بدن خود را به خط قرآن برساند، باید غسل کند و وضو هم بگیرد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 430)

آیت الله تبریزی: بنابر احتیاط مستحب، غسل نماید. 4 - خواندن و همراه داشتن قرآن و رساندن جایی از بدن به حاشیه و ما بین خطهای قرآن و نیز خضاب کردن به حنا و مانند آن برای حایض مکروه است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 477)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 5 - توقف در مسجد و رفتن در مسجدالحرام و مسجد پیامبر (صلی الله علیه وآله) و رساندن جایی از بدن به خط قرآن و کارهای دیگری که بر حایض حرام است، بر نفساء هم حرام است و آنچه بر حایض واجب و مستحب و مکروه است، بر نفساء هم واجب و مستحب و مکروه می‌باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 513)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 6 - برای کسی که بعد از مس میّت غسل نکرده است توقف در مسجد و جماع و خواندن سوره‌هایی که سجده واجب دارد مانعی ندارد، ولی برای نماز و مانند آن باید غسل کند و وضو بگیرد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 7 - زنی که در حال استحاضه است، اگر غسلهایی را که بر او واجب است انجام داده باشد می‌تواند هر یک از سوره‌های عزائم را بخواند. (کتاب حریم نور، ص 16)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 8 - خواندن آیه‌ها و کلمه‌ها و حتی یک حرف از سوره‌های عزائم برای کسی که در حال جنابت است و زنی که در عادت ماهانه و یا در حالت نفاس می‌باشد حرام است. (کتاب حریم نور، ص 16)

آیت الله تبریزی: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد.

احکام عملی قرآن
1 - نجس کردن خط و ورق قرآن حرام است و اگر نجس شود باید فورا آن را آب بکشند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 139) 2 - اگر جلد قرآن نجس شود باید آن را آب بکشند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 140) 3 - گذاشتن قرآن روی عین نجس، مانند خون و مردار اگر چه آن عین نجس، خشک باشد حرام است، و برداشتن قرآن از روی آن واجب می‌باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 141) 4 - نوشتن قرآن با مرکب نجس، اگر چه یک حرف باشد حرام است. و اگر نوشته شود باید آن را آب بکشند، یا بواسطه تراشیدن و مانند آن کاری کنند که از بین برود و اگر چنانچه از بین نمی‌رود باید آن را آب بکشند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله142) 5 - باید از دادن قرآن به کافر خودداری کنند، و اگر قرآن در دست اوست در صورت امکان از او بگیرند، ولی چنانچه مقصود از دادن قرآن و یا داشتن قرآن، تحقیق و مطالعه در دین باشد و نیز انسان بداند که کافر با دست تر قرآن را لمس نمی‌کند اشکالی ندارد (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 143) 6 - اگر ورق قرآن یا چیزی که احترام آن لازم است - مثل کاغذی که اسم خدا یا پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم یا امام علیه السلام بر آن نوشته شده - در مستراح بیفتد بیرون آوردن و یا آب کشیدن آن اگر چه خرج داشته باشد واجب است، و اگر بیرون آوردن آن ممکن نباشد بنابر احتیاط واجب به آن مستراح نروند تا یقین کنند آن ورق پوسیده است. و نیز اگر تربت سیدالشهداء علیه السلام در مستراح بیفتد و بیرون آوردن آن ممکن نباشد، باید تا وقتی که یقین نکرده‌اند که بکلی از بین رفته به آن مستراح نروند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 144) 7 - استعمال بادگیر قلیان و غلاف شمشیر و کارد و قاب قرآن اگر از طلا یا نقره باشد، اشکال ندارد و همچنین عطردان و سرمه دان و مثل اینها. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 235) 8 - برای شش چیز وضو گرفتن واجب است:
اول: برای نمازهای واجب، غیر از نماز میت.
دوم: برای سجده و تشهد فراموش شده، اگر بین آنها و نماز حدثی از او سرزده مثلا بول کرده باشد.
سوم: برای طواف واجب خانه کعبه.
چهارم: اگر نذر یا عهد کرده یا قسم خورده باشد که وضو بگیرد.
پنجم: اگر نذر کرده باشد که جایی از بدن خود را به خط قرآن برساند.
ششم: برای آب کشیدن قرآنی که نجس شده یا بیرون آوردن آن از

مستراح و مانند آن، در صورتی که مجبور باشد، دست یا جای دیگر بدن خود را به خط قرآن برساند. ولی چنانکه معطل شدن به مقدار وضو، بی احترامی به قرآن باشد باید بدون اینکه وضو بگیرد، قرآن را از مستراح و مانند آن بیرون آورد یا اگر نجس شده آب بکشد و تا ممکن است از دست گذاشتن به خط قرآن خودداری کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 318) 9 - مس نمودن خط قرآن، یعنی رساندن جایی از بدن به خط قرآن برای کسی که وضو ندارد، حرام است. ولی اگر آن را به زبان فارسی یا به زبان دیگر ترجمه کنند مس آن اشکال ندارد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 319) 10 - جلوگیری بچه و دیوانه از مس خط قرآن واجب نیست، ولی اگر مس نمودن آنان بی احترامی به قرآن باشد، باید از آنان جلوگیری کنند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله320) 11 - مستحب است انسان برای نماز میت و زیارت اهل قبور و رفتن به مسجد و حرم امامان علیهم السلام وضو بگیرد، و همچنین برای همراه داشتن قرآن و خواندن و نوشتن آن و نیز کسی که وضو دارد دوباره وضو بگیرد، و اگر برای یکی از این کارها وضو بگیرد، هر کاری را که باید با وضو انجام داد، می‌تواند به جا آورد، مثلا می‌تواند با آن وضو نماز بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 324) 12 - پنج چیز بر مجنب حرام است:

اول: رساندن جایی از بدن به خط قرآن یا به اسم خدا، و اسامی مبارکه پیامبران و امامان علیهم السلام که بنابر احتیاط واجب حکم اسم خدا را دارد.

دوم: رفتن در مسجد الحرام و مسجد پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم اگر چه از یک در داخل و از در دیگر خارج شود.

سوم: توقف در مساجد دیگر، ولی اگر از یک در داخل و از در دیگر خارج شود، یا برای برداشتن چیزی برود مانعی ندارد. و احتیاط واجب آن است که در حرم امامان هم توقف نکند، اگر چه اولی آن است که حکم مسجد الحرام و مسجد پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم را در حرم امام علیه السلام رعایت نماید.

چهارم: گذاشتن چیزی در مسجد.

پنجم: خواندن سوره‌ای که سجده واجب دارد و آن چهار سوره است.

اول: سوره سی و دوم قرآن ((الم تنزیل)).

دوم: سوره چهل و یکم ((حم سجده)).

سوم: سوره پنجاه و سوم ((والنجم))

چهارم: سوره نود و ششم ((اقرأ)).

و اگر یک حرف از این چهار سوره را هم بخواند حرام است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 356) 13 - نه چیز بر مجنب مکروه است:

اول و دوم: خوردن و آشامیدن، ولی اگر وضو بگیرد مکروه نیست.

سوم: خواندن بیشتر از هفت آیه از سوره‌هایی که سجده واجب ندارد.
چهارم: رساندن جایی از بدن به جلد و حاشیه و بین خطهای قرآن.
پنجم: همراه داشتن قرآن.
ششم: خوابیدن، ولی اگر وضو بگیرد یا بواسطه نداشتن آب، بدل از غسل، تیمم کند، مکروه نیست.
هفتم: خضاب کردن به حنا و مانند آن.
هشتم: مالیدن روغن به بدن.
نهم: جماع کردن، بعد از آن که محتلم شده، یعنی در خواب منی از او بیرون آمده است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 357) 14 - غسل جنابت به خودی خود مستحب است و برای خواندن نماز واجب و نماز آن واجب می‌شود. ولی برای نماز میت و سجده شکر و سجده‌های واجب قرآن، غسل جنابت لازم نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 358) 15 - کسی که جنب است اگر بر جایی از بدن او آیه قرآن یا اسم خداوند متعال نوشته شد باشد، حرام است دست به آن نوشته بگذارد، و اگر بخواهد غسل کند باید آب را طوری به بدن برساند که دست او به نوشته نرسد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله391) 16 - برای کسی که بعد از مس میت غسل نکرده است، توقف در مسجد و جماع و خواندن سوره‌های که سجده واجب دارد مانعی ندارد، ولی برای نماز و مانند آن باید غسل کند و وضو هم بگیرد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 532) 17 - مستحب است برای راحت شدن محتضر بر بالین او سوره مبارکه یس، و الصافات و احزاب و آیة الکرسی و آیه پنجاه و چهارم از سوره اعراف یعنی آیه ((ان ربکم الله الذی خلق السماوات)) و سه آیه آخر سوره بقره، بلکه هر چه از قرآن ممکن است بخوانند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 539) 18 - مستحب است کسی که میّت را در قبر می‌گذارد با طهارت و سر برهنه و پا برهنه باشد و از طرف پای میت از قبر بیرون بیاید، و غیر از خویشان میّت، کسانی که حاضرند، با پشت دست خاک بر قبر بریزند و بگویند: ((اِنّا لله واِنّا اِلَیْهِ راجِعوُن)) اگر میت زن است کسی که با او محرم می‌باشد او را در قبر بگذارد و اگر محرمی نباشد خویشانش او را در قبر بگذارند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 628) 19 - مستحب است قبر را مربع یا مربع مستطیل بسازند و به اندازه چهار انگشت از زمین بلند کنند و نشانه‌ای روی آن بگذارند که اشتباه نشود و روی قبر آب بپاشند، و بعد از پاشیدن آب کسانی که حاضرند، دستها را بر قبر بگذارند و انگشتها را باز کرده در خاک فرو برند و هفت مرتبه سوره مبارکه ((اِنّا اَنْزَلْناه)) بخوانند و برای میّت طلب آمرزش کنند و این دعا را بخوانند:
((اللّهُمَّ جافِ الاَْرْضَ عَنْ جَنْبَیْهِ وَاصْعَدْ اِلَیْکَ روُحَهُ وَلَقِّهِ مِنْکَ رِضْواناً وَاَسْکِنْ

قَبْرَهُ مِنْ رَحْمَتِکَ ما تُغْنِیهِ بِهِ عَنْ رَحْمَةِ مَنْ سِواکَ.)) (رسَاله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 629) 20 - مستحب است انسان در مرگ خویشان، مخصوصاً در مرگ فرزند صبر کند و هر وقت میّت را یاد می‌کند: «اِنّا لله وَاِنّا اِلَیْهِ راجِعُونَ» بگوید، و برای میّت قرآن بخواند و سر قبر پدر و مادر از خداوند حاجت بخواهد و قبر را محکم بسازد که زود خراب نشود. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 632) 21 - گفتن «الله اکبر» در اول هر نماز، واجب و رکن است و باید حرف الله و حروف اکبر و دو کلمه «الله» و «اکبر» را پشت سرهم بگوید و نیز باید این دو کلمه به عربی صحیح گفته شود و اگر به عربی غلط بگوید یا مثلاً ترجمه آن را به فارسی بگوید صحیح نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 970) 22 - اگر انسان بخواهد «الله اکبر» را به چیزی که بعد از آن می‌خواند مثلاً به بسم الله الرّحمن الرّحیم بچسباند بهتر است حرف "ر" اکبر را پیش بدهد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 972) 23 - اگر وقت نماز تنگ باشد یا انسان ناچار شود که سوره را نخواند مثلاً بترسد که اگر سوره را بخواند دزد یا درنده یا چیز دیگری به او صدمه بزنند، نباید سوره را بخواند و اگر در کاری عجله داشته باشد می‌تواند سوره را نخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1000) 24 - اگر عمداً سوره را پیش از حمد بخواند، نمازش باطل است و اگر اشتباهاً سوره را پیش از حمد بخواند و در بین آن یادش بیاید باید سوره را رها کند و بعد از خواندن حمد، سوره را از اوّل بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1001) 25 - اگر حمد و سوره یا یکی از آنها را فراموش کند و بعد از رسیدن به رکوع بفهمد، نمازش صحیح است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1002) 26 - اگر در نماز، یکی از چهار سوره‌ای را که آیه سجده دارد و در مسایل قبل گفته شد عمدا بخواند، نمازش باطل است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1004) 27 - اگر اشتباها مشغول خواندن سوره‌ای شود که سجده واجب دارد، چنانچه پیش از رسیدن به آیه سجده بفهمد، باید آن سوره را رها کند و سوره دیگر بخواند و اگر بعد از خواندن آیه سجده بفهمد باید در بین نماز، بنابر احتیاط با اشاره، سجده آنرا بجا آورد و به همان سوره که خوانده اکتفا نماید. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1005) 28 - اگر در نماز آیه سجده را بشنود و با اشاره سجده کند، نمازش صحیح است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1006) 29 - اگر بعد از حمد مشغول خواندن سوره ((قل هو الله احد)) یا سوره ((قل یا أیها الکافرون)) شود نمی‌تواند آن را رها کند و سوره دیگر بخواند، ولی در نماز جمعه و نماز ظهر روز جمعه، اگر از روی فراموشی، به جای سوره جمعه و منافقین؛ یکی از این دو سوره را بخواند تا به نصف نرسیده می‌تواند آن را رها کند و سوره جمعه و منافقین را بخواند. (رساله آیت

الله فاضل لنکرانی - مساله 1009) 30 - اگر در نماز جمعه یا نماز ظهر روز جمعه، عمداً سوره ((قل هو الله احد)) یا سوره ((قل یا أیها الکافرون)) بخواند؛ اگرچه به نصف نرسیده باشد بنابر احتیاط واجب، نمی‌تواند آن را رها کند و سوره جمعه و منافقین را بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1010) 31 - اگر در نماز، غیر سوره ((قل هو الله احد)) و ((قل یا أیها الکافرون)) سوره دیگری بخواند تا به نصف نرسیده می‌تواند رها کند و سوره دیگری بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1011) 32 - اگر در نماز مقداری از سوره را فراموش کند یا از روی ناچاری مثلاً به واسطه تنگی وقت یا جهت دیگر، نشود آن را تمام کند، آن سوره را رها کند و سوره دیگری بخواند، اگرچه از نصف گذشته باشد یا سوره‌ای را که می‌خوانده ((قل هوالله احد)) یا ((قل یا أیها الکافرون)) باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1012) 33 - اگر کسی در خواندن حمد و سوره، بیشتر از معمول صدایش را بلند کند مثل آنکه آنها را با فریاد بخواند، نمازش باطل است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1017) 34 - اگر یکی از کلمات حمد یا سوره را نداند یا عمدا آنرا نگوید یا به جای حرفی حرف دیگر بگوید مثلا به جای "ض"، "ظ" بگوید یا جایی که باید بدون زیر و زبر خوانده شود زیر و زبر بدهد یا تشدید را نگوید، نماز او باطل است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1021) 35 - اگر زیر و زبر کلمه‌ای را نداند باید یاد بگیرد، ولی اگر کلمه‌ای را که وقف کردن آخر آن جایز است همیشه وقف کند، یاد گرفتن زیر و زبر آن لازم نیست و نیز اگر نداند مثلا کلمه‌ای به ((س)) است یا به ((ص)) باید یاد بگیرد و چنانچه دو جور یا بیشتر بخواند مثل آنکه در ((اهدنا الصراط المستقم)) مستقیم را یک مرتبه با سین و یک مرتبه با صاد بخواند، نمازش باطل است. مگر آنکه هر دو جور قرائت شده باشد و به امید رسیدن به واقع، بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1023) 36 - اگر در کلمه‌ای واو باشد و حرف قبل از واو در آن کلمه پیش داشته باشد و حرف بعد از واو در آن کلمه همزه "ء" باشد مثل کلمه سوء، بهتر است آن واو را مدّ بدهد یعنی آن را بکشد و همچنین اگر در کلمه‌ای الف باشد و حرف قبل از الف در آن کلمه زبر داشته باشد و حرف بعد از الف در آن کلمه همزه باشد مثل جاء، بهتر است الف آن را بکشد و نیز اگر در کلمه‌ای "ی" باشد و حرف قبل از "ی" در آن کلمه زَبَر داشته باشد و حرف بعد از "ی" در آن کلمه همزه باشد مثل جیء، بهتر آن است "ی" را با مدّ بخواند و اگر بعد از این واو و الف و "ی" به جای همزه "ء" حرفی باشد که ساکن است یعنی زیر و زَبَر و پیش ندارد باز هم بهتر آن است که این سه حرف را با مدّ بخواند مثلاً در ((ولا الضّالّین)) که بعد از الف حرف لام ساکن است بهتر آن است که الف آن را با مدّ بخواند.

(رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1023) 37 - اقوی این است که لازم نیست در نماز وقف به حرکت و وصل به سکون را مراعات نماید و معنی وقف به حرکت آن است که زیر یا زبر یا پیش آخر کلمه‌ای را بگوید و بین آن کلمه و کلمه بعدش فاصله دهد مثل بگوید الرحمن الرحیم و میم الرحیم را زیر بدهد و بعد قدری فاصله دهد و بگوید مالک یوم الدین، و معنی وصل به سکون این است که زیر یا زبر یا پیش کلمه‌ای را نگوید و آن کلمه را به کلمه بعد بچسباند مثل آنکه بگوید الرحمن الرحیم و میم الرحیم را زیر ندهد و فورا مالک یوم الدین را بگوید. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1025) 38 - هر گاه شک کند که آیه یا کلمه‌ای را درست گفته یا نه اگر به چیزی که بعد از آن است مشغول نشده، باید آن آیه یا کلمه را به طور صحیح بگوید و اگر به چیزی که بعد از آن مشغول شده چنانچه آن چیز رکن باشد مثل آنکه در رکوع شک کند که فلان کلمه از سوره را درست گفته یا نه، باید به شک خود اعتنا نکند و اگر رکن نباشد مثلا موقع گفتن ((الله الصمد)) شک کند که ((قل هو الله احد)) را درست گفته یا نه، باز هم می‌تواند به شک خود اعتنا نکند. ولی اگر احتیاطا آن آیه یا کلمه را به طور صحیح بگوید اشکال ندارد و اگر چند مرتبه هم شک کند، می‌تواند چند بار بگوید اما اگر به وسواس برسد و باز هم بگوید بنابر احتیاط واجب باید نمازش را دوباره بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1037) 39 - مستحب است در رکعت اول پیش از خواندن حمد بگوید: ((اعوذ بالله من الشیطان الرجیم))، و در رکعت اول و دوم نماز ظهر و عصر برای غیر امام جماعت ((بسم الله)) را بلند نگوید و حمد و سوره را شمرده بخواند و در آخر هر آیه وقف کند، یعنی آنرا به آیه بعد نچسباند و در حال خواندن حمد و سوره به معنای آیه توجه داشته باشد. اگر نماز را به جماعت می‌خواند بعد از تمام شدن حمد امام و اگر فرادی می‌خواند، بعد از آنکه حمد خودش تمام شد، بگوید:
((الحمد لله رب العالمین)) و بعد از خواندن سوره ((قل هوالله أحد)) یک یا دو یا سه مرتبه ((کذالک الله ربی)) یا سه مرتبه ((کذالک الله ربنا)) بگوید و بعد از خواندن سوره کمی صبر کند، بعد تکبیر پیش از رکوع را بگوید یا قنوت را بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1038) 40 - مستحب است در تمام نمازها در رکعت اول سوره ((انا انزلناه)) و در رکعت دوم سوره ((قل هو الله احد)) را بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1039) 41 - مکروه است انسان در تمام نمازهای یک شبانه روز سوره ((قل هوالله احد)) را نخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1040) 42 - در نماز، خواندن سوره ((قل هو الله احد)) به یک نفس، مکروه است. چنانکه خواندن مد هم با یک نفس، مکروه است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1041) 43 - سوره‌ای را

که در رکعت اول خوانده، مکروه است که در رکعت دوم بخواند ولی اگر سوره ((قل هو الله احد)) را در هر دو رکعت بخواند، مکروه نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1042) 44 - قرآن خواندن در سجده مکروه است. و نیز مکروه است برای برطرف کردن گرد و غبار، جای سجده را فوت کند. و اگر در اثر فوت کردن دو حرف از دهان بیرون آید نماز باطل است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1113) 45 - در چهار سوره از قرآن مجید آیه سجده است. در سوره‌های - والنجم"53" - اقرأ "96" - تنزیل "32" - حم سجده "41" - و هر گاه انسان آیه سجده را بخواند یا گوش کند باید فورا به سجده رود، و اگر فراموش کرد، هر زمان یادش آید سجده واجب است و اگر گوش ندهد، بلکه آیه سجده به گوشش بخورد، بنابر احتیاط واجب باید سجده کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1114) 46 - اگر انسان موقعی که آیه سجده را می‌خواند، از دیگری هم بشنود باید دو سجده انجام دهد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1115) 47 - در غیر نماز اگر در حال سجده آیه سجده را بخواند یا به آن گوش بدهد، باید سر از سجده بردارد و دوباره سجده کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1116) 48 - اگر آیه سجده را از رادیو، تلویزیون یا ضبط صوت بشنود باید سجده کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1117) 49 - بنابر احتیاط واجب در سجده واجب قرآن، نمی‌شود بر چیزهای خوراکی و پوشاکی سجده کرد. ولی سایر شرایطی که در سجده نماز لازم است در این سجده واجب نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1118) 50 - در سجده واجب قرآن باید طوری عمل کند که بگویند سجده کرده یعنی نیت و صورت ظاهری سجده کفایت می‌کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1119) 51 - هر گاه در سجده قرآن پیشانی را بقصد سجده به زمین بگذارد، اگر چه ذکر نگوید کافی است و گفتن ذکر مستحب است و بهتر است بگوید: ((لا اله الا الله حقاً حقاً، لا اله الا الله ایماناً و تصدیقاً، لا اله الا الله عبودیةً ورقاً سجدت لک یارب تعبداً و رقاً، لا مستنکفاً و لا مستکبراً بل انا عبدٌ ذلیلٌ ضعیفٌ خائفٌ مستجیرٌ. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1120) 52 - سجده واجب قرآن، تکبیرة الاحرام، تشهد و سلام ندارد لیکن احتیاط واجب آن است که پس از سر برداشتن از سجده، تکبیر بگوید. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1121) 53 - مستحب است انسان بعد از نماز مقداری مشغول تعقیب یعنی خواندن ذکر و دعا و قرآن شود و بهتر است پیش از آنکه از جای خود حرکت کند و وضو و غسل و تیمّم او باطل شود، رو به قبله تعقیب را بخواند و لازم نیست تعقیب به عربی باشد؛ ولی بهتر است چیزهایی را که در کتابهای دعا دستور داده‌اند بخواند و از تعقیبهائی که خیلی سفارش شده است، تسبیح

حضرت زهرا (سلام الله علیها) است که باید به این ترتیب گفته شود: 34 مرتبه الله اکبر، 33 مرتبه الحمد لله، 33 مرتبه سبحان الله. و می‌شود سبحان الله را پیش از الحمد لله گفت ولی بهتر است بعد از الحمد لله گفته شود. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1144) 54 - خواندن قرآن در نماز، غیر از چهار سوره‌ای که سجده واجب دارد و در احکام جنابت گفته شد و نیز دعا کردن در نماز، اشکال ندارد، ولی احتیاط واجب این است که به عربی باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1157) 55 - در نماز، اگر در بین خواندن آیه‌ای شک کند که آیه پیش از آنرا خوانده یا نه و یا وقتی آخر آیه را می‌خواند شک کند که اول آنرا خوانده یا نه باید به شک خود اعتنا نکند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1191) 56 - قرآن، انگشتر و شمشیر میت و لباسی را که پوشیده یا برای پوشیدن گرفته و دوخته است، اگر چه نپوشیده باشد، مال پسر بزرگتر است. و اگر میت از آن چهار چیز، بیشتر از یکی دارد مثلا دو قرآن یا دو انگشتر دارد، چنانچه مورد استعمال است یا برای استعمال مهیا شده، مال پسر بزرگتر است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 2855) 57 - اگر پسر بزرگ میت بیش از یکی باشد مثلا از دو زن او در یک وقت دو پسر به دنیا آمده باشد. باید لباس و قرآن و انگشتر و شمشیر میت را به طور مساوی بین خودشان قسمت کنند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 2856) 58- اگر معروف یا منکر از اموری باشد که شارع مقدس به آن اهمیت زیاد می‌دهد مثل اصول دین یا مذهب و حفظ قرآن مجید و حفظ عقاید مسلمانان یا احکام ضروریه، باید ملاحظه اهمیت شود، و مجرد ضرر، موجب واجب نبودن نمی‌شود، پس اگر توقف ضروریه اسلام بر بذل جان و مال، واجب است بذل آن. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 2867)

احکام متفرقه قرآنی

1 - نامهای دیگر خداوند یکتا مانند: رحمن، رحیم، قدیر، بصیر، خالق اگر بعنوان کلمه قرآنی و یا اسم خداوند نوشته شده باشد همانند خط قرآن بوده و تماس بدن با آن بدون طهارت حرام است. (کتاب حریم نور) 2 - اسماء مقدسه پیشوایان معصوم (چهارده معصوم صلوات الله علیهم اجمعین) نیز مانند آیات قرآن و نامهای خداوند و اسامی پیشوایان معصوم، بدون قصد قرآنی و اسامی مقدسه، نوشته شود تماس بدن با آنها بدون طهارت مانعی ندارد مانند: موسی، مریم، حق، کریم، فاطمه، که در نوشتن آنها مقصد دیگری داریم. (کتاب حریم نور) 3 - کسی که می‌خواهد با انگشت خود کلمه‌های قرآن را روی چیزی بنویسد، اگر اثر انگشت او باقی می‌ماند باید طهارت داشته باشد. (کتاب حریم نور) 4 - خوردن تمام یا قسمتی از کلمه‌های قرآنی که روی نان یا شیرینی و یا هر خوراکی دیگر نوشته شده، اشکالی ندارد به ویژه اگر به قصد شفای از بیماری باشد. ولی باید در حال طهارت خورده شوند. (کتاب حریم نور) 5 - اگر کسی بخواهد کلمه یا حرفی از قرآن را بر بدن خود بنویسد، واجب است طهارت داشته باشد. (کتاب حریم نور) 6 - باقی ماندن خط یا حرفی از قرآن بر بدن کسی که طهارت ندارد، حرام است و واجب است پیش از آنکه طهارت او از بین برود، آن را محو کند. (کتاب حریم نور) 7 - اگر کلمه‌های قرآن به گونه‌ای نوشته شود که در زیر صفحه (کاغذ یا فلزی) ایجاد برجستگی مستقیم یا معکوس نماید. چنانچه بر جستگی ها خوانا باشند، مس آنها بدون طهارت حرام است. (کتاب حریم نور) 8 - مس حروفی که در قرآن خوانده نمی‌شود مانند: الف در کلمه قالوا بدون طهارت حرام است. (کتاب حریم نور) 9 - دست زدن یا تماس بدن انسان با جلد نوار ضبط صوت و نوار فیلم ویدئو که قرآن روی آن ضبط شده باشد بدون طهارت اشکالی ندارد. (کتاب حریم نور) 10 - اگر خط قرآن را با شیشه یا زر ورق و یا چیز دیگر پوشانده باشند دست کشید روی آن بدون طهارت اشکالی ندارد و همچنین تماس بدن انسان با خطوط قرآن که در آینه افتاده باشد مانعی ندارد. (کتاب حریم نور) 11 - در حرام بودن تماس بدن انسان با خط قرآن بدون طهارت فرق نمی‌کند که قرآن روی کاغذ نوشته شده باشد یا جسم دیگری به صورت بریده کاغذ باشد یا گچ، یا هر جسم دیگری، برجسته باشد یا گود، بر روی فیلم باشد یا اسلاید یا از فیلم و اسلاید بر روی پرده و یا دیوار انعکاس یابد یا با جوهری غیر جوهرهای معمولی نوشته شده باشد، مانند آب زعفران و یا آب پیاز (در صورتی که

آب پیاز با حرارت رنگین و مشخص شده باشد). (کتاب حریم نور) 12 - اگر به منظور آموزش، قرآن را در دسترس بچه‌ها قرار دهند، هر چند بدانند که بچه‌ها خط قرآن را مس می‌کنند اشکالی ندارد. (کتاب حریم نور) 13 - در حرام بودن تماس بدن انسان با خط قرآن، میان عضوهای ظاهری بدن با عضوهای درونی مانند: زبان و دندان، فرقی نیست. (کتاب حریم نور) 14 - اگر کسی آیه سجده را بشنود و یا با چشم بر آن مرور کند و یا از ذهن خود بگذراند، چون مشغول خواندن آن نیست سجده بر او واجب نمی‌شود. (کتاب حریم نور) 15 - اگر کسی بجهت همهمه و سر و صدا و... کلمات آیه سجده را مبهم و نامشخص بشنود سجده بر او واجب نیست، اگر چه بهتر است در این حالت نیز سجده کند. (کتاب حریم نور) 16 - کسی که آیه سجده را بیش از یکبار بخواند و یا بشنود باید برای هر بار سجده را تکرار کند. (کتاب حریم نور) 17 - اگر گروهی به صورت همخوانی آیه سجده را بخوانند، برای شنونده یکبار سجده کافی است. (کتاب حریم نور) 18 - اگر کسی در حال خواندن نماز واجب، آیه سجده را بشنود باید به نیت سجده با سر اشاره کند و پس از نماز سجده را بجا آورد. ولی اگر در سجده نماز بشنود باید با چشم اشاره کند و پس از نماز سجده لازم نیست. (کتاب حریم نور) 19 - اگر کسی در حال خواندن نماز مستحبی آیه سجده را بشنود، باید فوری سجده کند و چنانچه در حال سجود بشنود باید سر از سجده بردارد و پس از انجام سجده واجبه به نماز خود ادامه دهد. (کتاب حریم نور) 20 - اگر کسی در حال سجده شکر، آیه سجده را بشنود، باید سر از سجده بردارد و سجده واجبه را انجام دهد. (کتاب حریم نور) 21 - اگر کسی غیر از آیه‌های سجده واجبه یکی از آیه‌های قرآن را که در آن امر به سجود و با تشویق به آن شده است بخواند و یا بشنود، بهتر است سجده کند مانند: آخرین آیه سوره اعراف یعنی ((ان الذین عند ربک لا یستکبرون عن عبادته و یسبحونه وله یسجدون)). (کتاب حریم نور) 22 - در همه حال خواندن قرآن فضیلت دارد، ولی در زمانهای خاصی سفارش بیشتری شده است، که به برخی از آنها اشاره می‌کنیم:

الف - ماه مبارک رمضان که بهار قرآن است.

ب - در تعقیب نمازهای شبانه روز، شب و روز جمعه.

ج - خواندن بالای سر محتضر، یعنی کسی که در حال مرگ و جان دادن است، مخصوصا خواندن سوره‌های، یس، صافات، احزاب و آیة الکرسی، و آیه پنجاه و چهارم سوره اعراف: ((ان ربکم الله الذی...)) و سه آیه آخر سوره بقره.

د - خواندن قرآن و هدیه دادن به برادران و خواهران دینی پس از مرگ آنان، بویژه خواندن سوره قدر. (کتاب حریم نور) 23 - کسی که می‌خواهد قرآن بخواند و یا آیات آن را بنویسد و با آن را همراه خود داشته باشد و یا

حاشیه ورق آن را مس کند در همه این موارد مستحب است وضو بگیرد. (کتاب حریم نور) 24 - خرید و فروش قرآن جایز نیست، بلکه باید آن را در مقابل بخششی هدیه داد. (کتاب حریم نور) 25 - مزد گرفتن برای آموزش قرآن به دیگری اشکال ندارد، ولی برای آموزش آنچه از قرآن که واجب است در نماز خوانده شود، جایز نیست. (کتاب حریم نور)

استفتائات قرآنی از آیت الله فاضل لنکرانی (قدس سره)
1 - در موقع نماز ظهر یا مغرب و عشاء جلسه قرآن در مسجد ادامه پیدا می‌کند اگر تزاحم بین نماز جماعت و جلسه قرآن پیش آمد، کدام یک مقدم است؟
آیت الله فاضل: نماز جماعت بر هر امری مقدم است، خصوصاً که مسجد اوّلا وبالطبع برای اقامه جماعت تأسیس شده است. 2 - آیا پدر می‌تواند فرزند خود را بخاطر سرپیچی در یادگیری قرآن، تأدیب نماید یا خیر؟
آیت الله فاضل: تأدیب به معنی زدن به مقداری که موجب دیه شود، خیر، ولی تأدیب به معنی تربیت او برای یادگیری قرآن اگر واجب نباشد، استحباب آن قطعی است و سزاوار است که پدر فرزند خود را تشویق به یادگیری قرآن نماید. 3 - آیا پدر می‌تواند یادگرفتن قرآن را بر فرزند واجب نماید و اگر گفت من راضی نیستم کوتاهی نمایی، بر فرزند واجب می‌شود یا خیر؟
آیت الله فاضل: در صورتی که یاد نگرفتن قرآن، موجب اذیت و ناراحتی پدر شود، بر فرزند واجب است کوتاهی نکند. 4 - اگر کسی حافظ کل یا قسمتی از قرآن باشد و عملی را که موجب حدّ است مرتکب شود، این حفظ قرآن موجب تخفیف حدّ یا گذشت از حدّ می‌شود یا خیر؟
آیت الله فاضل: خیر، حفظ کل یا قسمتی از قرآن، موجب تخفیف یا گذشت حدّ نمی‌شود. بلی در بعضی از موارد اگر حاکم شرع صلاح دانست، می‌تواند عفو کند. 5 - آیا با توهین و فحاشی به قرآن (العیاذ بالله) مسلمان مرتد می‌شود یا نه و تکلیف کسانی که می‌بینند او مکرّر توهین می‌کند چیست؟
آیت الله فاضل: اگر توهین و فحاشی از روی عصبانیت باشد و عصبانیت به حدی بوده که از خود بی خود شده، باید توبه کند. ولی اگر از روی قصد و اراده بوده و ناشی از عداوت با پیامبر صلی الله علیه و اله یا ائمه علیهم السلام باشد، محکوم به نجس بودن است و اگر به انکار رسالت برگشت کند، علاوه بر نجس بودن محکوم به ارتداد است و در هر صورت وظیفه کسانی که متوجه می‌شوند، این است که نهی از منکر نمایند و از او اجتناب کنند تا حاکم شرع تکلیف او را روشن کند. 6 - اگر کسی قسم دروغ به قرآن، عمداً خورد و بعداً پشیمان شد وظیفه او چیست؟
آیت الله فاضل: باید توبه کند چون گناه بزرگی مرتکب شده است، لکن کفاره ندارد. 8 - اگر کسی که چشم درد دارد و مطالعه برای چشم او ضرر دارد، ولی به جهت علاقه به قرآن هر روز مقداری تلاوت می‌کند؛ آیا تلاوت

قرآن برای او جایز است یا نه؟
آیت الله فاضل: اگر برای چشم او ضرر مُعتنی به داشته باشد، نخواند تا زمانی که خواندن برای او ضرر نداشته باشد. 9 - آیا گرفتن اجرت در برابر تلاوت قرآن، جایز است یا نه؟
آیت الله فاضل: اشکالی ندارد. 10 - تلاوت آیات قرآن بصورت سرودِ همراه با آهنگ، جایز است یا خیر؟
آیت الله فاضل: ظاهراً تلاوت قرآن به نحو مذکور، نوعی هتک و وهن به قرآن مجید است و لذا جایز نیست و چنانچه عرفاً هتک نباشد، مانعی ندارد. 11 - کسی علاقه زیادی به تلاوت قرآن دارد، ولی آن را غلط می‌خواند و سعی دارد که غلط نخواند، لطفاً بفرمایید خواندن بهتر است یا ترک آن؟
آیت الله فاضل: بهتر است بخواند و ضمناً سعی کند درست بخواند و چنانچه متوقف بر یادگیری از استاد باشد، در مقام تعلّم بر آید. 12 - یاد دادن قرآن به فرزند غیر مميّز، جایز است یا خیر؟
آیت الله فاضل: جایز بلکه خوب و مستحب است. 13 - اگر بچه غیر بالغی یکی از سوره‌هایی که سجده واجبه دارند بخواند، آیا برای آن کسانی که آنرا می‌شنوند، سجده واجب است یا خیر؟
آیت الله فاضل: بلی اگر آیه‌ای که سجده واجب دارد بخواند، سجده واجب است. 14 - اگر کسی نذر کند که اگر مشکلش بر طرف شد، هر روز 3 جزء قرآن را تلاوت نماید؛ ولی اکنون با توجّه به شغلش مقدور نیست، وظیفه او چیست؟ آیا لازم است که کار خود را تعطیل نموده و به تلاوت قرآن بپردازد یا نه؟
آیت الله فاضل: اگر بطور کلّی از عمل به نذر عاجز و از وی سلب قدرت شده، نذر منحل و وظیفه‌ای ندارد. ولی اگر بتواند شغل خود را تغییر یا تعطیل نماید و لطمه یا خسارت غیر قابل جبران متوجه او نمی‌شود، باید چنین کند و به نذر عمل کند و الاّ مقداری که می‌تواند، تلاوت نماید. 15 - تشکیل جلسات قرآن در مکان غصبی چه صورتی دارد؟
آیت الله فاضل: غصب و تصرفات غاصبانه، مطلقاً حرام است. 16 - اگر هیئت امناء مسجد یا حسینیه بگویند که ما راضی نیستیم کلاس قرآن در مسجد یا حسینیه برگزار نمایید، آیا رعایت نظر آنها لازم است یا نه؟
آیت الله فاضل: اگر تشکیل کلاس قرآن با نماز یا عزاداری مزاحمت ندارد، سزاوار نیست که هیئت امناء ممانعت کنند و در هر صورت اگر هیئت امناء از طرف واقف مسجد یا حسینیه تعیین شده‌اند، رعایت نظر آنها لازم است. 17 - اگر کسی مبلغی را به دیگری قرض دهد و با او شرط کند و بگوید به شرطی به تو می‌دهم که تو نیز در مقابل، قرآن را به فرزندان من تعلیم دهی، آیا عمل به این شرط بر گیرنده واجب است یا نه؟
آیت الله فاضل: چنین شرطی صحیح نیست و عمل به آن هم لازم نیست.

18 - آیا سوزاندن قرآنهایی که ورق ورق شده و قابل نگهداری و استفاده نیست، جایز می‌باشد؟ آیا می‌شود آنرا سوزاند و خاکستر آنرا دفن کرد یا خیر؟ در صورتی که کسی چنین کرده باشد تکلیفش چیست؟
آیت الله فاضل: سوزاندن آنها جایز نیست و اگر چنین نمود لابد جاهل بوده و در هر صورت استغفار کند. 19 - اخیراً لباسهایی وارد شده که بر روی آن اسماء جلاله (الله) نوشته شده است، آیا پوشیدن چنین لباسهایی جایز است یا خیر؟ و در صورت مثبت بودن، تکلیف کسی که آنرا می‌پوشد چیست؟
آیت الله فاضل: پوشیدن آنها مانعی ندارد و در صورتی که مُحدث به حدث اصغر باشد بهتر است، اسم جلاله را با دست و بدن خود مس ننماید و اگر محدث به حدث اکبر است، نباید دست و بدن خود را به آن برساند. 20 - شخصی قسم خورده تا مدت یکسال هر روز به بالای قبر پدرش برود و یک جزء قرآن را تلاوت نماید، ولی بعدها به سبب زمستان و سرما و یا گرمای بیش از حد، قدرت خواندن بالای قبر را ندارد، آیا می‌تواند در منزل آن مقدار را قرائت نماید و همچنین آیا می‌تواند شبهای تابستان به بالای قبر رفته و تلاوت نماید یا خیر؟
آیت الله فاضل: در صورتی که قدرت نداشته باشد، ساقط است و لازم نیست در منزل یا شبهای تابستان بخواند. 21 - در صورتی که پدر به فرزند بگوید راضی نیستم قرآن بخوانی یا در جلسه قرآن شرکت کنی، آیا بر فرزند لازم است گوش به حرف پدر بدهد یا نه؟
آیت الله فاضل: اگر نارضایتی پدر، ناشی از جهات خارجی باشد (مثلاً فرزند مبتلا به ضعف چشم و امثال آن باشد) و نارضایتی به نحوی است که شرکت در جلسه قرآن موجب اذیت و ناراحتی و اسائه ادب به پدر می‌شود، لازم است به حرف پدر گوش کند. بلکه احتیاط این است که مطلقاً از پدر اطاعت کند. لکن اگر منشاء نارضایتی پدر العیاذ بالله عناد با قرآن یا بی اعتنایی به مجلس قرآن باشد، اطاعت او لازم نیست. والله العالم. 22 - اگر کسی قرآنی را به دیگری هدیه بدهد، آیا می‌تواند آنرا پس بگیرد یا نه؟
آیت الله فاضل: اگر اصل قرآن باقی باشد و هدیه به ذی رحم هم نباشد، جایز است. 23 - کسی که قرآنی را به دیگری فروخته و بعد از مدتی آمده و می‌گوید آن نسخه خطی بوده و من ضرر کرده‌ام، آیا بر خریدار لازم است آن را برگرداند یا خیر؟
آیت الله فاضل: خیر لازم نیست، مگر اینکه مغبون شده باشد که در این صورت می‌تواند با خیار غبن بیع را فسخ کند. 24 - زمینی را برای ساخت حسینیه اهداء نمودند و به جهت وجود حسینیه نیاز به ساخت حسینیه نیست، آیا می‌شود در آن زمین دارالقرآن احداث کرد یا خیر؟

آیت الله فاضل: در صورتیکه وقف بر حسینیه نشده باشد و یا اگر وقف شده به تصرف وقف داده نشده است، با اجازه صاحب زمین احداث دارالقرآن مانعی ندارد. 25 - آب انبارهایی که قبلاً مورد استفاده اهالی بوده و اکنون نیازی به آن نیست، آیا اجازه می‌فرمایید در آن مکان، دارالقرآن جهت جوانان احداث نمود یا خیر؟
آیت الله فاضل: مانعی ندارد. 26 - آیا از پولی که در محرم و ماه رمضان برای خرج مسجد و عزاداری جمع آوری می‌گردد، می‌شود جهت هیأت قرآن و کلاسهای مسجد، قرآن و تخته سیاه و لوازم دیگر خرید یا خیر؟
آیت الله فاضل: خیر جایز نیست. 27 - آیا مسجدی که خراب شده است، می‌شود قرآنها و مفاتیح آنرا در مسجد دیگری در شهر یا روستا، مورد استفاده قرار داد و از آن مسجد خارج نمود؟
آیت الله فاضل: در صورتیکه امکان استفاده در همان مسجد ولو در آینده نباشد، مانعی ندارد. 28 - اگر مسجدی خراب شده است و در آن قرانهایی وجود دارد و بودن قرآن در آن مسجد موجب هتک حرمت قرآن باشد، آیا افراد اجازه دارند جهت حفظ قرآنها، آن را در منازل خود برده و احیاناً تلاوت نمایند؟
آیت الله فاضل: اگر وقفیت آنها محرز نباشد و امکان بردن آن به مسجد دیگر برای قرائت عموم نباشد، جهت حفظ آنها ببرند منزل و تلاوت هم در این صورت مانعی ندارد. 29 - اگر کسی قرآنی را بدون رضایت صاحب آن غصب نموده، آیا در صورت قرائت تلاوت آن، ثوابی بر قرائت او مترتب می‌شود یا نه؟
آیت الله فاضل: در صورتی که قصد قربت از غاصب متمشّی شود، ثواب دارد ولی گناه غصب بجای خود باقی است. 30 - اگر حیوان حلال گوشتی، صفحاتی از قرآن را ببلعد، وظیفه صاحب حیوان چیست؟
آیت الله فاضل: چنانچه بعد از هضم شدن صفحان قرآن متوجه شود وظیفه‌ای ندارد، ولی اگر قبل از آن متوجه شود؛ بهتر است حیوان را ذبح و صفحات را بیرون آورد که مبادا هتک شود. 31 - شخصی وصیت کرده تا قرآنهایی که مدتها آنرا می‌خوانده است با او در قبر بگذارند، آیا عمل به این وصیت جایز است یا نه؟
آیت الله فاضل: جایز بلکه طبق وصیت لازم است قرآنها را با او دفن کنند، منتهی طوری در قبر بگذارند که آلوده نشود، بلی اگر ارزش آن بیش از ثلث باشد، عمل به وصیت در مازاد بر ثلث، منوط به اجازه ورثه است. 32 - لطفاً بفرمایید وظیفه ما، در برابر کسی که علناً قرآن را اهانت و فحش می‌دهد چیست؟
آیت الله فاضل: باید نهی از منکر را با رعایت مراحل آن انجام دهد، در عین حال حکم این سؤال از جواب سؤال 5 معلوم می‌شود. 33 - در

صورتی که قرآن یا صفحه‌ای از آن در اثر آفتاب و یا باران، خطوط آن از بین رفته و قابل خواندن نباشد و فقط سیاهی خطوط مقداری معلوم باشد آیا در موقع لمس و مس آن، حکم قرآن جاری می‌شود؟
آیت الله فاضل: اگر حروف قرآن محو شده و بصورت رنگ در آمده؛ حکم قرآن ندارد. 34 - خواندن قرآن با صدای بلند در مکانهای عمومی در صورتی که باعث آزار و اذیت دیگران شود چه حکمی دارد؟
آیت الله فاضل: آزار و اذیت مردم جایز نیست و فرقی بین موارد نمی‌باشد. 35 - اگر مسلمانی معتقد به تحریف قرآن باشد، حکم آن چیست؟ آیا اعتقاد به تحریف، انکار ضروری دین محسوب می‌شود؟
آیت الله فاضل: اعتقاد به تحریف قرآن باطل است ولی چنین انکاری، انکار ضروری دین محسوب نمی‌شود. 36 - اگر شخصی دیگری را اجیر نموده تا یک ختم قرآن برای پدر او قرائت نماید و در مقابل اجرتی را دریافت نماید و بعد از ختم قرآن از پرداخت اجرت خودداری می‌کند، آیا در مقابل اجرت ضامن است یا خیر؟
آیت الله فاضل: بله ضامن است و باید اجرت قاری را بدهد. 37 - اگر کسی دیگری را اجیر نماید تا او یک ختم قرآن برای پدر او تلاوت نماید، اما مبلغ را تعیین نکردند و اکنون بعد از قرائت، اجیر تقاضای مبلغ زیادی را دارد که موجر آنرا پرداخت نمی‌نماید، لطفاً وظیفه اینجانب را مشخص فرمایید.
آیت الله فاضل: بیش از اجرت المثل استحقاق ندارد. 38 - قرآنی را مدتی قبل در یکی از پارکها پیدا کردم و آنرا برداشتم، لطفاً بفرمایید تکلیف من نسبت به آن چیست؟
آیت الله فاضل: در صورتیکه از پیدا شدن صاحبش مأیوس شده، بقصد صدقه از طرف صاحبش آنرا بدهد به فقیری که نیاز به آن دارد. والله العالم. 39 - میّتی وصیت نموده که بعد از فوت او سه ختم قرآن و حج و مبلغی به مسجد کمک نمایند، آیا ورثه می‌توانند ختم قرآن را مقدم بدارند؟
آیت الله فاضل: اگر ثلث مال میّت برای انجام امور وصیّت شده کفایت کند و یا در فرض عدم کفایت ورثه اجازه دهند از بقیه مال میّت برای انجام این امور استفاده شود، وصیت نافذ است و مقدم داشتن ختم قرآن در مقام عمل مانعی ندارد، اما اگر ثلث مال میّت برای انجام این امور کافی نیست و بقیه ورثه هم اجازه استفاده از بقیه اموال میّت را نمی‌دهند، باید از میان اموری که به آنها وصیت شده، آنهایی را که واجبند مقدم داشت. مسئله دارای صورت دیگری است که فعلاً مجال ذکر آن نیست. 40 - آیا قرائت سوره‌های طویل، مثل بقره در نمازهای واجب، سبب خروج از حالت نمازگزار نمی‌شود؟ حتّی اگر هر رکعت یکساعت طول بکشد؟
آیت الله فاضل: خیر، قرائت سوره‌های طولانی موجب خروج از نماز

نمی‌شود. 41 - لطفاً نظرتان را درباره قرائت قرآنی که همراه با ریا و خودنمایی باشد بیان فرمایید؟
آیت الله فاضل: نظر به اینکه ریا عبارت است از انجام اعمال خیر و پسندیده به منظور کسب اعتبار و منزلت در نزد مردم، و این عمل مذموم، بلکه از گناهان کبیره موبقه و عظیمه است، و از طرف دیگر، تلاوت قرآن از اعمال پر فضیلت و دارای ثواب بسیار است لذا قرائت قرآن همراه با ریا و خود نمایی ظلم به نفس و باطل کردن اجر عمل است و مذمومیّت آن غیر قابل انکار است. عصمنا الله من الزلل. 42 - آیا نماز خواندن بر سجاده یا قالیچه‌هایی که بر آنها آیات قرآن نوشته شده است چه صورتی دارد، در حالی که در موقع نشستن و به سجده رفتن، آیات قرآن زیر پا قرار می‌گیرد؟
آیت الله فاضل: اگر شخص متوجه است و از روی بی اعتنایی آنرا زیر پا قرار داده، هتک حرمت قرآن است و جایز نیست. علاوه بر این، نماز هم اشکال دارد. 43 - آیا فروش قرآن به کفار و اهل کتاب جایز است یا نه؟ بخصوص، اگر بدانیم آنان قصد توهین به قرآن را ندارند، بلکه جهت مطالعه آنرا تهیّه کرده‌اند؟
آیت الله فاضل: بنابر احتیاط، فروش قرآن به غیر مسلمان جایز نیست. بله اگر امید آنرا دارد که در صورتی که قرآن را در اختیار آنها قرار دهد، هدایت و ارشاد شوند؛ در عین حال اطمینان دارد که نسبت به قرآن هتکی صورت نمی‌گیرد، این عمل مانعی ندارد. 44 - قرائت قرآن از رو در نمازهای واجب، جایز است یا خیر؟
آیت الله فاضل: اشکال ندارد، ولی بهتر است در صورت قدرت بر حفظ از حفظ بخواند. 45 - آیا اجازه می‌فرمایید از سهم امام علیه السلام قرآن خریداری شده و به هیئتهای قرآن هدیه نماییم؟
آیت الله فاضل: خیر، در مواردی که ضرورت باشد نیاز به استجازه خاص از مرجع تقلید است. 46 - قرّاء معروفی که سوره یا آیاتی از قرآن را با صورت زیبا می‌خوانند و آنرا بر روی نوار کاست یا ویدئو ضبط می‌کنند، آیا قاری می‌تواند امتیاز آن را خرید و فروش کند یا خیر؟ و آیا باید دیگران در موقع تکثیر از او اجازه بگیرند یا نه؟
آیت الله فاضل: این قبیل امور اولویت است و حق بودن آنها که قابل خرید و فروش باشد شرعاً ثابت نیست. 47 - کسی که قرآن را غلط می‌خواند، آیا امر به معروف و تذکر به او واجب است یا نه؟
آیت الله فاضل: تذکّر واجب نیست، ولی ارشاد او خوب است. 48 - شخصی قرآنی را از کسی به امانت گرفته بود و اکنون صاحب آن قرآن فوت نموده است، تکلیف این شخص چیست؟
آیت الله فاضل: باید قرآن را به ورثه متوفی بدهد. 49 - کسی که نذر

نموده است در صورت مشروف شدن به بیت الله الحرام، یک ختم قرآن در زیر ناودان طلا بجا آورد، ولی بعد از تشرف بدلیل تعمیرات، امکان قرائت در آن مکان ممکن نشد، لطفاً بفرمائید وظیفه او چیست؟
آیت الله فاضل: در صورتیکه امکان نداشته است، ساقط شده و تکلیفی ندارد و در صورتی که نذر خود را به زمان و سفر خاصی قصد نکرده باشد، سفر دیگری مشرف شد و قرائت در زیر ناودان طلا مقدور شد، قرائت را در زیر ناودان انجام دهد. 50 - کسی که قاری قرآن است و دایماً جهت قرائت او را به شهرهای مختلف دعوت می‌کنند، تکلیف نماز و روزه او چیست؟
آیت الله فاضل: در غیر وطن خود اگر قصد ده روز نکند، نماز او قصر است و نمی‌تواند روزه بگیرد. بلی اگر عمل مزبور شغل او محسوب شود و به نحو دوره گردی باشد، بطوریکه در عنوان او دوره گردی اخذ شده باشد، نماز و روزه او در سفرها تمام و صحیح است. 51 - اگر نماز گزار در حین انجام نماز بشنود که خواننده‌ای آیات سجده تلاوت می‌نماید، وظیفه او چیست؟
آیت الله فاضل: باید با اشاره سجده کند و نمازش هم صحیح است. 52 - اگر نماز خود را به سبب گوش دادن به صدای قرآن، طولانی‌تر نماید، آیا به نماز او ضرر می‌رساند یا نه؟
آیت الله فاضل: اگر برای گوش دادن به قدری ساکت بماند که نگویند نماز می‌خواند، نمازش باطل می‌شود و در غیر این صورت مانعی ندارد، ولی با حضور قلب منافات خواهد داشت و بهتر است در حال نماز متوجّه به نماز باشد. 53 - آیا قرآن خواندن در مجلس ترحیم تارک الصلوة و یا منکر الصلوة جایز است یا خیر؟
آیت الله فاضل: در مورد تارک الصلوة اشکالی ندارد. 54 - اگر به قصد خواندن قرآن با آب مسجدی وضو بگیرد و در آن مسجد نماز نخواند، آیا صحیح است یا خیر؟
آیت الله فاضل: اگر بقصد خواندن قرآن در همان مسجد، با آب آن مسجد وضو بگیرد صحیح است و نیز اگر بداند که حوض و آب آن مسجد وقف بر خصوص نمازگزاران آن مسجد نیست و عموم مردم از آب آنجا وضو می‌گیرند و وضو گرفتن مردم کاشف از اجازه عمومی باشد؛ صحیح است. 55 - شخص جنب اگر قرآن همراه داشته باشد، اشکال دارد یا نه؟
آیت الله فاضل: اگر با بدن خود آنرا لمس نکند، اشکال ندارد. 56 - آیا اصلاح کلمات یا حرکات چاپی و یا رسم الخط قرآن که غلط نوشته شده باشد جایز است یا خیر؟
آیت الله فاضل: اشکالی ندارد. بلکه گاهی لازم است، ولی اگر قرآن وقف باشد اجازه متولی وقف لازم است. و نیز اگر ملک غیر است، رضای مالک

لازم است. 57 - در بعضی از شهرستانها رسم است که هنگام تلاوت قرآن توسط قاری در مجالس ترحیم، افراد شرکت کننده با صدای بلند به بازماندگان تسلیت می‌گویند، همچنین بازماندگان جواب آنان را می‌دهند، آیا این عمل جایز است؟ لطفاً حکم آنرا بیان فرمایید.
آیت الله فاضل: عمل مزبور جایز است ولی بهتر است هنگام تلاوت قرآن استماع به قرآن کنند و اگر این عمل بی‌احترامی باشد خلاف احتیاط است.
58 - اگر بصورت غیر عمد، قرآن از دست انسان به زمین بیفتد؛ وظیفه ما چیست؟ آیا کفاره لازم است یا نه؟
آیت الله فاضل: وظیفه خاصی ندارد و کفاره نیز ندارد. 59 - اگر میّت وصی را ملزم به یک ختم قرآن نموده باشد و او کسی را جهت تلاوت اجیر نماید و اجیر قرآن را ختم کند و وصی از پرداخت اجرت خودداری نماید، آیا بوصیت میّت عمل شده یا خیر؟ در صورت نپرداختن ثوابی به میّت می‌رسد یا نه؟
آیت الله فاضل: به وصیت عمل شده، ولی وصی ضامن اجرت است. 60 - اگر کسی معتقد باشد که معانی قرآن بر قلب مبارک پیامبر نازل شده است و آن حضرت با این کلمات آن معانی را بیان فرموده‌اند و کلمات فعلی صادر از ناحیه پیامبر است نه خداوند، آیا این اعتقاد موجب ارتداد صاحب آن می‌شود یا نه؟ وظیفه ما در مقابل چنین شخصی چیست؟
آیت الله فاضل: چنین اعتقادی موجب ارتداد نمی‌شود، هرچند بر خلاف واقع و باطل است و وظیفه ما ارشاد و هدایت چنین شخص گمراه منحرفی است. 61 - گاو شیرده‌ای مقداری قرآن را بلعیده است، لطفاً بفرمایید وظیفه صاحب آن گاو چیست به خصوص در صورتی که ذبح آن موجب خسارت و ضرر زیاد بر صاحب گاو شود؟
آیت الله فاضل: حکم این سؤال در ضمن سؤال 30 بیان شد. 62 - دانش آموزانی که در کلاسهای قرآن در مدرسه شرکت می‌کنند اما وضوی آنان تمام شرایط را دارا نیست، لطفاً بفرمایید مسّ قرآن توسط آنان چه حکمی دارد، وظیفه مربیان آن چیست؟
آیت الله فاضل: فی نفسه اشکال ندارد ولکن اگر عرفاً بی احترامی تلقی شود معلم آنان، دستور رعایت نمودن و یا وضو گرفتن بدهد و اگر مس نمودن آنان هتک باشد، لازم است آنها را از مس نمودن منع کند. 63 - کسانی که اسماء جلاله یا آیاتی از قرآن را بر روی بدن خود خالکوبی نموده‌اند، لطفاً بفرمایید تکلیف این افراد نسبت به طهارت و جنابت و مسّ بدن خود، بدون وضو چیست؟
آیت الله فاضل: اگر آیات قرآن را بر روی بدن خود خالکوبی نموده مسّ آن قسمت جایز نیست و برای وضو و غسل، واجب است آیات را محو نماید، و یا اگر محو کردن ممکن نیست، آب را بر بدن جاری کند و به نحو

ارتماس وضو و غسل را انجام دهد؛ بلکه بعید نیست که قبل از محدث شدن، لازم باشد آیات را محو کند و نیز اگر جنب باشد برای غسل کردن، مسّ اسماء جلاله حرام است و اگر ممکن است باید آنها را محو کند، یا غسل به نحو ارتماس و جاری کردن آب انجام دهد و نیز لازم است بعد از محدث شدن، فوراً غسل یا وضو بگیرد. بلی اگر خالکوبی زیر پوست باشد و مس آن هتک نباشد مانعی ندارد. 64 - لطفاً بفرمایید گرفتن اجرت در مقابل تعلیم قرآن جایز است یا نه؟
آیت الله فاضل: اشکالی ندارد. 65 - آیا خادم مسجد می‌تواند به بهانه مزاحمت کلاسهای قرآن برای او، از تشکیل این کلاسها جلوگیری نماید؟
آیت الله فاضل: اگر در عقد اجاره با متولی شرط نکرده باشد که در اوقات خاص که اوقات استراحت او است، جلسه‌ای در مسجد تشکیل نشود، حق جلوگیری ندارد. 66 - آیا قبول هدایا از قبیل قرآن از حکام و سلاطین جائر مانند (فهد) جایز است یا خیر؟
آیت الله فاضل: قرآن مانعی ندارد. 67 - تزیین قرآن به اشیاء گرانقیمت به نحوی که باعث محبوس ماندن قرآن جهت محافظت گردد چه حکمی دارد؟ (مانند تزیین به طلا و سنگهای قیمتی و کارهای هنری روی قرآن به نحوی که موجب حبس گردد؟)
آیت الله فاضل: فی نفسه مانعی ندارد ولی مناسب نیست کاری انجام داد که قرآن حبس شود. مگر اینکه عنوان خاصی پیدا کند. 68 - اخیراً مشاهده شده که قرآنهای با قطعه‌های بسیار کوچک جهت جا کلیدی یا آویزان کردن زیر آینه اتومبیل مورد استفاده قرار می‌گیرد، لطفاً حکم این عمل را بیان فرمایید؟
آیت الله فاضل: جهت تبرک و حرز قرار دادن مانعی ندارد ولکن لازم است شؤون و احترام قرآن حفظ شود. 69 - همراه داشتن قرآن یا قسمتی از آن در توالت چه حکمی دارد؟ لطفاً انجام این عمل به صورت عمد و یا غیر عمد را بیان فرمایید.
آیت الله فاضل: مطلقاً مانعی ندارد ولکن بهتر است همراه نداشته باشد. 70 - تفسیر و تأویل آیات قرآن، بدون اینکه مستندی از آیات و روایات معصومین علیهم السلام داشته باشد. آیا تفسیر به رأی محسوب می‌گردد یا خیر؟
آیت الله فاضل: در صورتی که خلاف ظاهر نباشد، تفسیر به رأی نیست. 71 - تخریب ابنیه و مکانهایی که بر روی آنها آیات قرآن نوشته یا حک شده است (به قصد تعمیر) چه حکمی دارد؟ در صورت تخریب با خاک و باقیمانده آنها به چه نحو عمل شود؟
آیت الله فاضل: در صورت لزوم تعمیر و بازسازی، تخریب مانعی ندارد و خاک و باقیمانده آنها را جایی بریزند که بی‌احترامی نشود یا در آب روان

بریزند، یا دفن کنند یا در بیابان دور دست بریزند. 72 - شخصی نذر کرده مقداری قرآن تلاوت نماید، آیا در ادای این نذر هنگام خواندن باید کلمات تلفظ شود؟ آیا خواندن بانگاه و گذراندن معانی در قلب بدون تلفظ به زبان، مجزی است یا خیر؟
آیت الله فاضل: باید به نحوی بخواند که صدای آن را خودش بشنود و جوهره صدا ظاهر شود و خطور به قلب کافی نیست. 73 - اگر کسی در نماز بعد از حمد، سوره‌ای را شروع کرد و متوجه شد که بعضی آیات آنرا فراموش کرده است وظیفه او چیست؟
آیت الله فاضل: باید سوره دیگر بخواند. 74 - اگر شخصی قرآنی را به دیگری اهداء نماید و در موقع اهداء شرط نماید که هر روز مقداری قرآن تلاوت کند، آیا برگیرنده هدیه قبول شرط لازم است؟ اگر بعد از گرفتن هدیه به شرط عمل نکند چه حکمی دارد؟
آیت الله فاضل: می‌تواند هدیه را قبول نکند، ولی اگر قبول کرد باید به شرط عمل کند و در صورتی که دهنده به قصد قربت هدیه نکرده باشد، چنانچه گیرنده به شرط عمل نکرد، دهنده می‌تواند رجوع کند و هدیه‌اش را پس بگیرد مگر اینکه هدیه به ذی رحم باشد یا هدیه گیرنده قرآن را از ملک خود خارج کرده باشد که در این دو صورت محلی برای رجوع نیست. والله العالم.

احکام قرآنی بانوان در استفتائات از حضرت آیت الله فاضل لنکرانی (قدس سره)
1 - شنیدن صدای قرآن زن نامحرمی که مرد او را نمی‌شناسد و قصد ریبه ندارد جایز است یا خیر؟
آیت الله فاضل: شنیدن و گوش دادن در صورتی که ریبه و به قصد التذاذ جنسی نباشد، مانعی ندارد. 2 - آیا مرد می‌تواند مهریه همسر خود را فقط یک جلد کلام الله مجید قرار دهد؟
آیت الله فاضل: بلی می‌تواند، ولی مقدار قیمت و ارزش آن را مشخص نماید. 3 - آیا زوج می‌تواند مهریه همسر خود را آموزش تلاوت قرآن قرار دهد و در صورت مثبت بودن، اگر مرد تلاش خود را انجام داد ولی زن به جهت کُند ذهن بودن یا کمبود استعداد، نتوانست یاد بگیرد، وظیفه زوج چیست؟
آیت الله فاضل: بلی می‌تواند مهریه را آموزش قرآن قرار دهد و در فرض سوال بهر مقدار که یاد گرفته ولو چند سوره کوچک باشد کفایت می‌کند، در صورتی که بیشتر از آن امکان نداشته باشد. 4 - زنی در حال تلاوت قرآن است و از طرفی شوهر تقاضای مقاربت دارد، آیا بر زن لازم است تلاوت را ترک کرده و تقاضای همسر را اجابت نماید یا خیر؟
آیت الله فاضل: بلی لازم است. 5 - آیا زن می‌تواند در موقع اجراء عقد نکاح با شوهر شرط کند که در امر تدریس کماکان ادامه بدهد و در جلسات مختلف شرکت کند یا نه؟
آیت الله فاضل: مانعی ندارد. 6 - زن ناشزه اگر قرآن تلاوت نماید، تلاوت او چه صورتی دارد؟
آیت الله فاضل: تلاوت او علی ای حال خوب و مستحب است. 7 - آیا زن در ایام استحاضه می‌تواند قرآن تلاوت نماید و میزان آن چقدر است؟
آیت الله فاضل: بلی می‌تواند و محدودیتی ندارد و لکن اگر می‌خواهد سوره‌هایی که سجده واجب دارد بخواند باید غسلهای واجب بر استحاضه را انجام دهد. 8 - اگر زنی بوسیله خوردن قرص از حیض خود جلوگیری نماید، آیا می‌تواند با آن حال قرآن بخواند یا خیر؟
آیت الله فاضل: بلی می‌تواند. 9 - در شنیدن صدای قرآن زن نامحرم با صوت، آیا بلوغ یا عدم بلوغ نامحرم در حکم تاثیر دارد یا نه؟
آیت الله فاضل: گوش دادن به صدای زن نامحرم چنانچه با ریبه و قصد التذاذ جنسی نباشد، اشکالی ندارد و فرقی بین بالغ و غیر بالغ نیست.
احکام قرآنی بانوان

1 - مستحاضه قلیله اگر بخواهد غیر از نماز کاری انجام دهد که شرط آن وضو داشتن است مثلاً بخواهد جایی از بدن خود را به خط قرآن برساند بنابر احتیاط واجب، باید وضو بگیرد. زیرا وضویی که برای نماز گرفته کافی نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 428) 2 - اگر مستحاضه، غسلهای واجب خود را بجا آورده باشد، رفتن به مسجد و توقف در آن و خواندن سوره‌ای که سجده واجب دارد و نزدیکی شوهر با او حلال می‌شود، اگر چه کارهای دیگری را که برای نماز واجب است، مثل وضو و عوض کردن پنبه و دستمال را انجام نداده باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 429) 3 - اگر زن در استحاضه کثیره یا متوسطه بخواهد پیش از وقت نماز جایی از بدن خود را به خط قرآن برساند، باید غسل کند و وضو هم بگیرد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 430) 4 - خواندن و همراه داشتن قرآن و رساندن جایی از بدن به حاشیه و ما بین خطهای قرآن و نیز خضاب کردن به حنا و مانند آن برای حایض مکروه است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 477) 5 - توقف در مسجد و رفتن در مسجدالحرام و مسجد پیامبر (صلی الله علیه وآله) و رساندن جایی از بدن به خط قرآن و کارهای دیگری که بر حایض حرام است، بر نفساء هم حرام است و آنچه بر حایض واجب و مستحب و مکروه است، بر نفساء هم واجب و مستحب و مکروه می‌باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 513) 6 - برای کسی که بعد از مس میّت غسل نکرده است توقف در مسجد و جماع و خواندن سوره‌هایی که سجده واجب دارد مانعی ندارد، ولی برای نماز و مانند آن باید غسل کند و وضو بگیرد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی) 7 - زنی که در حال استحاضه است، اگر غسلهایی را که بر او واجب است انجام داده باشد می‌تواند هر یک از سوره‌های عزائم را بخواند. (کتاب حریم نور، ص 16) 8 - خواندن آیه‌ها و کلمه‌ها و حتی یک حرف از سوره‌های عزائم برای کسی که در حال جنابت است و زنی که در عادت ماهانه و یا در حالت نفاس می‌باشد حرام است. (کتاب حریم نور، ص 16)

آیت الله بهجت

احکام عملی قرآن
1 - نجس کردن خط و ورق قرآن حرام است و اگر نجس شود باید فورا آن را آب بکشند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 139)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 2 - اگر جلد قرآن نجس شود باید آن را آب بکشند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 140)

آیت الله بهجت: اگر جلد قرآن نجس شود، در صورتی که بی احترامی بقرآن باشد، باید آن را آب بکشند. 3 - گذاشتن قرآن روی عین نجس، مانند خون و مردار اگر چه آن عین نجس، خشک باشد حرام است، و برداشتن قرآن از روی آن واجب می‌باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 141)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 4 - نوشتن قرآن با مرکب نجس، اگر چه یک حرف باشد حرام است. و اگر نوشته شود باید آن را آب بکشند، یا بواسطه تراشیدن و مانند آن کاری کنند که از بین برود و اگر چنانچه از بین نمی‌رود باید آن را آب بکشند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله142)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 5 - باید از دادن قرآن به کافر خودداری کنند، و اگر قرآن در دست اوست در صورت امکان از او بگیرند، ولی چنانچه مقصود از دادن قرآن و یا داشتن قرآن، تحقیق و مطالعه در دین باشد و نیز انسان بداند که کافر با دست تر قرآن را لمس نمی‌کند اشکالی ندارد (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 143)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 6 - اگر ورق قرآن یا چیزی که احترام آن لازم است - مثل کاغذی که اسم خدا یا پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم یا امام علیه السلام بر آن نوشته شده - در مستراح بیفتد بیرون آوردن و یا آب کشیدن آن اگر چه خرج داشته باشد واجب است، و اگر بیرون آوردن آن ممکن نباشد بنابر احتیاط واجب به آن مستراح نروند تا یقین کنند آن ورق پوسیده است. و نیز اگر تربت سیدالشهداء علیه السلام در مستراح بیفتد و بیرون آوردن آن ممکن نباشد،

باید تا وقتی که یقین نکرده‌اند که بکلی از بین رفته به آن مستراح نروند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 144)

آیت الله بهجت: بر کسی که آنرا انداخته واجب است و اگر او این کار را نکرده یا نتوانست انجام دهد، بر دیگران واجب می‌شود و خرج آن از بیت المال داده می‌شود. 7 - استعمال بادگیر قلیان و غلاف شمشیر و کارد و قاب قرآن اگر از طلا یا نقره باشد، اشکال ندارد و همچنین عطردان و سرمه دان و مثل اینها. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 235)

آیت الله بهجت: خالی از اشکال نیست، بلکه اظهر در عطردان و سرمه دان منع است. 8 - برای شش چیز وضو گرفتن واجب است:
اول: برای نمازهای واجب، غیر از نماز میت.
دوم: برای سجده و تشهد فراموش شده، اگر بین آنها و نماز حدثی از او سرزده مثلا بول کرده باشد.
سوم: برای طواف واجب خانه کعبه.
چهارم: اگر نذر یا عهد کرده یا قسم خورده باشد که وضو بگیرد.
پنجم: اگر نذر کرده باشد که جایی از بدن خود را به خط قرآن برساند.
ششم: برای آب کشیدن قرآنی که نجس شده یا بیرون آوردن آن از مستراح و مانند آن، در صورتی که مجبور باشد، دست یا جای دیگر بدن خود را به خط قرآن برساند. ولی چنانکه معطل شدن به مقدار وضو، بی احترامی به قرآن باشد باید بدون اینکه وضو بگیرد، قرآن را از مستراح و مانند آن بیرون آورد یا اگر نجس شده آب بکشد و تا ممکن است از دست گذاشتن به خط قرآن خودداری کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 318)

آیت الله بهجت: در صورت پنجم و ششم، بنابر احتیاط واجب، اسم پیغمبر و ائمه طاهرین و حضرت زهراء (س) هم مثل قرآن است. 9 - مس نمودن خط قرآن، یعنی رساندن جایی از بدن به خط قرآن برای کسی که وضو ندارد، حرام است. ولی اگر آن را به زبان فارسی یا به زبان دیگر ترجمه کنند مس آن اشکال ندارد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 319)

آیت الله بهجت: اظهر عدم منع است ولو کوتاه باشد. 10 - جلوگیری بچه و دیوانه از مس خط قرآن واجب نیست، ولی اگر مس نمودن آنان بی احترامی به قرآن باشد، باید از آنان جلوگیری کنند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله320)

آیت الله بهجت: حرام است واحتیاط واجب آن است که اسم پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم و امام و حضرت زهراء (س) را هم مس ننماید. 11 - مستحب است انسان برای نماز میت و زیارت اهل قبور و رفتن به مسجد و حرم امامان علیهم السلام وضو بگیرد، و همچنین برای همراه داشتن قرآن و خواندن و نوشتن آن و نیز کسی که وضو دارد دوباره وضو بگیرد، و اگر برای یکی از این کارها وضو بگیرد، هر کاری را که باید با وضو انجام داد، می‌تواند به جا آورد، مثلا می‌تواند با آن وضو نماز بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 324)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 12 - پنج چیز بر مجنب حرام است:
اول: رساندن جایی از بدن به خط قرآن یا به اسم خدا، و اسامی مبارکه پیامبران و امامان علیهم السلام که بنابر احتیاط واجب حکم اسم خدا را دارد.
دوم: رفتن در مسجد الحرام و مسجد پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم اگر چه از یک در داخل و از در دیگر خارج شود.
سوم: توقف در مساجد دیگر، ولی اگر از یک در داخل و از در دیگر خارج شود، یا برای برداشتن چیزی برود مانعی ندارد. و احتیاط واجب آن است که در حرم امامان هم توقف نکند، اگر چه اولی آن است که حکم مسجد الحرام و مسجد پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم را در حرم امام علیه السلام رعایت نماید.
چهارم: گذاشتن چیزی در مسجد.
پنجم: خواندن سوره‌ای که سجده واجب دارد و آن چهار سوره است.
اول: سوره سی و دوم قرآن ((الم تنزیل)).
دوم: سوره چهل و یکم ((حم سجده)).
سوم: سوره پنجاه و سوم ((والنجم))
چهارم: سوره نود و ششم ((اقرأ)).
و اگر یک حرف از این چهار سوره را هم بخواند حرام است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 356)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 13 - نه چیز بر مجنب مکروه است:
اول و دوم: خوردن و آشامیدن، ولی اگر وضو بگیرد مکروه نیست.
سوم: خواندن بیشتر از هفت آیه از سوره‌هایی که سجده واجب ندارد.
چهارم: رساندن جایی از بدن به جلد و حاشیه و بین خطهای قرآن.
پنجم: همراه داشتن قرآن.

ششم: خوابیدن، ولی اگر وضو بگیرد یا بواسطه نداشتن آب، بدل از غسل، تیمم کند، مکروه نیست.
هفتم: خضاب کردن به حنا و مانند آن.
هشتم: مالیدن روغن به بدن.
نهم: جماع کردن، بعد از آن که محتلم شده، یعنی در خواب منی از او بیرون آمده است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 357)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 14 - غسل جنابت به خودی خود مستحب است و برای خواندن نماز واجب و نماز آن واجب می‌شود. ولی برای نماز میت و سجده شکر و سجده‌های واجب قرآن، غسل جنابت لازم نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 358)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 15 - کسی که جنب است اگر بر جایی از بدن او آیه قرآن یا اسم خداوند متعال نوشته شد باشد، حرام است دست به آن نوشته بگذارد، و اگر بخواهد غسل کند باید آب را طوری به بدن برساند که دست او به نوشته نرسد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله391)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 16 - برای کسی که بعد از مس میت غسل نکرده است، توقف در مسجد و جماع و خواندن سوره‌های که سجده واجب دارد مانعی ندارد، ولی برای نماز و مانند آن باید غسل کند و وضو هم بگیرد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 532)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 17 - مستحب است برای راحت شدن محتضر بر بالین او سوره مبارکه یس، و الصافات و احزاب و آیة الکرسی و آیه پنجاه و چهارم از سوره اعراف یعنی آیه ((ان ربکم الله الذی خلق السماوات)) و سه آیه آخر سوره بقره، بلکه هر چه از قرآن ممکن است بخوانند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 539)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 18 - مستحب است کسی که میّت را در قبر می‌گذارد با طهارت و سر برهنه و پا برهنه باشد و از طرف پای میت از قبر بیرون بیاید، و غیر از خویشان میّت، کسانی که حاضرند، با پشت دست خاک بر قبر بریزند و بگویند: ((اِنّا لله واِنّا اِلَیْهِ راجِعوُن)) اگر میت زن است کسی که با او محرم می‌باشد او را در قبر بگذارد و اگر محرمی نباشد خویشانش او را در قبر بگذارند. (رساله

آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 628)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 19 - مستحب است قبر را مربع یا مربع مستطیل بسازند و به اندازه چهار انگشت از زمین بلند کنند و نشانه‌ای روی آن بگذارند که اشتباه نشود و روی قبر آب بپاشند، و بعد از پاشیدن آب کسانی که حاضرند، دستها را بر قبر بگذارند و انگشتها را باز کرده در خاک فرو برند و هفت مرتبه سوره مبارکه ((اِنّا اَنْزَلْناه)) بخوانند و برای میّت طلب آمرزش کنند و این دعا را بخوانند:
((اَللّهُمَّ جافِ الاَْرْضَ عَنْ جَنْبَیْهِ وَاصْعَدْ اِلَیکْ روُحَهُ وَلَقِّهِ مِنکَ رِضْواناً وَاَسْکِنْ قَبْرَهُ مِنْ رَحْمَتِکَ ما تُغْنِیهِ بِهِ عَنْ رَحْمَةِ مَنْ سِواکَ.)) (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 629)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 20 - مستحب است انسان در مرگ خویشان، مخصوصاً در مرگ فرزند صبر کند و هر وقت میّت را یاد می‌کند: «اِنّا لله وَاِنّا اِلَیْهِ راجِعُونَ» بگوید، و برای میّت قرآن بخواند و سر قبر پدر و مادر از خداوند حاجت بخواهد و قبر را محکم بسازد که زود خراب نشود. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 632)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 21 - گفتن «الله اکبر» در اول هر نماز، واجب و رکن است و باید حرف الله و حروف اکبر و دو کلمه «الله» و «اکبر» را پشت سرهم بگوید و نیز باید این دو کلمه به عربی صحیح گفته شود و اگر به عربی غلط بگوید یا مثلاً ترجمه آن را به فارسی بگوید صحیح نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 970)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 22 - اگر انسان بخواهد «الله اکبر» را به چیزی که بعد از آن می‌خواند مثلاً به بسم الله الرّحمن الرّحیم بچسباند بهتر است حرف "ر" اکبر را پیش بدهد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 972)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 23 - اگر وقت نماز تنگ باشد یا انسان ناچار شود که سوره را نخواند مثلاً بترسد که اگر سوره را بخواند دزد یا درنده یا چیز دیگری به او صدمه بزنند، نباید سوره را بخواند و اگر در کاری عجله داشته باشد می‌تواند سوره را نخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1000)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 24 - اگر عمداً سوره را پیش از حمد بخواند، نمازش باطل است و اگر اشتباهاً سوره را پیش از حمد بخواند و در بین آن یادش بیاید باید سوره را رها کند و بعد از خواندن حمد، سوره را از اوّل بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1001)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 25 - اگر حمد و سوره یا یکی از آنها را فراموش کند و بعد از رسیدن به رکوع بفهمد، نمازش صحیح است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1002)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 26 - اگر در نماز، یکی از چهار سوره‌ای را که آیه سجده دارد عمدا بخواند، نمازش باطل است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1004)

آیت الله بهجت: بنابر احتیاط، نمازش باطل است. 27 - اگر اشتباها مشغول خواندن سوره‌ای شود که سجده واجب دارد، چنانچه پیش از رسیدن به آیه سجده بفهمد، باید آن سوره را رها کند و سوره دیگر بخواند و اگر بعد از خواندن آیه سجده بفهمد باید در بین نماز، بنابر احتیاط با اشاره، سجده آنرا بجا آورد و به همان سوره که خوانده اکتفا نماید. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1005)

آیت الله بهجت: بعد از نماز، باید سجده آنرا بجا آورد. 28 - اگر در نماز آیه سجده را بشنود و با اشاره سجده کند، نمازش صحیح است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1006)

آیت الله بهجت: بنابر احتیاط، به سجده اشاره نماید و بعد از نماز سجده آنرا بجا آورد. 29 - اگر بعد از حمد مشغول خواندن سوره ((قل هو الله احد)) یا سوره ((قل یا أیها الکافرون)) شود نمی‌تواند آن را رها کند و سوره دیگر بخواند، ولی در نماز جمعه و نماز ظهر روز جمعه، اگر از روی فراموشی، به جای سوره جمعه و منافقین؛ یکی از این دو سوره را بخواند تا به نصف نرسیده می‌تواند آن را رها کند و سوره جمعه و منافقین را بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1009)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 30 - اگر در نماز جمعه یا نماز ظهر روز جمعه، عمداً سوره ((قل هو الله احد)) یا سوره ((قل یا أیها الکافرون)) بخواند؛ اگرچه به نصف نرسیده باشد بنابر احتیاط

واجب، نمی‌تواند آن را رها کند و سوره جمعه و منافقین را بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1010)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 31 - اگر در نماز، غیر سوره ((قل هو الله احد)) و ((قل یا أیها الکافرون)) سوره دیگری بخواند تا به نصف نرسیده می‌تواند رها کند و سوره دیگری بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1011)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 32 - اگر در نماز مقداری از سوره را فراموش کند یا از روی ناچاری مثلاً به واسطه تنگی وقت یا جهت دیگر، نشود آن را تمام کند، آن سوره را رها کند و سوره دیگری بخواند، اگرچه از نصف گذشته باشد یا سوره‌ای را که می‌خوانده ((قل هوالله احد)) یا ((قل یا أیها الکافرون)) باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1012)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 33 - اگر کسی در خواندن حمد و سوره، بیشتر از معمول صدایش را بلند کند مثل آنکه آنها را با فریاد بخواند، نمازش باطل است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1017)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 34 - اگر یکی از کلمات حمد یا سوره را نداند یا عمدا آنرا نگوید یا به جای حرفی حرف دیگر بگوید مثلا به جای "ض"، "ظ" بگوید یا جایی که باید بدون زیر و زبر خوانده شود زیر و زبر بدهد یا تشدید را نگوید، نماز او باطل است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1021)

آیت الله بهجت: اگر موافق هیچکدام از قرائتهای هفتگانه نباشد، بنابر احتیاط باطل است. 35 - اگر زیر و زبر کلمه‌ای را نداند باید یاد بگیرد، ولی اگر کلمه‌ای را که وقف کردن آخر آن جایز است همیشه وقف کند، یاد گرفتن زیر و زبر آن لازم نیست و نیز اگر نداند مثلا کلمه‌ای به ((س)) است یا به ((ص)) باید یاد بگیرد و چنانچه دو جور یا بیشتر بخواند مثل آنکه در ((اهدنا الصراط المستقم)) مستقیم را یک مرتبه با سین و یک مرتبه با صاد بخواند، نمازش باطل است. مگر آنکه هر دو جور قرائت شده باشد و به امید رسیدن به واقع، بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1023)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 36 - اگر در کلمه‌ای واو باشد و حرف قبل از واو در آن کلمه پیش داشته باشد و حرف بعد از واو در آن کلمه همزه "ء" باشد مثل کلمه سوء، بهتر است آن واو را مدّ بدهد یعنی آن را بکشد و همچنین اگر در کلمه‌ای الف باشد و حرف قبل از الف در آن کلمه زبر داشته باشد و حرف بعد از الف در آن کلمه همزه باشد مثل جاء، بهتر است الف آن را بکشد و نیز اگر در کلمه‌ای "ی" باشد و حرف قبل از "ی" در آن کلمه زَبَر داشته باشد و حرف بعد از "ی" در آن کلمه همزه باشد مثل جیء، بهتر آن است "ی" را با مدّ بخواند و اگر بعد از این واو و الف و "ی" به جای همزه "ء" حرفی باشد که ساکن است یعنی زیر و زَبَر و پیش ندارد باز هم بهتر آن است که این سه حرف را با مدّ بخواند مثلاً در ((ولا الضّالّین)) که بعد از الف حرف لام ساکن است بهتر آن است که الف آن را با مدّ بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1023)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 37 - اقوی این است که لازم نیست در نماز وقف به حرکت و وصل به سکون را مراعات نماید و معنی وقف به حرکت آن است که زیر یا زبر یا پیش آخر کلمه‌ای را بگوید و بین آن کلمه و کلمه بعدش فاصله دهد مثل بگوید الرحمن الرحیم و میم الرحیم را زیر بدهد و بعد قدری فاصله دهد و بگوید مالک یوم الدین، و معنی وصل به سکون این است که زیر یا زبر یا پیش کلمه‌ای را نگوید و آن کلمه را به کلمه بعد بچسباند مثل آنکه بگوید الرحمن الرحیم و میم الرحیم را زیر ندهد و فورا مالک یوم الدین را بگوید. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1025)

آیت الله بهجت: احتیاط در آن است که در نماز عمدا و بدون عذر، وقف به حرکت و وصل به سکو ننماید. 38 - هر گاه شک کند که آیه یا کلمه‌ای را درست گفته یا نه اگر به چیزی که بعد از آن است مشغول نشده، باید آن آیه یا کلمه را به طور صحیح بگوید و اگر به چیزی که بعد از آن مشغول شده چنانچه آن چیز رکن باشد مثل آنکه در رکوع شک کند که فلان کلمه از سوره را درست گفته یا نه، باید به شک خود اعتنا نکند و اگر رکن نباشد مثلا موقع گفتن ((الله الصمد)) شک کند که ((قل هو الله احد)) را درست گفته یا نه، باز هم می‌تواند به شک خود اعتنا نکند. ولی اگر احتیاطا آن آیه یا کلمه را به طور صحیح بگوید اشکال ندارد و اگر چند مرتبه هم شک کند، می‌تواند چند بار بگوید اما اگر به وسواس برسد و باز هم بگوید بنابر احتیاط واجب باید نمازش را دوباره بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1037)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 39 - مستحب است در رکعت اول پیش از خواندن حمد بگوید: ((اعوذ بالله من الشیطان الرجیم))، و در رکعت اول و دوم نماز ظهر و عصر برای غیر امام جماعت ((بسم الله)) را بلند نگوید و حمد و سوره را شمرده بخواند و در آخر هر آیه وقف کند، یعنی آنرا به آیه بعد نچسباند و در حال خواندن حمد و سوره به معنای آیه توجه داشته باشد. اگر نماز را به جماعت می‌خواند بعد از تمام شدن حمد امام و اگر فرادی می‌خواند، بعد از آنکه حمد خودش تمام شد، بگوید:
((الحمدلله رب العالمین)) و بعد از خواندن سوره ((قل هو الله أحد)) یک یا دو یا سه مرتبه ((کذلک الله ربی)) یا سه مرتبه ((کذلک الله ربنا)) بگوید و بعد از خواندن سوره کمی صبر کند، بعد تکبیر پیش از رکوع را بگوید یا قنوت را بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1038)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 40 - مستحب است در تمام نمازها در رکعت اول سوره ((انا انزلناه)) و در رکعت دوم سوره ((قل هو الله احد)) را بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1039)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 41 - مکروه است انسان در تمام نمازهای یک شبانه روز سوره ((قل هوالله احد)) را نخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1040)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 42 - در نماز، خواندن سوره ((قل هو الله احد)) به یک نفس، مکروه است. چنانکه خواندن مد هم با یک نفس، مکروه است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1041)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 43 - سوره‌ای را که در رکعت اول خوانده، مکروه است که در رکعت دوم بخواند ولی اگر سوره ((قل هو الله احد)) را در هر دو رکعت بخواند، مکروه نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1042)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 44 - قرآن خواندن در سجده مکروه است. و نیز مکروه است برای برطرف کردن گرد و غبار، جای سجده را فوت کند. و اگر در اثر فوت کردن دو حرف از

دهان بیرون آید نماز باطل است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1113)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 45 - در چهار سوره از قرآن مجید آیه سجده است. در سوره‌های - والنجم"53" - اقرأ "96- تنزیل "32" - حم سجده "41" - و هر گاه انسان آیه سجده را بخواند یا گوش کند باید فورا به سجده رود، و اگر فراموش کرد، هر زمان یادش آید سجده واجب است و اگر گوش ندهد، بلکه آیه سجده به گوشش بخورد، بنابر احتیاط واجب باید سجده کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1114)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 46 - اگر انسان موقعی که آیه سجده را می‌خواند، از دیگری هم بشنود باید دو سجده انجام دهد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1115)

آیت الله بهجت: اگر به گوشش خورد، یک سجده کافی است. اگر چه احتیاط، در دو سجده است. 47 - در غیر نماز اگر در حال سجده آیه سجده را بخواند یا به آن گوش بدهد، باید سر از سجده بردارد و دوباره سجده کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1116)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 48 - اگر آیه سجده را از رادیو، تلویزیون یا ضبط صوت بشنود باید سجده کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1117)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 49 - بنابر احتیاط واجب در سجده واجب قرآن، نمی‌شود بر چیزهای خوراکی و پوشاکی سجده کرد. ولی سایر شرایطی که در سجده نماز لازم است در این سجده واجب نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1118)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 50 - در سجده واجب قرآن باید طوری عمل کند که بگویند سجده کرده یعنی نیت و صورت ظاهری سجده کفایت می‌کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1119)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 51 - هر گاه در سجده قرآن پیشانی را بقصد سجده به زمین بگذارد، اگر چه ذکر نگوید

کافی است و گفتن ذکر مستحب است و بهتر است بگوید: ((لا اله الا الله حقاً حقاً، لا اله الا الله ایماناً و تصدیقاً، لا اله الا الله عبودیةً ورقاً سجدت لک یارب تعبداً و رقاً، لا مستنکفاً و لا مستکبراً بل انا عبدٌ ذلیلٌ ضعیفٌ خائفٌ مستجیرٌ. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1120)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 52 - سجده واجب قرآن، تکبیرة الاحرام، تشهد و سلام ندارد لیکن احتیاط واجب آن است که پس از سر برداشتن از سجده، تکبیر بگوید. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1121)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 53 - مستحب است انسان بعد از نماز مقداری مشغول تعقیب یعنی خواندن ذکر و دعا و قرآن شود و بهتر است پیش از آنکه از جای خود حرکت کند و وضو و غسل و تیمّم او باطل شود، رو به قبله تعقیب را بخواند و لازم نیست تعقیب به عربی باشد؛ ولی بهتر است چیزهایی را که در کتابهای دعا دستور داده‌اند بخواند و از تعقیبهائی که خیلی سفارش شده است، تسبیح حضرت زهرا (سلام الله علیها) است که باید به این ترتیب گفته شود: 34 مرتبه الله اکبر، 33 مرتبه الحمد لله، 33 مرتبه سبحان الله. و می‌شود سبحان الله را پیش از الحمد لله گفت ولی بهتر است بعد از الحمد لله گفته شود. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1144)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 54 - خواندن قرآن در نماز، غیر از چهار سوره‌ای که سجده واجب دارد و در احکام جنابت گفته شد و نیز دعا کردن در نماز، اشکال ندارد، ولی احتیاط واجب این است که به عربی باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1157)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 55 - در نماز، اگر در بین خواندن آیه‌ای شک کند که آیه پیش از آنرا خوانده یا نه و یا وقتی آخر آیه را می‌خواند شک کند که اول آنرا خوانده یا نه باید به شک خود اعتنا نکند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1191)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 56 - قرآن، انگشتر و شمشیر میت و لباسی را که پوشیده یا برای پوشیدن گرفته و دوخته است، اگر چه نپوشیده باشد، مال پسر بزرگتر است. و اگر میت از آن چهار چیز، بیشتر از یکی دارد مثلا دو قرآن یا دو انگشتر دارد، چنانچه

مورد استعمال است یا برای استعمال مهیا شده، مال پسر بزرگتر است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 2855)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 57 - اگر پسر بزرگ میت بیش از یکی باشد مثلا از دو زن او در یک وقت دو پسر به دنیا آمده باشد. باید لباس و قرآن و انگشتر و شمشیر میت را به طور مساوی بین خودشان قسمت کنند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 2856)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 58- اگر معروف یا منکر از اموری باشد که شارع مقدس به آن اهمیت زیاد می‌دهد مثل اصول دین یا مذهب و حفظ قرآن مجید و حفظ عقاید مسلمانان یا احکام ضروریه، باید ملاحظه اهمیت شود، و مجرد ضرر، موجب واجب نبودن نمی‌شود، پس اگر توقف ضروریه اسلام بر بذل جان و مال، واجب است بذل آن. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 2867)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد.

احکام متفرقه قرآنی

1 - کسی که در تنگی وقت نماز، باید تیمم کند اگر به قصد قربت یا برای کار مستحبی مثل خواندن قرآن وضو بگیرد صحیح است و اگر برای خواندن آن نماز وضو بگیرد باطل است. (رساله آیت الله بهجت - مساله 275) 2 - مکروه است در نماز صورت را کمی بطرف راست یا چپ بگرداند و محل سجده را فوت کند و دهن دره کند و با ریش و دست خود بازی کند و انگشتها را داخل هم نماید و آب دهن بیاندازد و آب بینی و خلط سینه را بگیرد و بخط قرآن یا کتاب یا خط انگشتری نگاه کند، بلکه هر کاری که خضوع و خشوع را از بین ببرد، مکروه می‌باشد. (رساله آیت الله بهجت - مساله 903) 3 - اگر در نماز در صحیح بودن چیزی شک کند، مثلاً تکبیرة الاحرام گفت یا حمد خواند و یا آیه‌ای را خواند و شک کرد صحیح گفته یا نه، نباید به شک خود اعتنا کند. (رساله آیت الله بهجت - مساله 923)

احکام قرآنی بانوان
1 - مستحاضه قلیله اگر بخواهد غیر از نماز کاری انجام دهد که شرط آن وضو داشتن است مثلاً بخواهد جایی از بدن خود را به خط قرآن برساند بنابر احتیاط واجب، باید وضو بگیرد. زیرا وضویی که برای نماز گرفته کافی نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 428)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 2 - اگر مستحاضه، غسلهای واجب خود را بجا آورده باشد، رفتن به مسجد و توقف در آن و خواندن سوره‌ای که سجده واجب دارد و نزدیکی شوهر با او حلال می‌شود، اگر چه کارهای دیگری را که برای نماز واجب است، مثل وضو و عوض کردن پنبه و دستمال را انجام نداده باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 429)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 3 - اگر زن در استحاضه کثیره یا متوسطه بخواهد پیش از وقت نماز جایی از بدن خود را به خط قرآن برساند، باید غسل کند و وضو هم بگیرد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 430)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 4 - خواندن و همراه داشتن قرآن و رساندن جایی از بدن به حاشیه و ما بین خطهای قرآن و نیز خضاب کردن به حنا و مانند آن برای حایض مکروه است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 477)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 5 - توقف در مسجد و رفتن در مسجدالحرام و مسجد پیامبر (صلی الله علیه وآله) و رساندن جایی از بدن به خط قرآن و کارهای دیگری که بر حایض حرام است، بر نفساء هم حرام است و آنچه بر حایض واجب و مستحب و مکروه است، بر نفساء هم واجب و مستحب و مکروه می‌باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 513)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 6 - برای کسی که بعد از مس میّت غسل نکرده است توقف در مسجد و جماع و خواندن سوره‌هایی که سجده واجب دارد مانعی ندارد، ولی برای نماز و مانند آن

باید غسل کند و وضو بگیرد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 7 - زنی که در حال استحاضه است، اگر غسلهایی را که بر او واجب است انجام داده باشد می‌تواند هر یک از سوره‌های عزائم را بخواند. (کتاب حریم نور، ص 16)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 8 - خواندن آیه‌ها و کلمه‌ها و حتی یک حرف از سوره‌های عزائم برای کسی که در حال جنابت است و زنی که در عادت ماهانه و یا در حالت نفاس می‌باشد حرام است. (کتاب حریم نور، ص 16)

آیت الله بهجت: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد.

احکام قرآن احکام نجاسات
- نجس کردن خط و ورق قرآن در صورتی که مستلزم هتک حرمت باشد بی‌اشکال حرام است و اگر نجس شود باید فورا آن را آب بکشند. بلکه بنابر احتیاط واجب در غیر فرض هتک نیز نجس کردن آن حرام و آب کشیدن واجب است.
- اگر جلد قرآن نجس شود در صورتی که بی‌احترامی به قرآن باشد باید آن را آب بکشند.
- گذاشتن قرآن روی عین نجس مانند خون و مردار اگرچه آن عین نجس، خشک باشد در صورتی که بی‌احترامی به قرآن باشد حرام است.
- نوشتن قرآن با مرکب نجس اگر چه یک حرف آن باشد حکم نجس کردن آن را دارد، و اگر نوشته شود باید آن را آب بکشند یا به واسطه تراشیدن و مانند آن کاری کنند که از بین برود.
- در صورتی که دادن قرآن به کافر مستلزم هتک باشد حرام و گرفتن قرآن از او واجب است.
- اگر ورق قرآن یا چیزی که احترام آن لازم است، مثل کاغذی که اسم خدا یا پیغمبر یا امام بر آن نوشته شده، در مستراح بیفتد، بیرون آوردن و آب کشیدن آن اگر چه خرج داشته باشد واجب است. و اگر بیرون آوردن آن ممکن نباشد، باید به آن مستراح نروند تا یقین کنند آن ورق پوسیده است.
مس قرآن
- جلوگیری بچه و دیوانه از مس خط قرآن واجب نیست ولی اگر مس نمودن آنان بی‌احترامی به قرآن باشد باید آنان را جلوگیری کنند.
- کسی که وضو ندارد بنابر احتیاط واجب حرام است اسم خداوند متعال و صفات خاصه او را به هر زبانی نوشته شده باشد مس نماید. و بهتر آن است که اسم مبارک پیغمبر و امام و حضرت زهراء علیهم السلام را هم مس ننماید.
- مستحب است انسان برای نماز میت و زیارت اهل قبور و رفتن به مسجد و حرم امامان علیهم السلام و برای همراه داشتن قرآن و خواندن و نوشتن آن، و مس حاشیه قرآن، و برای خوابیدن وضو بگیرد. و نیز مستحب است کسی که وضو دارد دوباره برای هر نماز وضو بگیرد. و اگر برای یکی از این کارها وضو بگیرد هر کاری که باید با وضو انجام داد می تواند بجا آورد، مثلا می‌تواند با آن وضو نماز بخواند.
چیزهایی که بر جنب حرام است
- پنج چیز بر جنب حرام است:

اول: رساندن جایی از بدن خود به خط قرآن، یا به اسم خدا به هر لغت که باشد و بهتر آن است که به اسماء پیغمبران و امامان و حضرت زهراء علیهم السلام نیز نرساند.
دوم: رفتن در مسجدالحرام و مسجد پیغمبر صلی اللّه علیه و آله و سلم اگر چه از یک در داخل و از در دیگر خارج شود.
سوم: توقف در مساجد دیگر، و همچنین بنابر احتیاط واجب در حرم امامان علیهم السلام، ولی اگر از مسجد عبور کند مثل اینکه از یک در مسجد داخل و از در دیگر خارج شود، مانعی ندارد.
چهارم: داخل شدن در مسجد برای برداشتن چیزی و همچنین گذاشتن چیزی در آن بنابر احتیاط لازم.
پنجم: خواندن هر یک از آیات سجده واجب و آن در چهار سوره است: اول؛ سوره سی و دوم قرآن الم تنزیل، دوم؛ سوره چهل و یکم حم سجده، سوم؛ سوره پنجاه و سوم والنجم چهارم؛ سوره نود و ششم اقرا. غسل کردن
- اگر بر جایی از بدن، آیه قرآن یا اسم خداوند متعال نوشته شده باشد، چنانچه بخواهد وضو یا غسل را ترتیبی به جا آورد، باید آب را طوری به بدن برساند که دست او به نوشته نرسد. احکام زنان
- مستحاضه قلیله یا متوسطه اگر بخواهد غیر از نماز کاری انجام دهد که شرط آن وضو داشتن است مثلا بخواهد جایی از بدن خود را به خط قرآن برساند چنانچه بعد از تمام شدن نماز باشد باید وضو بگیرد و وضویی که برای نماز گرفته کافی نیست.
- خواندن و همراه داشتن قرآن و رساندن جایی از بدن را به ما بین خط‌های قرآن، و نیز خضاب کردن به حنا (حنا بستن) و مانند آن، برای حائض مکروه است. سجده‌های واجب قرآن
- در هر یک از چهار سوره والنجم، اقرا، الم تنزیل و حم سجده یک آیه سجده است، که اگر انسان بخواند یا گوش دهد، بعد از تمام شدن آن آیه، باید فورا سجده کند و اگر فراموش کرد، هر وقت یادش آمد باید سجده نماید و ظاهر این است که در شنیدن بدون اختیار سجده واجب نیست اگر چه بهتر، سجده نمودن است.
- اگر انسان موقعی که آیه سجده را گوش دهد خودش نیز بخواند، باید دو سجده نماید.
- در غیر نماز اگر در حال سجده آیه سجده را بخواند یا گوش کند، باید سر از سجده بردارد و دوباره سجده کند.
- اگر انسان از شخص خواب یا دیوانه یا از بچه‌ای که قرآن را تشخیص نمی‌دهد آیه سجده را بشنود یا گوش دهد سجده واجب است، ولی اگر از گرامافون یا ضبط صوت بشنود سجده واجب نیست، و همچنین است رادیو اگر به طور نوار ضبط صوت باشد، ولی اگر شخصی در ایستگاه رادیو آیه

سجده را بخواند و انسان به وسیله رادیو گوش دهد سجده واجب است.
- در سجده واجب قرآن بنابر احتیاط واجب باید جای انسان غصبی نباشد، و بنابر احتیاط مستحب جای پیشانی او از جای زانوها و سر انگشتانش بیش از چهار انگشت بسته بلندتر یا پست‌تر نباشد، ولی لازم نیست با وضو یا غسل و رو به قبله باشد و عورت خود را بپوشاند و بدن و جای پیشانی او پاک باشد، و نیز چیزهایی که در لباس نمازگزار شرط می باشد، در لباس او شرط نیست.
- احتیاط واجب آن است که در سجده واجب قرآن، پیشانی را بر مهر یا چیز دیگری که سجده بر آن صحیح است گذاشته و بنابر احتیاط مستحب جاهای دیگر بدن را به دستوری که در سجده نماز گفته شد بر زمین بگذارد.
- هرگاه در سجده واجب قرآن پیشانی را به قصد سجده بر زمین بگذارد، اگر چه ذکر نگوید کافی است و گفتن ذکر مستحب است و بهتر این است بگوید: لا اله الا اللّه حقاً حقاً، لا اله الا اللّه ایماناً و تصدیقاً، لا اله الا اللّه عبودیةً و رقّاً، سجدت لک یا رب تعبّداً و رقّاً، لا مستنکفاً و لا مستکبراً، بل أنا عبدٌ ذلیلٌ ضعیفٌ خائفٌ مستجیرٌ.

استفتائات
- سؤال: در مسابقات بین‌المللی قرائت قرآن یکی از قاریان خانم بود حکم معظم له در مورد قرائت قرآن توسط خانم چیست؟
پاسخ: اگر مهیج نباشد و مستلزم مفسده نباشد حرام نیست. - سؤال: آیا به قرائت قاریی که صدایش را ترجیع می‌دهد و می‌لرزاند، بدون قصد لذّت می‌توان گوش داد؟
پاسخ: اگر آهنگی که در قرائت، از آن آهنگ استفاده می‌شود از نوع غنای حرام نباشد شنیدن آن، مانعی ندارد. - سؤال: در خواندن نمازها اعم از مستحب و واجب رعایت قواعد تجویدی تا چه میزان واجب است؟
پاسخ: رعایت قواعد تجویدی لازم نیست کافی است که قرائت صحیح باشد. - سؤال: آیا در قرائت نماز توقف در جایی که توقف جایز نیست اشکال دارد؟
پاسخ: اشکال ندارد. - سؤال: از نظر حضرت عالی اخفاء در تلفظ حروف در قرائت قرآن مجید چه حکمی دارد و آیا رعایت آن قرائت در نماز لازم است؟
پاسخ: این ادغام است و اشکال ندارد. اگر مقتضای قواعد تجوید باشد صحیح است ولی در نماز رعایت قواعد لازم نیست و کافی است قرائت صحیح باشد. - سؤال: اخفاء در تجوید قرآن چه حکمی دارد؟
پاسخ: اگر سبب تغییر کلمه نشود مانعی ندارد. - سؤال: آیا تلاوت قرآن توسط خانم‌ها نزد آقایان جایز است؟
پاسخ: اگر به کیفیتی باشد که نوعاً تهییج باشد جایز نیست. - سؤال: آیا دست زدن بی‌وضو به نام شیطان و فرعون و امثال او در قرآن اشکال دارد یا نه؟
پاسخ: مس کلمات قرآن بدون طهارت جایز نیست ولو آن کلمات مثل کلمه فرعون و امثال آن باشد. - سؤال: آیا قرآنی که دارای قیمت زیادی است جزء حبوه محسوب می‌شود و یا به ورثه می‌رسد؟
پاسخ: بلی، جزء حبوه می‌باشد. - سؤال: آیا ترسیم عکس انسان با آیات قرآن جایز است؟
پاسخ: فی نفسه مانعی ندارد. - سؤال: خواندن قرآن، تفسیر قرآن و حفظ قرآن در ایام حیض چه حکمی دارد؟ در رساله نوشته شده است که خواندن بیش از هفت آیه کراهت دارد آیا به این معنی است که نباید خوانده شود؟
پاسخ: مانعی ندارد. - سؤال: خانم‌هایی که عذر شرعی دارند به هنگام

خواندن قرآن در برخورد با آیات سجده چگونه باید عمل نمایند؟ آیا آیه را نخوانند؟ یا سوره‌ای که در آن آیه سجده است را نباید بخوانند؟
پاسخ: فقط همان چهار آیه‌ای که سجده واجب دارد نخوانند و خواندن آیات دیگر آن سوره‌ها اشکال ندارد. - سؤال: قرائت سوره فصلت و سجده آن برای زن حائض چه حکمی دارد؟
پاسخ: اشکال ندارد و فقط آیاتی که سجده واجب دارد نباید خوانده شود.

آیت الله مکارم

احکام عملی قرآن
1 - نجس کردن خط و ورق قرآن حرام است و اگر نجس شود باید فورا آن را آب بکشند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 139)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 2 - اگر جلد قرآن نجس شود باید آن را آب بکشند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 140)

آیت الله مکارم: اگر جلد قرآن نجس شود، در صورتی که بی احترامی بقرآن باشد، باید آن را آب بکشند. 3 - گذاشتن قرآن روی عین نجس، مانند خون و مردار اگر چه آن عین نجس، خشک باشد حرام است، و برداشتن قرآن از روی آن واجب می‌باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 141)

آیت الله مکارم: گذاشتن قرآن، روی عین نجس، چنانچه موجب بی احترامی باشد، حرام است و باید آن را برداشت. 4 - نوشتن قرآن با مرکب نجس، اگر چه یک حرف باشد حرام است. و اگر نوشته شود باید آن را آب بکشند، یا بواسطه تراشیدن و مانند آن کاری کنند که از بین برود و اگر چنانچه از بین نمی‌رود باید آن را آب بکشند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله142)

آیت الله مکارم: و اگر عمدا و سهوا نوشته شود، باید آنرا محو کند، یا آب بکشند. 5 - باید از دادن قرآن به کافر خودداری کنند، و اگر قرآن در دست اوست در صورت امکان از او بگیرند، ولی چنانچه مقصود از دادن قرآن و یا داشتن قرآن، تحقیق و مطالعه در دین باشد و نیز انسان بداند که کافر با دست تر قرآن را لمس نمی‌کند اشکالی ندارد (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 143)

آیت الله مکارم: اگر امید هدایت او برود، یا برای تبلیغ اسلام باشد جایز، بلکه گاهی واجب است. 6 - اگر ورق قرآن یا چیزی که احترام آن لازم است - مثل کاغذی که اسم خدا یا پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم یا امام علیه السلام بر آن نوشته شده - در مستراح بیفتد بیرون آوردن و یا آب کشیدن آن اگر چه خرج داشته باشد واجب است، و اگر بیرون آوردن

آن ممکن نباشد بنابر احتیاط واجب به آن مستراح نروند تا یقین کنند آن ورق پوسیده است. و نیز اگر تربت سیدالشهداء علیه السلام در مستراح بیفتد و بیرون آوردن آن ممکن نباشد، باید تا وقتی که یقین نکرده‌اند که بکلی از بین رفته به آن مستراح نروند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 144)

آیت الله مکارم: اگر قرآن مال دیگری است و یا شستن از بین می‌رود، آن کسی که آن را نجس کرده باید خسارت آن را بدهد. 7 - استعمال بادگیر قلیان و غلاف شمشیر و کارد و قاب قرآن اگر از طلا یا نقره باشد، اشکال ندارد و همچنین عطردان و سرمه دان و مثل اینها. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 235)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 8 - برای شش چیز وضو گرفتن واجب است:
اول: برای نمازهای واجب، غیر از نماز میت.
دوم: برای سجده و تشهد فراموش شده، اگر بین آنها و نماز حدثی از او سرزده مثلا بول کرده باشد.
سوم: برای طواف واجب خانه کعبه.
چهارم: اگر نذر یا عهد کرده یا قسم خورده باشد که وضو بگیرد.
پنجم: اگر نذر کرده باشد که جایی از بدن خود را به خط قرآن برساند.
ششم: برای آب کشیدن قرآنی که نجس شده یا بیرون آوردن آن از مستراح و مانند آن، در صورتی که مجبور باشد، دست یا جای دیگر بدن خود را به خط قرآن برساند. ولی چنانکه معطل شدن به مقدار وضو، بی احترامی به قرآن باشد باید بدون اینکه وضو بگیرد، قرآن را از مستراح و مانند آن بیرون آورد یا اگر نجس شده آب بکشد و تا ممکن است از دست گذاشتن به خط قرآن خودداری کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 318)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 9 - مس نمودن خط قرآن، یعنی رساندن جایی از بدن به خط قرآن برای کسی که وضو ندارد، حرام است. ولی اگر آن را به زبان فارسی یا به زبان دیگر ترجمه کنند مس آن اشکال ندارد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 319)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 10 - جلوگیری بچه و دیوانه از مس خط قرآن واجب نیست، ولی اگر مس نمودن آنان بی احترامی به قرآن باشد، باید از آنان جلوگیری کنند. (رساله آیت الله فاضل

لنکرانی - مساله320)

آیت الله مکارم: حرام است واحتیاط واجب آن است که اسم پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم و امام و حضرت زهراء (س) را هم مس ننماید. 11 - مستحب است انسان برای نماز میت و زیارت اهل قبور و رفتن به مسجد و حرم امامان علیهم السلام وضو بگیرد، و همچنین برای همراه داشتن قرآن و خواندن و نوشتن آن و نیز کسی که وضو دارد دوباره وضو بگیرد، و اگر برای یکی از این کارها وضو بگیرد، هر کاری را که باید با وضو انجام داد، می‌تواند به جا آورد، مثلا می‌تواند با آن وضو نماز بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 324)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 12 - پنج چیز بر مجنب حرام است:
اول: رساندن جایی از بدن به خط قرآن یا به اسم خدا، و اسامی مبارکه پیامبران و امامان علیهم السلام که بنابر احتیاط واجب حکم اسم خدا را دارد.
دوم: رفتن در مسجد الحرام و مسجد پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم اگر چه از یک در داخل و از در دیگر خارج شود.
سوم: توقف در مساجد دیگر، ولی اگر از یک در داخل و از در دیگر خارج شود، یا برای برداشتن چیزی برود مانعی ندارد. و احتیاط واجب آن است که در حرم امامان هم توقف نکند، اگر چه اولی آن است که حکم مسجدالحرام و مسجد پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم را در حرم امام علیه السلام رعایت نماید.
چهارم: گذاشتن چیزی در مسجد.
پنجم: خواندن سوره‌ای که سجده واجب دارد و آن چهار سوره است.
اول: سوره سی و دوم قرآن ((الم تنزیل)).
دوم: سوره چهل و یکم ((حم سجده)).
سوم: سوره پنجاه و سوم ((والنجم))
چهارم: سوره نود و ششم ((اقرأ)).
و اگر یک حرف از این چهار سوره را هم بخواند حرام است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 356)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 13 - نه چیز بر مجنب مکروه است:
اول و دوم: خوردن و آشامیدن، ولی اگر وضو بگیرد مکروه نیست.
سوم: خواندن بیشتر از هفت آیه از سوره‌هایی که سجده واجب ندارد.

چهارم: رساندن جایی از بدن به جلد و حاشیه و بین خطهای قرآن.
پنجم: همراه داشتن قرآن.
ششم: خوابیدن، ولی اگر وضو بگیرد یا بواسطه نداشتن آب، بدل از غسل، تیمم کند، مکروه نیست.
هفتم: خضاب کردن به حنا و مانند آن.
هشتم: مالیدن روغن به بدن.
نهم: جماع کردن، بعد از آن که محتلم شده، یعنی در خواب منی از او بیرون آمده است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 357)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 14 - غسل جنابت به خودی خود مستحب است و برای خواندن نماز واجب و نماز آن واجب می‌شود. ولی برای نماز میت و سجده شکر و سجده‌های واجب قرآن، غسل جنابت لازم نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 358)

آیت الله مکارم: بهتر است برای نماز میت و سجده شکر و امثال آن غسل کند. 15 - کسی که جنب است اگر بر جایی از بدن او آیه قرآن یا اسم خداوند متعال نوشته شد باشد، حرام است دست به آن نوشته بگذارد، و اگر بخواهد غسل کند باید آب را طوری به بدن برساند که دست او به نوشته نرسد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله391)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 16 - برای کسی که بعد از مس میت غسل نکرده است، توقف در مسجد و جماع و خواندن سوره‌های که سجده واجب دارد مانعی ندارد، ولی برای نماز و مانند آن باید غسل کند و وضو هم بگیرد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 532)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 17 - مستحب است برای راحت شدن محتضر بر بالین او سوره مبارکه یس، و الصافات و احزاب و آیة الکرسی و آیه پنجاه و چهارم از سوره اعراف یعنی آیه ((ان ربکم الله الذی خلق السماوات)) و سه آیه آخر سوره بقره، بلکه هر چه از قرآن ممکن است بخوانند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 539)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 18 - مستحب است کسی که میّت را در قبر می‌گذارد با طهارت و سر برهنه و پا برهنه باشد و از طرف پای میت از قبر بیرون بیاید، و غیر از خویشان میّت،

کسانی که حاضرند، با پشت دست خاک بر قبر بریزند و بگویند: ((اِنّا لله واِنّا اِلَیْهِ راجِعوُن)) اگر میت زن است کسی که با او محرم می‌باشد او را در قبر بگذارد و اگر محرمی نباشد خویشانش او را در قبر بگذارند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 628)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 19 - مستحب است قبر را مربع یا مربع مستطیل بسازند و به اندازه چهار انگشت از زمین بلند کنند و نشانه‌ای روی آن بگذارند که اشتباه نشود و روی قبر آب بپاشند، و بعد از پاشیدن آب کسانی که حاضرند، دستها را بر قبر بگذارند و انگشتها را باز کرده در خاک فرو برند و هفت مرتبه سوره مبارکه ((اِنّا اَنْزَلْناه)) بخوانند و برای میّت طلب آمرزش کنند و این دعا را بخوانند:
((اللّهُمَّ جافِ الاَْرْضَ عَنْ جَنْبَیْهِ وَاصْعَدْ اِلَیْکَ روُحَهُ وَلَقِّهِ مِنکَ رِضْواناً وَاَسْکِنْ قَبْرَهُ مِنْ رَحْمَتکَ ما تُغْنِیهِ بِهِ عَنْ رَحْمَةِ مَنْ سِواکَ.)) (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 629)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 20 - مستحب است انسان در مرگ خویشان، مخصوصاً در مرگ فرزند صبر کند و هر وقت میّت را یاد می‌کند: «اِنّا لله وَاِنّا اِلَیْهِ راجِعُونَ» بگوید، و برای میّت قرآن بخواند و سر قبر پدر و مادر از خداوند حاجت بخواهد و قبر را محکم بسازد که زود خراب نشود. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 632)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 21 - گفتن «الله اکبر» در اول هر نماز، واجب و رکن است و باید حرف الله و حروف اکبر و دو کلمه «الله» و «اکبر» را پشت سرهم بگوید و نیز باید این دو کلمه به عربی صحیح گفته شود و اگر به عربی غلط بگوید یا مثلاً ترجمه آن را به فارسی بگوید صحیح نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 970)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 22 - اگر انسان بخواهد «الله اکبر» را به چیزی که بعد از آن می‌خواند مثلاً به بسم الله الرّحمن الرّحیم بچسباند بهتر است حرف "ر" اکبر را پیش بدهد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 972)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 23 - اگر وقت نماز تنگ باشد یا انسان ناچار شود که سوره را نخواند مثلاً بترسد که اگر سوره را بخواند دزد یا درنده یا چیز دیگری به او صدمه بزنند، نباید سوره را

بخواند و اگر در کاری عجله داشته باشد می‌تواند سوره را نخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1000)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 24 - اگر عمداً سوره را پیش از حمد بخواند، نمازش باطل است و اگر اشتباهاً سوره را پیش از حمد بخواند و در بین آن یادش بیاید باید سوره را رها کند و بعد از خواندن حمد، سوره را از اوّل بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1001)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 25 - اگر حمد و سوره یا یکی از آنها را فراموش کند و بعد از رسیدن به رکوع بفهمد، نمازش صحیح است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1002)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 26 - اگر در نماز، یکی از چهار سوره‌ای را که آیه سجده دارد عمدا بخواند، نمازش باطل است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1004)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 27 - اگر اشتباها مشغول خواندن سوره‌ای شود که سجده واجب دارد، چنانچه پیش از رسیدن به آیه سجده بفهمد، باید آن سوره را رها کند و سوره دیگر بخواند و اگر بعد از خواندن آیه سجده بفهمد باید در بین نماز، بنابر احتیاط با اشاره، سجده آنرا بجا آورد و به همان سوره که خوانده اکتفا نماید. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1005)

آیت الله مکارم: اگر از نصف گذشته باشد، احتیاطا نماز را اعاده کند. 28 - اگر در نماز آیه سجده را بشنود و با اشاره سجده کند، نمازش صحیح است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1006)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 29 - اگر بعد از حمد مشغول خواندن سوره ((قل هو الله احد)) یا سوره ((قل یا أیها الکافرون)) شود نمی‌تواند آن را رها کند و سوره دیگر بخواند، ولی در نماز جمعه و نماز ظهر روز جمعه، اگر از روی فراموشی، به جای سوره جمعه و منافقین؛ یکی از این دو سوره را بخواند تا به نصف نرسیده می‌تواند آن را رها کند و سوره جمعه و منافقین را بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1009)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 30 - اگر در نماز جمعه یا نماز ظهر روز جمعه، عمداً سوره ((قل هو الله احد)) یا سوره ((قل یا أیها الکافرون)) بخواند؛ اگرچه به نصف نرسیده باشد بنابر احتیاط واجب، نمی‌تواند آن را رها کند و سوره جمعه و منافقین را بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1010)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 31 - اگر در نماز، غیر سوره ((قل هو الله احد)) و ((قل یا أیها الکافرون)) سوره دیگری بخواند تا به نصف نرسیده می‌تواند رها کند و سوره دیگری بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1011)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 32 - اگر در نماز مقداری از سوره را فراموش کند یا از روی ناچاری مثلاً به واسطه تنگی وقت یا جهت دیگر، نشود آن را تمام کند، آن سوره را رها کند و سوره دیگری بخواند، اگرچه از نصف گذشته باشد یا سوره‌ای را که می‌خوانده ((قل هوالله احد)) یا ((قل یا أیها الکافرون)) باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1012)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 33 - اگر کسی در خواندن حمد و سوره، بیشتر از معمول صدایش را بلند کند مثل آنکه آنها را با فریاد بخواند، نمازش باطل است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1017)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 34 - اگر یکی از کلمات حمد یا سوره را نداند یا عمدا آنرا نگوید یا به جای حرفی حرف دیگر بگوید مثلا به جای "ض"، "ظ" بگوید یا جایی که باید بدون زیر و زبر خوانده شود زیر و زبر بدهد یا تشدید را نگوید، نماز او باطل است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1021)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 35 - اگر زیر و زبر کلمه‌ای را نداند باید یاد بگیرد، ولی اگر کلمه‌ای را که وقف کردن آخر آن جایز است همیشه وقف کند، یاد گرفتن زیر و زبر آن لازم نیست و نیز اگر نداند مثلا کلمه‌ای به ((س)) است یا به ((ص)) باید یاد بگیرد و چنانچه دو جور یا بیشتر بخواند مثل آنکه در ((اهدنا الصراط المستقم)) مستقیم را یک مرتبه با سین و یک مرتبه با صاد بخواند، نمازش باطل است. مگر آنکه هر دو جور قرائت شده باشد و به امید رسیدن به واقع، بخواند. (رساله

آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1023)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 36 - اگر در کلمه‌ای واو باشد و حرف قبل از واو در آن کلمه پیش داشته باشد و حرف بعد از واو در آن کلمه همزه "ء" باشد مثل کلمه سوء، بهتر است آن واو را مدّ بدهد یعنی آن را بکشد و همچنین اگر در کلمه‌ای الف باشد و حرف قبل از الف در آن کلمه زبر داشته باشد و حرف بعد از الف در آن کلمه همزه باشد مثل جاء، بهتر است الف آن را بکشد و نیز اگر در کلمه‌ای "ی" باشد و حرف قبل از "ی" در آن کلمه زَبَر داشته باشد و حرف بعد از "ی" در آن کلمه همزه باشد مثل جیء، بهتر آن است "ی" را با مدّ بخواند و اگر بعد از این واو و الف و "ی" به جای همزه "ء" حرفی باشد که ساکن است یعنی زیر و زَبَر و پیش ندارد باز هم بهتر آن است که این سه حرف را با مدّ بخواند مثلاً در ((ولا الضّالّین)) که بعد از الف حرف لام ساکن است بهتر آن است که الف آن را با مدّ بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1023)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 37 - اقوی این است که لازم نیست در نماز وقف به حرکت و وصل به سکون را مراعات نماید و معنی وقف به حرکت آن است که زیر یا زبر یا پیش آخر کلمه‌ای را بگوید و بین آن کلمه و کلمه بعدش فاصله دهد مثل بگوید الرحمن الرحیم و میم الرحیم را زیر بدهد و بعد قدری فاصله دهد و بگوید مالک یوم الدین، و معنی وصل به سکون این است که زیر یا زبر یا پیش کلمه‌ای را نگوید و آن کلمه را به کلمه بعد بچسباند مثل آنکه بگوید الرحمن الرحیم و میم الرحیم را زیر ندهد و فورا مالک یوم الدین را بگوید. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1025)

آیت الله مکارم: احتیاط واجب آن است که در نماز، وقف به حرکت ننماید. 38 - هر گاه شک کند که آیه یا کلمه‌ای را درست گفته یا نه اگر به چیزی که بعد از آن است مشغول نشده، باید آن آیه یا کلمه را به طور صحیح بگوید و اگر به چیزی که بعد از آن مشغول شده چنانچه آن چیز رکن باشد مثل آنکه در رکوع شک کند که فلان کلمه از سوره را درست گفته یا نه، باید به شک خود اعتنا نکند و اگر رکن نباشد مثلا موقع گفتن ((الله الصمد)) شک کند که ((قل هو الله احد)) را درست گفته یا نه، باز هم می‌تواند به شک خود اعتنا نکند. ولی اگر احتیاطا آن آیه یا کلمه را به طور صحیح بگوید اشکال ندارد و اگر چند مرتبه هم شک کند، می‌تواند چند بار بگوید اما اگر به وسواس برسد و باز هم بگوید بنابر احتیاط واجب باید نمازش را دوباره

بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1037)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 39 - مستحب است در رکعت اول پیش از خواندن حمد بگوید: ((اعوذ بالله من الشیطان الرجیم))، و در رکعت اول و دوم نماز ظهر و عصر برای غیر امام جماعت ((بسم الله)) را بلند نگوید و حمد و سوره را شمرده بخواند و در آخر هر آیه وقف کند، یعنی آنرا به آیه بعد نچسباند و در حال خواندن حمد و سوره به معنای آیه توجه داشته باشد. اگر نماز را به جماعت می‌خواند بعد از تمام شدن حمد امام و اگر فرادی می‌خواند، بعد از آنکه حمد خودش تمام شد، بگوید:
((الحمدلله رب العالمین)) و بعد از خواندن سوره ((قل هو الله أحد)) یک یا دو یا سه مرتبه ((کذلک الله ربی)) یا سه مرتبه ((کذلک الله ربنا)) بگوید و بعد از خواندن سوره کمی صبر کند، بعد تکبیر پیش از رکوع را بگوید یا قنوت را بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1038)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 40 - مستحب است در تمام نمازها در رکعت اول سوره ((انا انزلناه)) و در رکعت دوم سوره ((قل هو الله احد)) را بخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1039)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 41 - مکروه است انسان در تمام نمازهای یک شبانه روز سوره ((قل هوالله احد)) را نخواند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1040)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 42 - در نماز، خواندن سوره ((قل هو الله احد)) به یک نفس، مکروه است. چنانکه خواندن مد هم با یک نفس، مکروه است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1041)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 43 - سوره‌ای را که در رکعت اول خوانده، مکروه است که در رکعت دوم بخواند ولی اگر سوره ((قل هو الله احد)) را در هر دو رکعت بخواند، مکروه نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1042)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 44 - قرآن خواندن در سجده مکروه است. و نیز مکروه است برای برطرف کردن

گرد و غبار، جای سجده را فوت کند. و اگر در اثر فوت کردن دو حرف از دهان بیرون آید نماز باطل است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1113)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 45 - در چهار سوره از قرآن مجید آیه سجده است. در سوره‌های - والنجم"53" - اقرأ "96" - تنزیل "32" - حم سجده "41" - و هر گاه انسان آیه سجده را بخواند یا گوش کند باید فورا به سجده رود، و اگر فراموش کرد، هر زمان یادش آید سجده واجب است و اگر گوش ندهد، بلکه آیه سجده به گوشش بخورد، بنابر احتیاط واجب باید سجده کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1114)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 46 - اگر انسان موقعی که آیه سجده را می‌خواند، از دیگری هم بشنود باید دو سجده انجام دهد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1115)

آیت الله مکارم: یک سجده کافی است. 47 - در غیر نماز اگر در حال سجده آیه سجده را بخواند یا به آن گوش بدهد، باید سر از سجده بردارد و دوباره سجده کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1116)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 48 - اگر آیه سجده را از رادیو، تلویزیون یا ضبط صوت بشنود باید سجده کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1117)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 49 - بنابر احتیاط واجب در سجده واجب قرآن، نمی‌شود بر چیزهای خوراکی و پوشاکی سجده کرد. ولی سایر شرایطی که در سجده نماز لازم است در این سجده واجب نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1118)

آیت الله مکارم: همچنین ستر عورت و غصبی نبودن را رعایت کند. 50 - در سجده واجب قرآن باید طوری عمل کند که بگویند سجده کرده یعنی نیت و صورت ظاهری سجده کفایت می‌کند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1119)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 51 - هر گاه در سجده قرآن پیشانی را بقصد سجده به زمین بگذارد، اگر چه ذکر نگوید

کافی است و گفتن ذکر مستحب است و بهتر است بگوید: ((لا اله الا الله حقاً حقاً، لا اله الا الله ایماناً و تصدیقاً، لا اله الا الله عبودیةً ورقاً سجدت لک یارب تعبداً و رقاً، لا مستنکفاً و لا مستکبراً بل انا عبدٌ ذلیلٌ ضعیفٌ حائفٌ مستجیرٌ. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1120)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 52 - سجده واجب قرآن، تکبیرة الاحرام، تشهد و سلام ندارد لیکن احتیاط واجب آن است که پس از سر برداشتن از سجده، تکبیر بگوید. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1121)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 53 - مستحب است انسان بعد از نماز مقداری مشغول تعقیب یعنی خواندن ذکر و دعا و قرآن شود و بهتر است پیش از آنکه از جای خود حرکت کند و وضو و غسل و تیمّم او باطل شود، رو به قبله تعقیب را بخواند و لازم نیست تعقیب به عربی باشد؛ ولی بهتر است چیزهایی را که در کتابهای دعا دستور داده‌اند بخواند و از تعقیبهائی که خیلی سفارش شده است، تسبیح حضرت زهرا (سلام الله علیها) است که باید به این ترتیب گفته شود: 34 مرتبه الله اکبر، 33 مرتبه الحمد لله، 33 مرتبه سبحان الله. و می‌شود سبحان الله را پیش از الحمد لله گفت ولی بهتر است بعد از الحمد لله گفته شود. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1144)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 54 - خواندن قرآن در نماز، غیر از چهار سوره‌ای که سجده واجب دارد و در احکام جنابت گفته شد و نیز دعا کردن در نماز، اشکال ندارد، ولی احتیاط واجب این است که به عربی باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1157)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 55 - در نماز، اگر در بین خواندن آیه‌ای شک کند که آیه پیش از آنرا خوانده یا نه و یا وقتی آخر آیه را می‌خواند شک کند که اول آنرا خوانده یا نه باید به شک خود اعتنا نکند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 1191)

آیت الله مکارم: باید بنابر احتیاط برگردد و آن را به قصد قربت بجا آورد و بعد دنبال آن را ادامه دهد. 56 - قرآن، انگشتر و شمشیر میت و لباسی را که پوشیده یا برای پوشیدن گرفته و دوخته است، اگر چه نپوشیده باشد، مال پسر بزرگتر است. و اگر میت از آن چهار چیز، بیشتر از یکی دارد مثلا

دو قرآن یا دو انگشتر دارد، چنانچه مورد استعمال است یا برای استعمال مهیا شده، مال پسر بزرگتر است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 2855)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 57 - اگر پسر بزرگ میت بیش از یکی باشد مثلا از دو زن او در یک وقت دو پسر به دنیا آمده باشد. باید لباس و قرآن و انگشتر و شمشیر میت را به طور مساوی بین خودشان قسمت کنند. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 2856)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 58- اگر معروف یا منکر از اموری باشد که شارع مقدس به آن اهمیت زیاد می‌دهد مثل اصول دین یا مذهب و حفظ قرآن مجید و حفظ عقاید مسلمانان یا احکام ضروریه، باید ملاحظه اهمیت شود، و مجرد ضرر، موجب واجب نبودن نمی‌شود، پس اگر توقف ضروریه اسلام بر بذل جان و مال، واجب است بذل آن. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 2867)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد.

احکام متفرقه قرآنی
1 - در نماز احتیاط و قضای سجده یا تشهد فراموش شده، بلکه بنابر احتیاط واجب در موقع سجده سهو و سجده‌های واجب قرآن نیز خود را مانند موقع نماز بپوشاند. (رساله آیت الله مکارم - مساله 728) 2 - خواندن سوره‌های سجده، در نمازهای مستحب مانعی ندارد و باید به دنبال آیه سجده، سجده کند، سپس برخیزد و نماز را ادامه دهد. (رساله آیت الله مکارم - مساله 900) 3 - هر گاه کلمات یا تلفظ آیه یا ذکری را صحیح می‌دانسته و مدتی در نمازها خوانده و بعد می‌فهمد غلط بوده، نمازش اعاده ندارد، هر چند احتیاط مستحب اعاده یا قضای آن است. (رساله آیت الله مکارم - مساله 915) 4 - لازم نیست آنچه را علمای تجوید برای بهتر خوانی قرآن ذکر کرده‌اند [در نماز] رعایت کند، بلکه لازم است طوری بخواند که بگویند عربی صحیح است، هر چند رعایت دستورات تجوید بهتر است. (رساله آیت الله مکارم - مساله 916) 5 - در سجده قرآن، رو به قبله بودن شرط نیست و به هر سویی می‌تواند سجده کند، ولی بهتر رو به قبله بودن است. (رساله آیت الله مکارم - مساله 985) 6 - طول دادن رکوع و سجود و قنوت و خواندن سوره‌های طولانی در قرائت، موالات را به هم نمی‌زند، بلکه افضل است. (رساله آیت الله مکارم - مساله 995) 7 - ذکر خدا و قرائت قرآن و دعا، در هر جای نماز جایز است و اگر جمله‌ای را مانند (الله اکبر) به قصد ذکر خدا بگوید، اما در موقع گفتن، صدا را بلند کند که چیزی را به دیگری بفهماند اشکال ندارد، ولی دعا و ذکر به زبانهای غیر عربی اشکال دارد. (رساله آیت الله مکارم - مساله 1016)

استفتائات قرآنی از آیت الله مکارم شیرازی (مد ظله)
1 - در موقع نماز ظهر یا مغرب و عشاء جلسه قرآن در مسجد ادامه پیدا می‌کند اگر تزاحم بین نماز جماعت و جلسه قرآن پیش آمد، کدام یک مقدم است؟
آیت الله مکارم: نماز مقدم است. 2 - آیا پدر می‌تواند فرزند خود را بخاطر سرپیچی در یادگیری قرآن، تأدیب نماید یا خیر؟
آیت الله مکارم: بهتر است از طریق تشویق، این کار را انجام دهد. 3 - آیا پدر می‌تواند یادگرفتن قرآن را بر فرزند واجب نماید و اگر گفت من راضی نیستم کوتاهی نمایی، بر فرزند واجب می‌شود یا خیر؟
آیت الله مکارم: اگر سرپیچی فرزند موجب اذیت و آزار پدر می‌گردد، باید از او اطاعت کند. 4 - اگر کسی حافظ کل یا قسمتی از قرآن باشد و عملی را که موجب حدّ است مرتکب شود، این حفظ قرآن موجب تخفیف حدّ یا گذشت از حدّ می‌شود یا خیر؟
آیت الله مکارم: اگر اثبات عمل از طریق اقرار باشد، حاکم شرع می‌تواند مجازات او را تخفیف دهد یا صرف نظر کند و اگر از طریق بیّنه باشد، حکم مجازات به قوّت خود باقی است. 5 - آیا با توهین و فحاشی به قرآن (العیاذ بالله) مسلمان مرتد می‌شود یا نه و تکلیف کسانی که می‌بینند او مکررّ توهین می‌کند چیست؟
آیت الله مکارم: اگر از روی علم و عمد باشد مرتد می‌شود و بر دیگران لازم است، نهی از منکر کنند. 6 - اگر کسی قسم دروغ به قرآن، عمداً خورد و بعداً پشیمان شد وظیفه او چیست؟
آیت الله مکارم: باید توبه کند و با اعمال صالح آینده خود، آن را جبران نماید. 8 - اگر کسی که چشم درد دارد و مطالعه برای چشم او ضرر دارد، ولی به جهت علاقه به قرآن هر روز مقداری تلاوت می‌کند؛ آیا تلاوت قرآن برای او جایز است یا نه؟
آیت الله مکارم: کاری که موجب ضرر باشد انجام ندهد. 9 - آیا گرفتن اجرت در برابر تلاوت قرآن، جایز است یا نه؟
آیت الله مکارم: اشکالی ندارد. 10 - تلاوت آیات قرآن بصورت سرودِ همراه با آهنگ، جایز است یا خیر؟
آیت الله مکارم: اگر همراه با آهنگ حرام باشد و یا موجب هتک قرآن شود حرام است. 11 - کسی علاقه زیادی به تلاوت قرآن دارد، ولی آن را غلط می‌خواند و سعی دارد که غلط نخواند، لطفاً بفرمایید خواندن بهتر است یا ترک آن؟

آیت الله مکارم: بهتر است بخواند و سعی در اصلاح آن نیز بکند. 12 - یاد دادن قرآن به فرزند غیر ممیّز، جایز است یا خیر؟
آیت الله مکارم: جایز است. 13 - اگر بچه غیر بالغی یکی از سوره‌هایی که سجده واجبه دارند بخواند، آیا برای آن کسانی که آنرا می‌شنوند، سجده واجب است یا خیر؟
آیت الله مکارم: آری واجب است. 14 - اگر کسی نذر کند که اگر مشکلش بر طرف شد، هر روز 3 جزء قرآن را تلاوت نماید؛ ولی اکنون با توجّه به شغلش مقدور نیست، وظیفه او چیست؟ آیا لازم است که کار خود را تعطیل نموده و به تلاوت قرآن بپردازد یا نه؟
آیت الله مکارم: بر مقداری که توانایی دارد بخواند. 15 - تشکیل جلسات قرآن در مکان غصبی چه صورتی دارد؟
آیت الله مکارم: حرام است. 16 - اگر هیئت امناء مسجد یا حسینیه بگویند که ما راضی نیستیم کلاس قرآن در مسجد یا حسینیه برگزار نمایید، آیا رعایت نظر آنها لازم است یا نه؟
آیت الله مکارم: رعایت نظر آنها در اینگونه موارد لازم نیست، ولی بهتر است هماهنگی برقرار گردد و در هر حال مزاحمتی برای نمازگزاران بوجود نیاید. 17 - اگر کسی مبلغی را به دیگری قرض دهد و با او شرط کند و بگوید به شرطی به تو می‌دهم که تو نیز در مقابل، قرآن را به فرزندان من تعلیم دهی، آیا عمل به این شرط بر گیرنده واجب است یا نه؟
آیت الله مکارم: احتیاط در ترک چنین شرطی است. 18 - آیا سوزاندن قرآنهایی که ورق ورق شده و قابل نگهداری و استفاده نیست، جایز می‌باشد؟ آیا می‌شود آنرا سوزاند و خاکستر آنرا دفن کرد یا خیر؟ در صورتی که کسی چنین کرده باشد تکلیفش چیست؟
آیت الله مکارم: جایز نیست می‌توانید آنرا در محل پاک دور دستی دفن کنید و یا در نهر آب جاری بریزید، به شرط آنکه به جای نامناسبی نرود و اگر کسی آنرا سوزانده باید تأکید کنید که دیگر این کار را نکند. 19 - اخیراً لباسهایی وارد شده که بر روی آن اسماء جلاله (الله) نوشته شده است، آیا پوشیدن چنین لباسهایی جایز است یا خیر؟ و در صورت مثبت بودن، تکلیف کسی که آنرا می‌پوشد چیست؟
آیت الله مکارم: اگر در محلی نوشته شده که باعث هتک احترام این نامهای مقدّس نمی‌شود، اشکالی ندارد و در هر حال باید مراقبت کرد که دست بی وضو بر آن نگذارند و آنرا نجس نکنند. 20 - شخصی قسم خورده تا مدت یکسال هر روز به بالای قبر پدرش برود و یک جزء قرآن را تلاوت نماید، ولی بعدها به سبب زمستان و سرما و یا گرمای بیش از حد، قدرت خواندن بالای قبر را ندارد، آیا می‌تواند در منزل آن مقدار را قرائت نماید و

همچنین آیا می‌تواند شبهای تابستان به بالای قبر رفته و تلاوت نماید یا خیر؟
آیت الله مکارم: به مقداری که می‌تواند به نذر خود عمل کند. 21 - در صورتی که پدر به فرزند بگوید راضی نیستم قرآن بخوانی یا در جلسه قرآن شرکت کنی، آیا بر فرزند لازم است گوش به حرف پدر بدهد یا نه؟
آیت الله مکارم: اطاعت از او در این مورد لازم نیست، ولی سعی کند موافقت وی را جلب کند. 22 - اگر کسی قرآنی را به دیگری هدیه بدهد، آیا می‌تواند آنرا پس بگیرد یا نه؟
آیت الله مکارم: اگر با قصد قربت بوده باشد مشکل است. 23 - کسی که قرآنی را به دیگری فروخته و بعد از مدتی آمده و می‌گوید آن نسخه خطی بوده و من ضرر کرده‌ام، آیا بر خریدار لازم است آن را برگرداند یا خیر؟
آیت الله مکارم: اگر مشمول یکی از خیارات بوده باشد می‌تواند و الاّ خیر. 24 - زمینی را برای ساخت حسینیه اهداء نمودند و به جهت وجود حسینیه نیاز به ساخت حسینیه نیست، آیا می‌شود در آن زمین دارالقرآن احداث کرد یا خیر؟
آیت الله مکارم: با اجازه اهداء کنندگان جایز است. 25 - آب انبارهایی که قبلاً مورد استفاده اهالی بوده و اکنون نیازی به آن نیست، آیا اجازه می‌فرمایید در آن مکان، دارالقرآن جهت جوانان احداث نمود یا خیر؟
آیت الله مکارم: احتیاط آن است که آنرا برای اینکار اجاره بدهند و مال الاجارة آنرا صرف لوله کشی آب برای مستضعفان کنند. 26 - آیا از پولی که در محرم و ماه رمضان برای خرج مسجد و عزاداری جمع آوری می‌گردد، می‌شود جهت هیأت قرآن و کلاسهای مسجد، قرآن و تخته سیاه و لوازم دیگر خرید یا خیر؟
آیت الله مکارم: اگر برای عزاداری باشد نمی‌شود برای کار دیگر مصرف کرد؛ ولی اگر برای هزینه‌های مسجد باشد، مانعی ندارد. 27 - آیا مسجدی که خراب شده است، می‌شود قرآنها و مفاتیح آنرا در مسجد دیگری در شهر یا روستا، مورد استفاده قرار داد و از آن مسجد خارج نمود؟
آیت الله مکارم: اگر در آینده نزدیکی باز سازی نمی‌شود، می‌توان به مسجد دیگر همان شهر یا روستا انتقال داد. 28 - اگر مسجدی خراب شده است و در آن قرانهایی وجود دارد و بودن قرآن در آن مسجد موجب هتک حرمت قرآن باشد، آیا افراد اجازه دارند جهت حفظ قرآنها، آن را در منازل خود برده و احیاناً تلاوت نمایند؟
آیت الله مکارم: جایز نیست. 29 - اگر کسی قرآنی را بدون رضایت صاحب آن غصب نموده، آیا در صورت قرائت تلاوت آن، ثوابی بر قرائت او مترتب می‌شود یا نه؟
آیت الله مکارم: مشکل است. 30 - اگر حیوان حلال گوشتی، صفحاتی از

قرآن را ببلعد، وظیفه صاحب حیوان چیست؟
آیت الله مکارم: اگر طوری جویده است که صورت قرآن کاملاً بهم خورده است وظیفه‌ای ندارد، ولی اگر اوراق قرآن بحال خود باقی است، باید وقتی از شکم او بیرون آمد آنرا تمیز کنند. 31 - شخصی وصیت کرده تا قرآنهایی که مدتها آنرا می‌خوانده است با او در قبر بگذارند، آیا عمل به این وصیت جایز است یا نه؟
آیت الله مکارم: اگر قرآنهای متعددی باشد خالی از اشکال نیست. 32 - لطفاً بفرمایید وظیفه ما، در برابر کسی که علناً قرآن را اهانت و فحش می‌دهد چیست؟
آیت الله مکارم: باید نهی از منکر کرد و در صورت امکان او را به حاکم شرع معرفی کنند، تا مجازات مناسب را درحق او اجراء کنند. 33 - در صورتی که قرآن یا صفحه‌ای از آن در اثر آفتاب و یا باران، خطوط آن از بین رفته و قابل خواندن نباشد و فقط سیاهی خطوط مقداری معلوم باشد آیا در موقع لمس و مس آن، حکم قرآن جاری می‌شود؟
آیت الله مکارم: حکم قرآن را ندارد. 34 - خواندن قرآن با صدای بلند در مکانهای عمومی در صورتی که باعث آزار و اذیت دیگران شود چه حکمی دارد؟
آیت الله مکارم: اشکال دارد. 35 - اگر مسلمانی معتقد به تحریف قرآن باشد، حکم آن چیست؟ آیا اعتقاد به تحریف، انکار ضروری دین محسوب می‌شود؟
آیت الله مکارم: نظر به اینکه تعداد کمی از علماء مذاهب مختلف اسلامی قایل بر تحریفند، (هرچند محققان هرگز تحریف را قبول نکرده‌اند) حکم ارتداد جاری نمی‌شود. 36 - اگر شخصی دیگری را اجیر نموده تا یک ختم قرآن برای پدر او قرائت نماید و در مقابل اجرتی را دریافت نماید و بعد از ختم قرآن از پرداخت اجرت خودداری می‌کند، آیا در مقابل اجرت ضامن است یا خیر؟
آیت الله مکارم: ضامن است. 37 - اگر کسی دیگری را اجیر نماید تا او یک ختم قرآن برای پدر او تلاوت نماید، اما مبلغ را تعیین نکردند و اکنون بعد از قرائت، اجیر تقاضای مبلغ زیادی را دارد که موجر آنرا پرداخت نمی‌نماید، لطفاً وظیفه اینجانب را مشخص فرمایید.
آیت الله مکارم: اجرت المثل را مطابق عرف و عادت بپردازد و بیشتر از آن لازم نیست. 38 - قرآنی را مدتی قبل در یکی از پارکها پیدا کردم و آنرا برداشتم، لطفاً بفرمایید تکلیف من نسبت به آن چیست؟
آیت الله مکارم: از قبیل اموال گمشده است و باید مطابق دستوراتی که در توضیح المسائل ما در مسأله 2193 به بعد آمده است عمل کرد. 39 - میّتی وصیت نموده که بعد از فوت او سه ختم قرآن و حج و مبلغی به

مسجد کمک نمایند، آیا ورثه می‌توانند ختم قرآن را مقدم بدارند؟
آیت الله مکارم: اگر حج واجب نباشد و ثلث برای همه کفایت نکند باید به ترتیب عمل کنند. 40 - آیا قرائت سوره‌های طویل، مثل بقره در نمازهای واجب، سبب خروج از حالت نمازگزار نمی‌شود؟ حتّی اگر هر رکعت یکساعت طول بکشد؟
آیت الله مکارم: سبب خروج از حالت نمازگزار نمی‌شود. 41 - لطفاً نظرتان را درباره قرائت قرآنی که همراه با ریا و خودنمایی باشد بیان فرمایید؟
آیت الله مکارم: حرام است، ولی اگر قرآن را با صدای خوب برای تحسین شنوندگان بخواند حرام نیست. 42 - آیا نماز خواندن بر سجاده یا قالیچه‌هایی که بر آنها آیات قرآن نوشته شده است چه صورتی دارد، در حالی که در موقع نشستن و به سجده رفتن، آیات قرآن زیر پا قرار می‌گیرد؟
آیت الله مکارم: اشکال دارد. 43 - آیا فروش قرآن به کفار و اهل کتاب جایز است یا نه؟ بخصوص، اگر بدانیم آنان قصد توهین به قرآن را ندارند، بلکه جهت مطالعه آنرا تهیّه کرده‌اند؟
آیت الله مکارم: در صورتیکه تأثیری در آن باشد و مایه هتک و توهین نگردد جایز است. 44 - قرائت قرآن از رو در نمازهای واجب، جایز است یا خیر؟
آیت الله مکارم: اشکالی ندارد. 45 - آیا اجازه می‌فرمایید از سهم امام علیه السلام قرآن خریداری شده و به هیئتهای قرآن هدیه نماییم؟
آیت الله مکارم: باید مقدار آن را تعیین تا اجازه داده شود. 46 - قرّاء معروفی که سوره یا آیاتی از قرآن را با صورت زیبا می‌خوانند و آنرا بر روی نوار کاست یا ویدئو ضبط می‌کنند، آیا قاری می‌تواند امتیاز آن را خرید و فروش کند یا خیر؟ و آیا باید دیگران در موقع تکثیر از او اجازه بگیرند یا نه؟
آیت الله مکارم: در صورتی که در عرف عقلاً به عنوان حق برای قاری شمرده شود، کسانی که می‌خواهند تکثیر کنند باید با موافقت او باشد. 47 - کسی که قرآن را غلط می‌خواند، آیا امر به معروف و تذکر به او واجب است یا نه؟
آیت الله مکارم: بهتر است تذکر دهد. 48 - شخصی قرآنی را از کسی به امانت گرفته بود و اکنون صاحب آن قرآن فوت نموده است، تکلیف این شخص چیست؟
آیت الله مکارم: باید امانت را به ورثه او بازگرداند. 49 - کسی که نذر نموده است در صورت مشروف شدن به بیت الله الحرام، یک ختم قرآن در زیر ناودان طلا بجا آورد، ولی بعد از تشرف بدلیل تعمیرات، امکان قرائت در آن مکان ممکن نشد، لطفاً بفرمائید وظیفه او چیست؟

آیت الله مکارم: احتیاط واجب آن است که در جای دیگری از مسجد الحرام بجا آورد که به آن نزدیک باشد. 50 - کسی که قاری قرآن است و دایماً جهت قرائت او را به شهرهای مختلف دعوت می‌کنند، تکلیف نماز و روزه او چیست؟
آیت الله مکارم: نماز و روزه او تمام است. 51 - اگر نماز گزار در حین انجام نماز بشنود که خواننده‌ای آیات سجده تلاوت می‌نماید، وظیفه او چیست؟
آیت الله مکارم: می‌تواند با اشاره خود سجده بجا آورد و نماز را تمام کرده، سپس بنابر احتیاط اعاده کند. 52 - اگر نماز خود را به سبب گوش دادن به صدای قرآن، طولانی‌تر نماید، آیا به نماز او ضرر می‌رساند یا نه؟
آیت الله مکارم: ضرر نمی‌رساند. 53 - آیا قرآن خواندن در مجلس ترحیم تارک الصلوة و یا منکر الصلوة جایز است یا خیر؟
آیت الله مکارم: جایز است. 54 - اگر به قصد خواندن قرآن با آب مسجدی وضو بگیرد و در آن مسجد نماز نخواند، آیا صحیح است یا خیر؟
آیت الله مکارم: صحیح است. 55 - شخص جنب اگر قرآن همراه داشته باشد، اشکال دارد یا نه؟
آیت الله مکارم: اگر دست روی آن نگذارد اشکالی ندارد. 56 - آیا اصلاح کلمات یا حرکات چاپی و یا رسم الخط قرآن که غلط نوشته شده باشد جایز است یا خیر؟
آیت الله مکارم: اگر یقین بر غلط بودن آن داشته باشد، خوب است اصلاح کند. 57 - در بعضی از شهرستانها رسم است که هنگام تلاوت قرآن توسط قاری در مجالس ترحیم، افراد شرکت کننده با صدای بلند به بازماندگان تسلیت می‌گویند، همچنین بازماندگان جواب آنان را می‌دهند، آیا این عمل جایز است؟ لطفاً حکم آنرا بیان فرمایید.
آیت الله مکارم: بهتر است احترام قرآن را بیشتر رعایت کنند. 58 - اگر بصورت غیر عمد، قرآن از دست انسان به زمین بیفتد؛ وظیفه ما چیست؟ آیا کفاره لازم است یا نه؟
آیت الله مکارم: کفاره ندارد ولی فوراً بردارد و احترام کند. 59 - اگر میّت وصی را ملزم به یک ختم قرآن نموده باشد و او کسی را جهت تلاوت اجیر نماید و اجیر قرآن را ختم کند و وصی از پرداخت اجرت خودداری نماید، آیا بوصیت میّت عمل شده یا خیر؟ در صورت نپرداختن ثوابی به میّت می‌رسد یا نه؟
آیت الله مکارم: ثواب بر میّت می‌رسد و وصی بدهکار و مشغول الذمّه است. 60 - اگر کسی معتقد باشد که معانی قرآن بر قلب مبارک پیامبر نازل شده است و آن حضرت با این کلمات آن معانی را بیان فرموده‌اند و کلمات فعلی صادر از ناحیه پیامبر است نه خداوند، آیا این اعتقاد موجب

ارتداد صاحب آن می‌شود یا نه؟ وظیفه ما در مقابل چنین شخصی چیست؟
آیت الله مکارم: این عقیده خطا و اشتباه است و باید او را ارشاد کرد، ولی موجب کفر نمی‌شود. 61 - گاو شیرده‌ای مقداری قرآن را بلعیده است، لطفاً بفرمایید وظیفه صاحب آن گاو چیست به خصوص در صورتی که ذبح آن موجب خسارت و ضرر زیاد بر صاحب گاو شود؟
آیت الله مکارم: ذبح گاو واجب نیست. 62 - دانش آموزانی که در کلاسهای قرآن در مدرسه شرکت می‌کنند اما وضوی آنان تمام شرایط را دارا نیست، لطفاً بفرمایید مسّ قرآن توسط آنان چه حکمی دارد، وظیفه مربیان آن چیست؟
آیت الله مکارم: وظیفه مربی ارشاد آنهاست، ولی مانع از شرکت آنها در کلاس قرآن نشود. 63 - کسانی که اسماء جلاله یا آیاتی از قرآن را بر روی بدن خود خالکوبی نموده‌اند، لطفاً بفرمایید تکلیف این افراد نسبت به طهارت و جنابت و مسّ بدن خود، بدون وضو چیست؟
آیت الله مکارم: چون هنگام خالکوبی، آیات زیر پوست قرار می‌گیرد، مسّ آنها اشکالی ندارد؛ ولی اگر بتواند بدون عسر و حرج آنها را پاک کند بهتر است. 64 - لطفاً بفرمایید گرفتن اجرت در مقابل تعلیم قرآن جایز است یا نه؟
آیت الله مکارم: جایز است ولی بهتر است اجرت نگیرد. 65 - آیا خادم مسجد می‌تواند به بهانه مزاحمت کلاسهای قرآن برای او، از تشکیل این کلاسها جلوگیری نماید؟
آیت الله مکارم: کسی حق ندارد از تشکیل کلاس قرآن در مسجد جلوگیری نماید، ولی مسؤولان این کلاسها نیز باید ترتیبی بدهند که مزاحم نمازگزاران نباشند. 66 - آیا قبول هدایا از قبیل قرآن از حکام و سلاطین جائر مانند (فهد) جایز است یا خیر؟
آیت الله مکارم: هرگاه به طور عمومی باشد (مانند ایّام حج) و مفسده خاصی بر آن مترتب نگردد، اشکال ندارد. 67 - تزیین قرآن به اشیاء گرانقیمت به نحوی که باعث محبوس ماندن قرآن جهت محافظت گردد چه حکمی دارد؟ (مانند تزیین به طلا و سنگهای قیمتی و کارهای هنری روی قرآن به نحوی که موجب حبس گردد؟)
آیت الله مکارم: کار صحیحی نیست مگر اینکه هدف مهمی بر آن مترتب گردد. 68 - اخیراً مشاهده شده که قرآنهای با قطعه‌های بسیار کوچک جهت جا کلیدی یا آویزان کردن زیر آینه اتومبیل مورد استفاده قرار می‌گیرد، لطفاً حکم این عمل را بیان فرمایید؟
آیت الله مکارم: اینکار مناسب شأن قرآن نیست، و اگر مایه هتک گردد، حرام است. ولی قرار دادن قرآن در اتومبیلها برای محافظت وسایل نقلیه و سرنشینان آن با رعایت احترامات لازمه، کار خوبی است. 69 - همراه

داشتن قرآن یا قسمتی از آن در توالت چه حکمی دارد؟ لطفاً انجام این عمل به صورت عمد و یا غیر عمد را بیان فرمایید.
آیت الله مکارم: این کار حرام نیست ولی بهتر آن است که از آن پرهیز شود. 70 - تفسیر و تأویل آیات قرآن، بدون اینکه مستندی از آیات و روایات معصومین علیهم السلام داشته باشد. آیا تفسیر به رأی محسوب می‌گردد یا خیر؟
آیت الله مکارم: اگر منظور از تفسیر عمل به ظواهر آیات بوده باشد یا استفاده از قراین لفظیه و عقلیه، اشکالی ندارد، ولی اگر منظور تحمیل افکار خویش بر آیات قرآن بدون استفاده از قراین عقلی و نقلی باشد جایز نیست؛ و تفسیر به رأی است و حرام است. 71 - تخریب ابنیه و مکانهایی که بر روی آنها آیات قرآن نوشته یا حک شده است (به قصد تعمیر) چه حکمی دارد؟ در صورت تخریب با خاک و باقیمانده آنها به چه نحو عمل شود؟ آیت الله مکارم: هرگاه تخریب آنها برای تعمیر کردن لازم باشد اشکالی ندارد؛ ولی بهتر است خاک آن مقدار که مربوط به آیات قرآن است، در جای پاکی دفن کنند، یا در رودخانه‌ای بریزند. 72 - شخصی نذر کرده مقداری قرآن تلاوت نماید، آیا در ادای این نذر هنگام خواندن باید کلمات تلفظ شود؟ آیا خواندن با نگاه و گذراندن معانی در قلب بدون تلفظ به زبان، مجزی است یا خیر؟
آیت الله مکارم: برای ادای این نذر باید با زبان تلاوت کند؛ مگر اینکه از اول نیّتش غیر از این باشد. 73 - اگر کسی در نماز بعد از حمد، سوره‌ای را شروع کرد و متوجه شد که بعضی آیات آنرا فراموش کرده است وظیفه او چیست؟
آیت الله مکارم: باید آن را قطع کند و سوره دیگری بخواند. 74 - اگر شخصی قرآنی را به دیگری اهداء نماید و در موقع اهداء شرط نماید که هر روز مقداری قرآن تلاوت کند، آیا برگیرنده هدیه قبول شرط لازم است؟ اگر بعد از گرفتن هدیه به شرط عمل نکند چه حکمی دارد؟
آیت الله مکارم: چنین کسی می‌تواند هدیه و شرط را نپذیرد، ولی اگر پذیرفت باید به آن عمل کند.

احکام قرآنی بانوان در استفتائات از حضرت آیت الله مکارم شیرازی (مد ظله)
1 - شنیدن صدای قرآن زن نامحرمی که مرد او را نمی‌شناسد و قصد ریبه ندارد جایز است یا خیر؟
آیت الله مکارم: اگر با آهنگ باشد اشکال دارد. 2 - آیا مرد می‌تواند مهریه همسر خود را فقط یک جلد کلام الله مجید قرار دهد؟
آیت الله مکارم: هیچ اشکالی ندارد، ولی باید نوع قرآن را معیّن کند. 3 - آیا زوج می‌تواند مهریه همسر خود را آموزش تلاوت قرآن قرار دهد و در صورت مثبت بودن، اگر مرد تلاش خود را انجام داد ولی زن به جهت کُند ذهن بودن یا کمبود استعداد، نتوانست یاد بگیرد، وظیفه زوج چیست؟
آیت الله مکارم: اشکالی ندارد ولی او باید وظیفه خود را انجام دهد. 4 - زنی در حال تلاوت قرآن است و از طرفی شوهر تقاضای مقاربت دارد، آیا بر زن لازم است تلاوت را ترک کرده و تقاضای همسر را اجابت نماید یا خیر؟
آیت الله مکارم: احتیاط آنست که تا آنجا که مایه عسر و حرج نسبت به زن نشود اجابت کند. 5 - آیا زن می‌تواند در موقع اجراء عقد نکاح با شوهر شرط کند که در امر تدریس کماکان ادامه بدهد و در جلسات مختلف شرکت کند یا نه؟
آیت الله مکارم: مانعی ندارد. 6 - زن ناشزه اگر قرآن تلاوت نماید، تلاوت او چه صورتی دارد؟
آیت الله مکارم: اشکال ندارد. 7 - آیا زن در ایام استحاضه می‌تواند قرآن تلاوت نماید و میزان آن چقدر است؟
آیت الله مکارم: اگر وظایف مستحاضه را انجام دهد در حکم طاهر است. 8 - اگر زنی بوسیله خوردن قرص از حیض خود جلوگیری نماید، آیا می‌تواند با آن حال قرآن بخواند یا خیر؟
آیت الله مکارم: می‌تواند. 9 - در شنیدن صدای قرآن زن نامحرم با صوت، آیا بلوغ یا عدم بلوغ نامحرم در حکم تاثیر دارد یا نه؟
آیت الله مکارم: هر گاه دختران کم سن و سالی قرآن بخوانند که منشأ مفاسدی نباشد، اشکال ندارد. احکام قرآنی بانوان
1 - مستحاضه قلیله اگر بخواهد غیر از نماز کاری انجام دهد که شرط آن وضو داشتن است مثلاً بخواهد جایی از بدن خود را به خط قرآن برساند بنابر احتیاط واجب، باید وضو بگیرد. زیرا وضویی که برای نماز گرفته کافی نیست. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 428)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 2 - اگر مستحاضه، غسلهای واجب خود را بجا آورده باشد، رفتن به مسجد و توقف در آن و خواندن سوره‌ای که سجده واجب دارد و نزدیکی شوهر با او حلال می‌شود، اگر چه کارهای دیگری را که برای نماز واجب است، مثل وضو و عوض کردن پنبه و دستمال را انجام نداده باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 429)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 3 - اگر زن در استحاضه کثیره یا متوسطه بخواهد پیش از وقت نماز جایی از بدن خود را به خط قرآن برساند، باید غسل کند و وضو هم بگیرد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 430)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 4 - خواندن و همراه داشتن قرآن و رساندن جایی از بدن به حاشیه و ما بین خطهای قرآن و نیز خضاب کردن به حنا و مانند آن برای حایض مکروه است. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 477)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 5 - توقف در مسجد و رفتن در مسجدالحرام و مسجد پیامبر (صلی الله علیه وآله) و رساندن جایی از بدن به خط قرآن و کارهای دیگری که بر حایض حرام است، بر نفساء هم حرام است و آنچه بر حایض واجب و مستحب و مکروه است، بر نفساء هم واجب و مستحب و مکروه می‌باشد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی - مساله 513)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 6 - برای کسی که بعد از مس میّت غسل نکرده است توقف در مسجد و جماع و خواندن سوره‌هایی که سجده واجب دارد مانعی ندارد، ولی برای نماز و مانند آن باید غسل کند و وضو بگیرد. (رساله آیت الله فاضل لنکرانی)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 7 - زنی که در حال استحاضه است، اگر غسلهایی را که بر او واجب است انجام داده باشد می‌تواند هر یک از سوره‌های عزائم را بخواند. (کتاب حریم نور، ص 16)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد. 8 - خواندن آیه‌ها

و کلمه‌ها و حتی یک حرف از سوره‌های عزائم برای کسی که در حال جنابت است و زنی که در عادت ماهانه و یا در حالت نفاس می‌باشد حرام است. (کتاب حریم نور، ص 16)

آیت الله مکارم: نظر ایشان با متن مساله مطابقت دارد.

بسم الله الرحمن الرحیم
جاهِدُوا بِأَمْوالِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ في سَبيلِ اللَّهِ ذلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
(سوره توبه آیه 41)
با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند
بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص 159
بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال 1340 هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.
مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال 1385 هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.
اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :
الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی
ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه
ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازيهاي رايانه اي و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...
د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار هاي تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر
ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای
و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط 2350524)
ز)طراحی سیستم هاي حسابداري ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...
ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آيات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...
ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه
ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال
دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگي مذهبي قائمیه اصفهان
تاریخ تأسیس: 1385 شماره ثبت : 2373 شناسه ملی : 10860152026
وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com
فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com
تلفن 25-2357023- (0311) فکس 2357022 (0311) دفتر تهران 88318722 (021) بازرگانی و فروش 09132000109 امور کاربران (0311)2333045
نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت

امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.
شماره حساب 621060953 ، شماره کارت :6273-5331-3045-1973و شماره حساب شبا : -IR90-0180-0000-0000-0621-0609 53به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید
ارزش کار فکری و عقیدتی
الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».
التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».
[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».
مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».